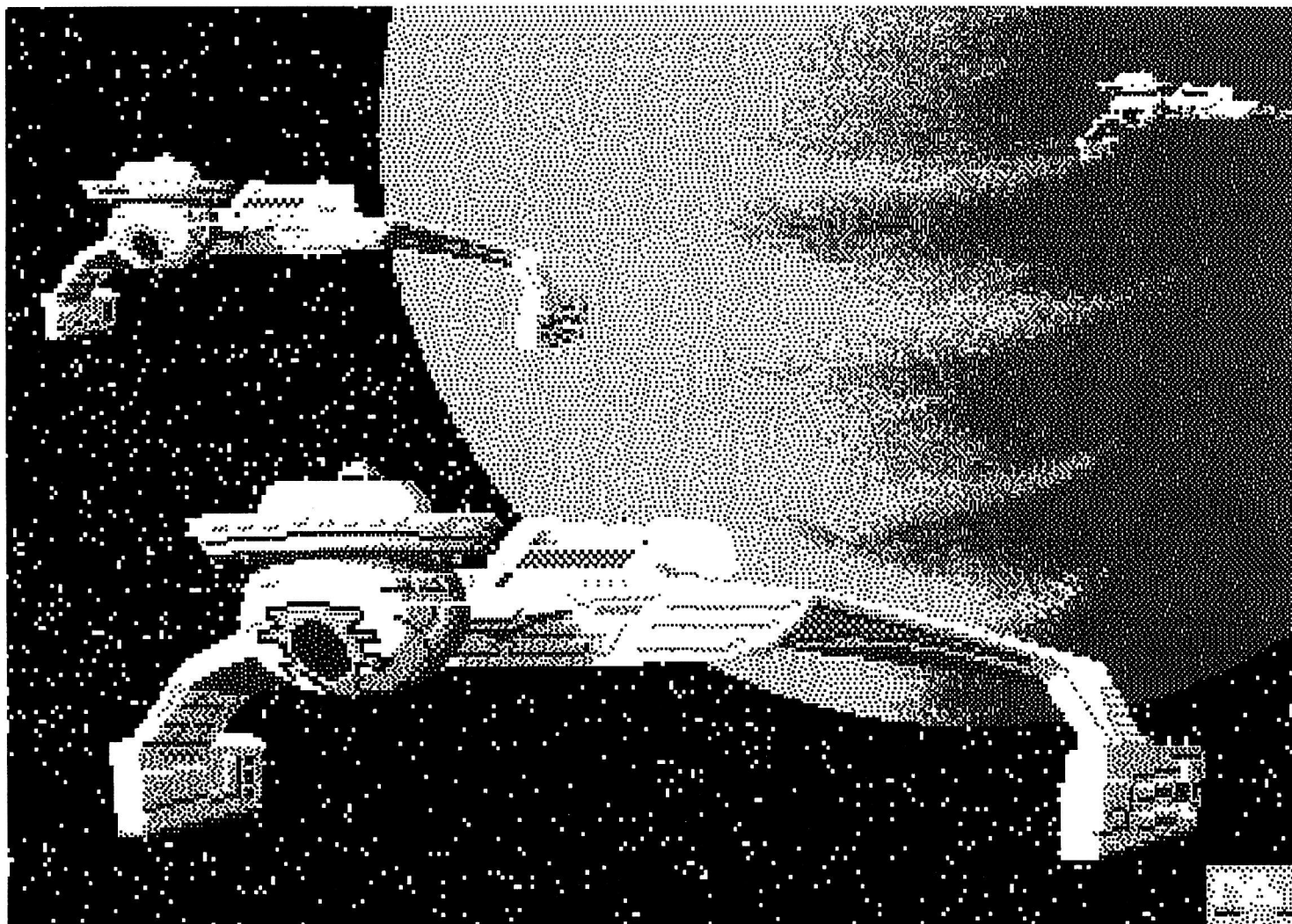

Medlemstidning

SVENSKA ATARI MAGASINET

2-93

I detta nummer:

Tips för nybörjare

Vad händer med Atari?

Databrottslighet

Nyheter om QuickBBS ST

Allt om QWK-läsning

Insändare

...och mycket mer!

Häj å välkomna te SAM!

-SYSOP ÄR LÖS-!!!

Hur gör man vad och med vem då? Frågorna kan vara många när man sitter med sin nyinköpta hårdvara som på fackspråk kallas modem. Svaret på frågan "Hur gör man när man modemar?" kan tyckas fylla ett par hyllor med böcker. För att inte avskräcka den gröne och vetgirige presenterar jag ett par oskrivna lagar och annat man bör hålla sig till här. Om jag inte tar upp det DU vill ha svar på - skriv till tidningen, lämna ett brev till mig i basen eller pröva på själv. Kom ihåg att det finns två sätt att göra saker på - rätt sätt och ditt sätt.

Tiden och evigheten För att man inte ska kunna ringa till en BBS och sitta upkopplad ett par dagar, måste tiden begränsas på något sätt. (Det blir snusligt dyrt annars.) Man får inte vara inaktiv mer än 2 minuter, för då slängs man ut.

Även om man är aktiv hela tiden måste tiden ta slut någon gång. Andra vill ju åt godsakerna i basen. Tiden kan variera från bara ett par minuter till ett par timmar eller en hel dag (det har jag t.ex). Betalar man in extra till basen kan man få mer tid. Det kan man även få om man laddar upp en massa filer eller smilar tillräckligt för SysOp. (OBS! Biter inte på mig!)

There's No Limit! Tänk vad fel 2 Unlimited hade. Visst finns det gränser i modemarvärlden. Som SysOp vill man givetvis låta några få tillgång till fler saker än andra (kallas även för access, nivå, status eller liknande).

Vad innebär det då att ha en viss säkerhetsnivå? Ja, det varierar, men oftast är det tre saker: - Tid per dag - Hur mycket man får ta hem i filer per dag (downladda) - Tillgång till menyer, typ spelmeny, m.m.

Som nykomling i en bas har du knappt någon tid alls. Det är bara meningen att du ska gå runt bland menyerna och titta vad som finns, kanske ta hem basens fillista. Sedan

gäller det att arbeta sig uppåt genom att vara en flitig brevskrivare, spela eller lämna ungefär lika många filer som du hämtar. Allt är beroende från BBS till BBS.

Areor

Om alla filer skulle ligga huller om buller skulle man inte hitta någonting. För att inte tala om SysOp som skulle ha ett rent h*e att hålla reda på alla filer.

För att hålla ordning på filerna är de kategoriserade i olika grupper, s.k. areor. Det finns areor för Ordbehandling, DTP, musik, spel, demos etc. På detta sätt hittar du lätt vad du söker.

Om du leta efter en speciell fil kanske du inte vet i vilken area filen SUPPORT.LZH finns, då använder du "Leta i alla areor efter nyckelord". Mata in SUPPORT.LZH så letas alla areor igenom. Även filbeskrivningarna letas igenom.

"Vad hette nu den där filen? Var det TOSFIX.LZH eller FIXTOS.ZIP eller kanske..." Inga problem. Mata bara in TOS som sökord så letas både filer och filbeskrivningar igenom efter allt som har "TOS" i sig.

Söker du någon speciell fil? Du kanske misstänker att filen KATT.IMG finns i arkivet BILDER.ZIP. Använd då "Titta i arkiv". Du kan leta i de flesta typer av arkiv. Du kan t.o.m. titta efter upplösning och antalet färger som en GIF-bild är gjord för.

Brev - det roligaste man kan ha

Brev är både kul och nyttigt. Om man bara ringer runt för att tanka filer tröttnar man ganska fort på modemandet.

Skriv fler brev så blir du en fullfjädrad datoranvändare som kan det mesta om din och andras datorer. Våga fråga! Svara på andras brev! Det är som att sitta på ett datorkonvent (eller om du hellre vill kalla det copyparty), fast man använder sin ögonsten - datorn - att kommunicera med istället för oral kommunikation.

När du skriver brev bör du tänka på att det ska se angenämt ut att läsa ditt brev. Precis som man inte river av en bit toalettpapper och kladdar ner vad man vill ha sagt när man skriver ett kärleksbrev, ska man inte behöva få tanken "Usch, vad är det

här för en typ" när man läser ditt brev.

Stäng av CapsLock. Använd stor bokstav vid början av varje mening oh avsluta med punkt, frågetecken eller utropstecken. Endast ETT skilletecken! Använd även kommatecken där det behövs, så blir det lättare att läsa. (Låter jag som en tjötig lagstadiefröken nu?)

Uppför dig vuxet, helst inga svärord och inget svengelskt datasnack typ "Tjena Syssen, kan jag snailmaila ett par demosar till dig och få lite moddar tebax. Vad svarar man på sånt?

Om du svarar på någon annans brev bör du använda (R)eply, så man lätt kan gå tillbaka i kedjan och kolla upp vad man egentligen diskuterar.

I de baser som har kommentering, Quoting, eller liknande (SAK:s bas har!) bör du kommentera ett par rader av originalbrevet för att mottagaren ska se vad du svarar på och inte behöva gå tillbaka i kedjan (tar tid om man har slött modem). Speciellt är detta viktigt vid svar av typen "Ja!", "Visst!" eller "Vet intel".

För att gå tillbaka i svarskedjan trycker du "-." i QuickBBS-baser. För att gå framåt igen trycker du bara Return.

Om du vill kolla om ett brev har några svar trycker du "+" (Read Replies). När inga fler svar hittas visas texten "No more replies" och originalbrevet visas igen. Smart va? Skulle du fastna finns alltid underverket (H)jälp.

Sätt igång och var aktivare i baserna. Du som inte har modem - skaffa dig ett och häng på! Priserna rasar hela tiden. Idag kan man få ett 2400-modem (betyder 2400 bitar i sekunden. Med åtta bitar per tecken blir det 300 tecken per sekund) under 1000-lappen. Begagnade för ca 300. Du kommer aldrig att ångra dig, bara du sätter dig in i det hela.

Jag kan tänka mig att hålla en liten kurs i modemandets ädla konst.

Det är nämligen betydligt lättare att visa direkt mellan fyra ögon (eller mellan skärm och tangentbord kanske det skulle heta...) än att skriva instruktioner så här i tidningen.

May the carrier be with you!

///Patrick Reinthal 2:203/314.1-fido-net.org UUCP: di2patre-his.se

**Innehåller
bl a
Vad händer med
Atari**

QWK

Vi ber er fylla i

Insändare

Liten fest

Nybörjartips

m m

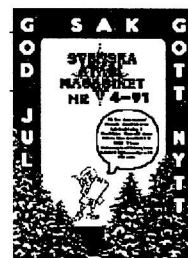
**A
T
A
R
I**

Nu var det dags igen med en ny tidning. Jag hoppas att innehållet kommer väl till pass. Vi i redaktionen kan ju inte skylla på att det är det "fina" vädret som gjort tidningen försenad, utan det är snarare att nedfallet av insändare och annat material har lyst med sin frånvaro, liksom solen. Efter lite möda och stort besvär, fick vi ändå fram något.

Nyheter finns det inte så mycket av denna gång, dock kan nämnas att Falcon finns till försäljning, pris ca 15.000:-, hurra hurra! Vi har även gjort en backup på BBSen och de filer med program och bilder m m som finns där håller vi på att gå igenom och sortera upp. Vi tänkte att de ska ingå i vårt PD bibliotek så även de som inte har modem får en möjlighet att skaffa dessa program.

Med i tidningen finns även ett lösblad som vi vill att ni fyller i och skickar till oss. Detta ska användas som underlag för att göra oss ännu bättre och kunna se vad det är som ni medlemmar vill mest.

Ni kan även göra egna kommentarer utöver de som finns, förslag m m är ju alltid välkommet.

**VI HAR FOLK
SOM KAN
ATARI**

Vårn Stockholmsavdelning har upphört, men alla som har betalat medlemsavgift till SAK både direkt till klubben eller via Stockholm är fortfarande medlemmar i SAK.

Dom har tydligen öppnat en annan klubb i Stockholm, vilken vi inte har något samröre med. Utan faktum kvarstår att SAK fortfarande är huvudklubb för Ataridatorer.

Slutligen ser det tyvärr ut som att det bara blir tre utgåvor av tidningen detta år. Eventuellt ett mindre nummer på höstkanten och förhoppningsvis ett stort Julnummer.

Lennart Ericsson sekr SAK.

Svenska Atari Klubben Box 47061 402 58 Göteborg
Tel 031 - 48 14 24 BBS Tel 0302 - 364 68 Postgironr 491 75 44 - 1
PD-Postgironr 649 73 54-8

Vi på redaktionen vill tacka alla som har bidragit till att detta nummer har blivit till. Vi hoppas på mer bidrag till nästa nummer.

Mvh Stefan Johansson

Chefredaktör & Ansvarig utgivare:
Stefan Johansson

Redaktionen:
Lennart Ericsson
Björn Rydh

Medarbetare:
Patrick Reinthal
Rolf Johansson

Införda bidrag honoreras med en valfri PD-diskett från SAKs PD bibliotek, uppge namn och adress.

Synonym får användas förutsatt att redaktionen känner till vem som står bakom synonymen.

Bidrag till tidningen kan och bör lämnas på diskett, gärna i ASCII format, andra format fungerar också. Brev emottages också.

Redaktionen förbehåller sig rätten att fritt redigera inkomna bidrag.

Medlemskap i SAK

Betala 150.- för enbart medlemskap.
Betala 175.- för medlemskap och startdiskett.

Betala 175.- för familj inkl familjediskett.

Betala 200.- för familj och båda disketterna

PG 491 75 44-1

PDdisketter kostar 55.- och för medlem 40.- (vid fler reducerat pris)

PD-PG 649 73 54-8

Vid beställning av PDdisketter och samtidigt inträde i klubben kostar PD disketterna 40.-

Skriv tydligt på inbetalningskortet!!

Frågor till medlemmarna + en uppmaning!!

Hej! Jag har några frågor som gärna vill bli besvarade.

1. Ganska nyligen köpte jag en hård-disk (Supra drive 120 mb) som har svalt allt i diskettväg av de program jag brukar använda mig av. Men vissa program (PD) går ej att köra ihop med hd:n, jag har märkt detta på bl.a Monomon diskeditor, ett program som heter Klimagem och vissa spel. Problemet som uppstår är att all data som programmen ifråga hämtar från andra filer och visar på skärmen består då enbart av en konstig blandning av ryska, kinesiska och grekiska tecken. Men ifall jag bootar direkt från diskett med programmet på då funkar allt som det ska. Inget problem egentligen, bara nyfiken om nån vet varför?

2. Är det någon som vet hur pass nödvändigt det är att använda rengöringsdiskett till driven, en kompis till mig har frågat tre dataförsäljare här i Uppsala och fått tre olika svar, dessa var ja, nej och vad är det?

3. Jag håller på lite med DTP, och ibland kan det ju vara trevligt ha med bilder på sidorna. Det händer att man hittar någonting i ett program som kan passa, eller delar av nån färdig bild. Så ska då den delen plockas ut, det går oftast att göra med Snapshot.Acc.

Men det är ju inte alltid man kommer åt accarna, då finns ett program som heter Snap-Deg som spar ner skärmbilden på diskett i Degasformat genom att trycka Alt + Help. Sen får man gå vidare till ett annat program som heter Degasnap och visar Degasbilder med en meny och därifrån använda sig av Snapshot.Acc. Lite omständigt tycker jag, kan det möjligtvis finnas ett program som spar ner skärmbilden på diskett direkt i Img format?

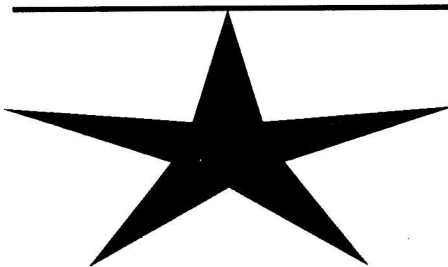
4. Atari hade visst kommit ut med en ny monokrom monitor som heter AM-148 (14"). Vad kan det vara för skillnad på den och en SM-144 (14") som ju inte har funnits så länge?

Läste i något nummer av tidningen att en medlem efterlyste något av typ 10 i topplista av läsarnas bästa program. Här kommer iallafall mina mest körda:

1. Privatekonomi (ekonomiprg.)
2. Superbase pro (databas)
3. Publishing Partner (desktop publishing)
4. Script (ordbehandling)
5. Diskdoktor (diskeditor)
6. Klimagem (klimatprg.)
7. HiSoft Basic (programmering)
8. Degas Elite (ritprogram)
9. Wordplus (ordbehandling)
10. Fast Copy 3.5 (kopiering)

Om alla nu vill vara så vänliga att skicka in liknande listor under årets lopp, alla kanske inte använder sig av så många som 10 program kanske bara 4-5 st. Spelar roll då, skriv ner dessa och skicka in till SAK. Så kanske dessa listor kunde sammanställas och vi alla får reda på vilket eller vilka program som är klubbmedlemmarnas stora favorit, kunde vara ganska intressant tycker jag, eller hur?

Hälsningar Medl.857 Bo Lundqvist

OBS!

Hej! Jag skulle vilja göra ett viktigt tillägg till artikeln "Visste du att.....? Otrolig ihoppackare" i SAK-Mag. 1/93.

Jag köpte för drygt ett halvår sedan just detta Data Light (ett superbt program i sig) men råkade ut för "lite" problem. Programmet fungerade (d) endast på tyskt TOS och jag hade svenskt.... Nu vet jag inte om problemet är åtgärdat, men det kan vara på sin plats att ta reda på det innan man köper Data Light, så slipper du besvikelsen när det inte fungerar. Som tur va fick jag pengarna tillbaka av återförsäljaren (Indigo, Danmark). Mvh medlem 674

På G ----

Brukar du ringa TV4:s TextTV och mata in annonser?

Tycker du det är dyrt? Det tycker jag med.

071 ---

Annonserna matar man in via ett 071-nummer. Samtalet kostar 4.55 kr/min. Bokstäverna som ska ingå i annonsen måste kodas till 2-siffriga nummer som matas in. Efter varje bokstav säger en dator det tecken man har matat in.

Smart, men dyrt att sitta och knappa manuellt på sin tonvalstelefon. Alternativt kan man programmera sin tonvalsdator - dvs. Atari Portfolio. Just nu håller jag på att trimma ett litet käckt Portfolioprogram som tar innehållet i en ASCII-fil, gör om till motsvarande sifferkod och spelar upp i Portfolions högtalare.

Allt man behöver göra är att ringa upp, mata in sidnumret och hålla Portfolion mot telefonen. Bliip-bloop-blaap-blöop. Färdigt!

Programmet är en vidareutveckling (from scratch) på det program som förekom i BBS:erna för ett tag sen. Det programmet kunde dock inte hantera vissa tecken.

COMING SOON TO A BBS NEAR YOU!

///Patrick Reinthal (Utvecklare och recensator)

Insändare

Funktionsanalyser med ST:n.

Det finns två klassiska uppgifter för en dator. Det ena är bokföring, och det andra är att använda den som en avancerad räknare.

Vad brukar vara studenters och blivande studenters mest tidsödande jobb (om man inte har en programmerbar miniräknare eller liknande), om inte att rita upp funktionskurvor, för att se hur funktioner beter sig i olika situationer. Stort ordo, n:te-derivator, integralfunktioner, specifika punkter, ytor, m.m. Råjobb som kan få vilken matematiker som helst att fundera över livets mening.

En bit på väg är ANALY-ST, ett funktionsuppritningsprogram för högupplösning. Jag hittade programmet för ett par veckor sedan, och undrar var det programmet har varit sedan 88 - ett sådant bra program borde ha varit vida spritt nu. Trots alla funktioner är det Public Domain... Det bevisar att Public Domain är långt ifrån Fy Skam!

RATIONELLA FUNKTIONER

...antas vara av graden fyra. När alla koefficienter har angivits beräknas de viktigaste punkterna: Definitionsluckorna och nollställena. Sedan ritas kurvan upp. Storleken på kurvan kan lätt ändras, och man kan ta en lupp och gå in och studera detaljer på kurvan. Tyvärr bara en gång.

Utskrift sker himla enkelt, bara att sätta på skrivaren, ange tabulatorantal och skriva ut.

EGENDEFINIERADE FUNKTIONER

En annan bra grej är att man kan sätta ihop sina egna funktioner. Man har att välja mellan ABS (Absolutbelopp), SQR (Kvadratrot), SIN (Sinus), COS (Cosinus), TAN (Tangens), ATN (Arcus Tangens), LN (Vanliga ln), LOG (10-logaritmering), EXP (e^x) och CTG (Cotangens).

Operatorerna och skiljetecknena är de vanliga: (, +, *, /, E och .

Jag skulle gärna vilja "sno" rutinen för programmet, som särskiljer de olika delarna i den funktion man matar in. Nån som har en sån rutin? Snälla, skicka till mig!

KURVA TILL RATIONELL FUNKTION

Ja, det låter väl kul? Inom ett visst intervall kan man klicka med musen på olika (x,y)-punkter och sedan få en rationell funktion och den fullständiga funktionen uppritad. Kanske inte helt perfekt - det kan finnas flera funktioner som går genom samma punkter. Här antas den absolut enklaste, men det är så skojigt så.

DERIVATA

...går det bra att rita upp för olika funktioner. En funktion är kontinuerlig i intervallet $[x,y]$ om den är deriverbar i samma intervall. Dock gäller inte det omvända, vilket man hade svårt att tänka sig när man lärde sig det. Man fick då exemplet $|x|$, som är kontinuerlig i $x=0$, men inte deriverbar. En matematiker skulle ha sagt att således är $|x|$ inte deriverbar. Sådana petitesser struntar dock ANALY-ST i, och deriverar på. Punkter den inte kan derivera skiter den helt enkelt i.

ANDRADERIVATAN...

...kan också bestämmas. Ytterligare derivator går däremot inte att bestämma. Synd!

När man har bestämt alla derivator, kan man pricka ut nollställena.

INTEGRALFUNKTIONER OCH YTOR

Lika lätt att bestämma dessa. Bara att klicka och vänta ett tag.

ASYMPTOTER

En asymptot är ett gränsvärde där funktionen inte är definierad. Dessa markeras med en streckad linje. Tyvärr kan inte sneda asymptoter ritas ut, men det syns ändå klart och tydligt var dessa går.

Jag fick ett snabbhack av en kompis en gång - ett försök till ett grafuppritningsprogram. Det första jag märkte i programmet var att datorn bombade när den närmade sig en lodrät asymptot. ;P Det problemet har ANALY-ST-makarna löst.

Skriv till S A K
under adress:
S A K
Box 47061
402 58 GÖTEBORG

SUMMAN AV KARDEMUMMAN

Jag sitter just nu och skriver detta på min Portfolio. Till den finns det också ett grafuppritningsprogram, men det är långt ifrån lika avancerat som ANALY-ST. Det är synd för det är just till portabla datorer man skulle behöva sådana här program.

En nackdel är att programmet är på tyska. Om det är någon som vill, kan jag skriva till författaren och fråga efter källkoden och översätta denna till svenska eller engelska.

Har man lite fantasi och vet vad man pysslar med, dvs. har de matematiska termerna klara för sig, ska det inte vara några problem med att vandra runt i menyerna i programmet.

Är du på väg att ta studenten på N eller T på gymnasiet? Går du en kurs i Matematisk Analys på Högskola/Universitet? Kasta då ett öga på ANALY-ST innan du köper dig en svindyr HP-räknare.

---Patrick Reinthal--- 2:203/314.1-fidonet.org di2patre-his.se

Det är sällan de
stora sveken som
dödar kärleken.
Det kan vara de
uteblivna små
omsorgerna.

Insändare

Hej!

Nu sitter jag återigen och läser igenom de 4 ex! av Svenska Atari Magasinet som jag är ägare till! Ni beklagar er i varje nummer av tidningen att om vi medlemmar inte hör av oss, så blir det ingen tidning ... Ibland undrar jag vad det är ni vill ha egentligen och vem tidningen vänder sig till. Har ni tänkt på att vi är en ganska stor grupp som är nybörjare. Jag hör själv till en av dessa. Jag har haft min Atari STE i drygt 1 år nu och jag är mycket nöjd med mitt val. Jag kunde i stort sätt ingenting när jag började men tack vare mitt stora tålamod och intresse för datorer så kommer jag inte att ge upp. Jag har haft litet otur faktiskt redan från början. Jag hade två disketter av de som följde med vid leveransen som inte fungerade.

Jag sände dem till Atari Corp i Järfälla och bad dem att byta ut de felaktiga disketterna och jag ställde samtidigt några frågor om saker som jag inte förstod och bad om svar. Döm om min förvåning när jag efter någon vecka fick tillbaka de två disketterna utan så mycket som ett följebrev! Och jag fick naturligtvis inget svar på mina frågor heller. Det fanns inte ens någon avsändare på kuvertet som disketterna låg i. Jag började faktiskt fundera på om jag verkligen skaffat rätt dator! Men nu vet jag ju att jag valt rätt trots allt! Eftersom det inte fanns någon på min hemort som sålde Atari så hade jag sänt efter den via ett svenskt postorderföretag (inget dataföretag alltså).

SAK-en klubb att lita på!

I datorpaketet som kom i februari 1992 fanns ett brev som det stod följande på "SAK" - en klubb att lita på". Jag fyllde i den blanketten efter en vecka och sände den till er i Göteborg för att jag ville bli medlem i er klubb. Ni var ju en klubb som satte medlemmarna i centrum osv. Det verkade ju väldigt hoppfullt! Men, dagar och veckor gick, och månader också och jag hörde inget från er. Jag var mycket besviken och kände mig lurad. Jag skrev till 1ST Club i Stockholm i stället och anmälde mig som medlem. Efter 1 vecka var allt klart.

Den 30 april 1992, efter drygt 2 månader kom det ett inbetalningskort med vidhängande följebrev från er! Jag sände naturligtvis genast in medlemsavgiften till er också. Jag måste ju erkänna att jag inte riktigt trodde på det som stod i det rosa följebrevet från er. Men, jag är ju fortfarande medlem, och tänker så förbli, om nu klubben verkligen kommer att vara kvar?!

Årsmötet

Ni tyckte att det var dålig uppslutning på årsmötet i Göteborg. Det är väl inte så konstigt! Vi som bor i andra delar av landet har kanske inte möjlighet att resa till Göteborg, eller hur? Det bor ju faktiskt fler Atari-ägare totalt i övriga delen av Sverige. Vi har inte någon möjlighet att gå några kurser heller som riktar sig till oss som har Atari-datorer. Detta får kanske till följd att en del ställer undan sin Atari i garderoben eftersom man inte har någon att få hjälp och tips av. Jag tycker att detta är väldigt tråkigt.

I någon av era tidningar så uppmanar ni oss att slå en telefonsignal till någon medlem i den förteckning som ni sände ut. Eftersom det inte framgår av förteckningen om vad medlemmarna är intresserade av så är det kanske inte så lätt för alla att göra det. Vi svenskar är ju som bekant inte så värst spontana utan litet rädda för att göra bort oss. Det tycks vara litet fult att tillstå att vi inte kan saker. Men vi är ju alla nybörjare någon gång, men det tycks en del ha glömt bort. Jag skall kanske säga att jag själv helst vill syssla med nyttoprogrammen.

Något som jag upplever som mycket frustrerande är att det lämnas så olika uppgifter om samma sak i data-tidningarna.

Jag har tre tidningar som behandlar Atari-datorerna: SAK:s tidning, Atartvärlden och Svenska Hemdator Nytt. Ett exempel: I Svenska Atari Magasinet 1/93 skriver Leif Moås i sin recension av Familjepaketet att "ST-ord har allt "vardagsskrivaren" behöver och behöver man mera funktioner osv kan man uppgradera till 1ST Word-plus". I Atartvärlden nr 1/93 som kom mindre än 1 månad tidigare än SAK:s tidning, skri-

ver samme Leif att han undrar hur det skall gå att få tag i Word plus på svenska nu när Adastra har gått in som ny generalagent! Ja, vad skall man tro?

Jag har fått flera förfrågningar om min Atari av den sjukvårdspersonal som besöker mig varje dag för att sköta om en kronisk sjukdom som jag har, men som ni förstår är det ju litet svårt att motivera mitt val av Atari när det står sådana här artiklar i Ataris egna tidningar

Jag ångrar absolut inte mitt val av Atari men jag kan förstå när man säger till mig "Man måste nog vara utrustad med samma stora tålamod och envishet som dig om man skall skaffa denna dator. De vet ju att denna Ataridator har givit mig enormt mycket ändå trots svårigheterna att snabbt kunna få svar på de många frågor och problem som man ständigt ställs inför.

Lockande?

Att Atari är lockande för många är ju att manualer och program är på svenska, men det hjälper ju inte med bara det. Jag hoppas verkligen att Atari får en ordentlig skjuts framåt nu när det har fått en ny generalagent. Det borde ju kunna finnas åtminstone en återförsäljare i en så stor stad som Örebro. Det finns inte någon idag!

Jag har egentligen en massa frågor som jag skulle vilja ha svar på, men det får bli senare. En fråga vill jag dock att ni svarar på nämligen: Hur skall jag kunna komma över 1ST Worldplus? I mitt familjepaket ingick ST-Ord och jag vill väldigt gärna byta upp mig Det skall givetvis vara den svensk versionen!

Till sist ett tips till dem som letar efter ett bokföringsprogram för det privata hushållet:

Köp programmet PRIVATEKONOMI, som är skrivet av Stig Odenhall, Stockholm. Programmet kostar 395 kronor och det är väl använda pengar Det är nämligen ett toppenbra program, det kan jag garantera!

HA EN TREVLIG SOMMAR!

Medl 1201 Mona M-Olsson

Replay från Kent Andersson!!

Hej Mona!

Tack för ditt brev. Det är alltid roligt att få synpunkter från medlemmar och det bästa är när dom ställer frågor som vi måste fundera och besvara efter bästa förmåga.

När det gäller din första fråga angående vad vi vill ha och vilka tidningen är till för?

Vi vill ha material från er, enkelt och lätt, vi vet att det finns massor av nybörjare i föreningen, tyvärr så märks dom inte. Jag kan inte hjälpa någon förrän jag får en fråga. Många säger att ni som är så duktiga kan väl skriva så vi nybörjare kan lära oss. Vi inom styrelsen är duktiga, det tänker jag inte sticka under stol med, men jag behöver någon som ger mig ett gensvar i form av en fråga eller ett problem som ska lösas, först då kommer vi till vår rätt. Ibland måste vi ta hjälp utifrån för att lösa problemet, vi vet oftast var vi ska söka svaret.

Tidningen vänder sig till alla som betalar sin medlemsavgift nybörjare som proffs. Denna stora, grupp som du pratar om, borde i all rimlighet ösa brev över redaktionen med önskemål, frågor, lösningar ja allt som du vill ha svar på, innan du säger att det är svårt att våga skriva eller att komma igång. Jag vet det, men vill man komma igång måste man börja precis som du har gjort.

Tyvärr så var Atari Corp inga höjdare när det gällde kundkontakter.

Tyvärr råkade du ut för något som händer när idellt arbete utförs utan ekonomisk ersättning, med andra ord beslöt den dåvarande registeransvarige att ej utföra sitt arbete fram till årsmötet som avhålls i slutet på mars. Den som fick ta över hade då en massa liggande post samtidigt som det fortsatte att strömma in nya medlemsansökningar, han skulle även se till att påminnelser skulle skickas ut, därav den långa väntetiden. I vanliga fall ska det bara ta upp till 3 veckor innan du får svar från föreningen, detta beror på att det görs på fritiden. Att 1St Club fixade det på en vecka kan vara att klubben har upplösts och alla inventarierna har försvunnit till ett privat företag. Ingen ekonomisk redovisning har skett under alla dessa år och min personliga åsikt är att alla dessa medlemmar i 1St Club har gynnat den privata sidan hos den sittande styrelsen.

Till skillnad från 1ST club så kommer denna klubb att bestå och det är helt upp till er medlemmar, ju större gensvar från er medlemmar desto roligare tycker vi i styrelsen det är att jobba för er.

När det gäller årsmötet så läggs det så att det finns möjlighet att närvara även om man bor på annan ort än Göteborg. Vi har haft besök från Norrland, Stockholm och Malmö. Oftast ordnar vi med övernattnings så kostnaden stannar oftast vid resan. För övrigt så är det mer allmän kritik riktad mot medlemmar som har möjlighet och som bor i närheten, att inte ens bemöda sig med att visa styrelsen minsta erkänsla genom att offra ett par timmar och närvara vid årsmötet. Flertalet medlemmar bor ännu så länge mest i Göteborg.

Att anordna möten eller kurser beror helt på er, jag har erbjudit mig att anordna både kurser och seminarier. Det enda som krävs är lite arbete från medlemmarnas sida, att samla ihop minst 10 st för att detta ska fungera. Vi ordnar mäsor med väldigt få medlemmar som kommer ned för att få hjälp. Jag tycker inte det är tråkigt om man ställer undan datorn för att man inte vill eller har tid att fortsätta, men att göra det för att man inte vågar eller är rädd för att göra bort sig är inte bara dumt, det är även bortkastad tid eftersom man går miste om så mycket.

Tyvärr är det svårt att få någon vidare kontakt med våra medlemmar eller att få medlemmarna att frivilligt skicka sådana uppgifter som t.ex. sysslar med programmering, musik eller spel. Skulle vi få in dessa uppgifter lovar jag att det kommer med i förteckningen.

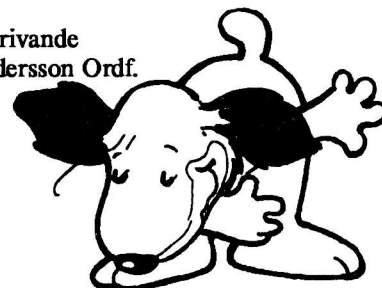
Det fanns en gång en vallpojke som skrek "vargen kommer, vargen kommer" och alla i byn sprang ut för att jaga bort vargen. När pojken hade ropat detta i flera nätter tröttnade folk på att springa ut. En natt kom verkligen vargen och pojken skrek "vargen kommer, vargen kommer" men ingen kom ut och vargen åt upp pojken. Vad jag menar är att vi svenskar anammar detta med att säga att vi inte är spontana, men i själva verket så är vi nyfikna och intresserade av att lära. Detta skulle jag inte säga om jag inte visste att bara man ringer första samtalet, blir det lättare för varje gång. Jag tror inte att man glömmer hur det var att vara nybörjare, därför talar man om hur ni som nybörjare bör göra för att komma vidare. Det är precis som vi gjorde när vi var nybörjare.

Det har faktiskt en enkel förklaring varför Leif Moås skriver som han gör. Atari Corp översatte 1St Word 3.20 till svenska och har därför rättigheten till denna svenska version. När Adastra tog över Generalagenturen fick dom inte rättigheten till den svenska versionen.

Varför? Ja, kanske för att helt enkelt jäklas och tyvärr drabbas vi användare mest. Själv tycker jag att programmet är det bästa för nybörjare med inte för stora systemkrav, skriver text snyggt och kan ta in bilder. Problemet är att det tar alldeles för lång tid mellan överläggningarna. Det är svårt att få tag på programmet och oftast blir det på engelska och gamla versioner, men sällan att man hittar det i butiken. Tyvärr kommer det alltid att vara på det här viset eftersom rättigheten inte alltid följer ägarbyten. Däremot kan jag inte förstå att artiklarna skulle göra det svårt att motivera ditt val av dator. Atarin är den mest komplexa maskin, som har dom flesta faciliteter inbyggt redan från början medan t.ex. PC måste byggas upp för dyra pengar och oftast med sämre resultat.

Tyvärr så hänger det inte ihop generalagent/återförsäljare utan det beror mest på den ekonomiska biten. Alla vill tjäna så mycket som möjligt och göra så lite som möjligt. Helt och hållet ska man inte skylla på den kommersiella handeln. Vi måste ta på oss lite själva alla som hellre föredrar piratkopia i stället för originalprogram. Detta påverkar inte bara handlarna utan även programmakarna i större perspektiv. Dom följer dom vindarna som dyker upp i olika tider. Just nu är det PC-program som är på tapeten, där man kan göra stora vinster. Du skriver att du har massa frågor och du är mycket välkommen att ställa dessa till styrelsen, klubbtelefonen eller brevlådan. Tackar också för tipset ang Privatekonomi, vi har haft en recension om detta prg i tidningen.

På återskrivande
Kent Andersson Ordf.

Annons!

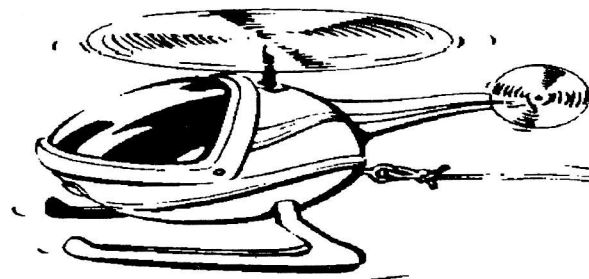
En medlem vill sälja sin utrustning.
1st Mega STE 4Mb, 85 Mb hårddisk fylld med bra program typ Calamus, ca 2-300 fonter m.m. 1st SM144 svartvit + 1st färgskärm, 1st Commodore MPS1200, 9 nålars matris skrivare, ca 100st 3.5" disketter fyllda med musik, nytto, spel och en massa annat.

Allt säljes i paket för 9500 kronor eller högstbjudande.

1st Supra hårddisk 52 Mb med 2 års garanti säljes för 3800 kronor.

Intresserad?

Ring Kent Andersson 031-885701.

Nybörjartips

– av Leif Moås –

Så har det blivit dags för en ny nybörjarsida igen.

För dig som nyss börjat med Atari-datorn och som valde Familjepaketet, vill jag uppmärksamma dig på möjligheten att uppdatera ditt ST ORD till 1 ST WORDPLUS 3.20.

Du får då grafikmöjligheter och en ordlista med rättstavningsfunktioner mm. (Men handla nu för i databranschen kan allt ändra sig fort.)

Trögt?

Tycker du att det gått trögt i starten med datorn kan jag tipsa dig om ett läromedel som heter ATARI FÖR NYBÖRJARE. Du får där hjälp med att lära dig ordbehandling (Wordplus 3.20, 2.02 och ST Ord) och ritning (Hyperpaint och Degaselite). Du kommer att kunna skriva på din dator redan efter 5 lektioner! Med detta läromedel "hoppas" du direkt in i datatekniken, men du börjar från början. Läromedlet beställer du från: Datastugan I Värmskog, Ekebol Värmskog 671 95 Klässbol.

Väl valda ord

Det är här på sin plats att säga några ord om Wordplus 3.20, både till dig som tänker skaffa det och till dig som jobbar med v. 2.02. Som "gammal" wordplusanvändare såg jag fram emot en ny version samtidigt som jag hade vissa farhågor. Skulle den nya versionen vara lika enkel och pålitlig som den gamla? Hade man krånglat till det för nybörjaren? Mina farhågor blev helt ogrundade, programmet hade blivit fräschare och i vissa fall snabbare. De gamla wordplusanvändarna kommer att känna igen sig då man behållit det gamla konceptet, men med vissa ändringar i desktop och på F-tangenterna. T ex är Centrera text nu placerat i desktop och på tangentbordskommando SHIFT+F3. Att man gett användaren möjlighet att styra programmet med tangentbordskommandon (dvs olika kombinationer med SHIFT, CONTROL, ALTER-NATE) ger många möjligheter till individuellt användande. Du får i det

nya programmet direktutskrift, lättare att byta stil (ett kommando mot tidigare två). Blockutseendet har ändrats, liknar nu andra program. Det går att byta gemena bokstäver till versaler med blockförfarande. Wordplus 3.20 har försetts med blinkande markör, men man har behållit fast markör som tillval i desktop för oss gamla word-plusanvändare som blivit vana vid det.

Man har finslipat programmet så nu kan position och linjal visas samtidigt, där finns svensk och engelsk ordlista, (den svenska är förvald), flera "klippmöjligheter", radavstånd 1, 5, diskretare felstavningsignal mm. SPARA FÖRVAL i SIDA-meny är en bra nyhet. Där kan man spara sökvägar, sidformat, linjal, markörutseende mm. Att man kan spara sökvägar är ett bra sak när man t ex arbetar med hårddisk. Det finns mera att säga om programmet, men det spar jag till en ev recension. Som slutomdöme kan sägas att Wordplus 3.20 är ett bra nybörjarprogram, men ett program som man kan "växa" och där en del omständiga hangrepp rättats till.

Vägskal

Om du som skribent så småningom behöver andra funktioner t ex möjlighet att skriva i spalter, sekretessfunktion, möjlighet att använda olika fonter. Då har du kommit till ett vägskal. Du kan behålla wordplus och använda de stilmöjligheter som finns, trixa med spalter eller du kan välja ett program som innehåller de här finesserna. Vill du dra nytta av vad du lärt tidigare i Wordplus och få ett program som du känner igen dig i, då ska du välja THATS WRITE från Compo, ett grafiskt ordbehandlingsprogram med kraftfulla grafikmöjligheter. Jag själv använder That's Write v 1.51 och Wordplus lite blandat beroende på vad jag skall göra. That's Write är förstås på engelska, men med svensk ordlista. Det behöver inte vara något hinder tycker jag, särskilt om man redan kan Wordplus.

För att du ska kunna göra en bedömning av That's Write ska jag ta upp några saker som jag uppskattar. Det går att skriva två dokument samtidigt. Programmet har vanlig desktop och tangentbordsstyrning och dessutom en linjal med kommandomöjligheter t ex sekretessfunktion, gå till funktioner, byte av dokumentformat, byte paragraf mm. Du kan ställa in programmet så det laddar "dina" fonter automatiskt, det omformar automatiskt (går att stänga av), ger rak högerkant i grundläge, det kan spara automatiskt på given tidsintervall (bäst för hårddisk). Du gör lätt huvud- och fotdokument, skivarfiler för laser som standard och ordlistor på de flesta europeiska språk (finns att köpa till). Du kan konvertera fonter från andra program eller tillverka dina egna. Programmet ger nästan DTP-kvalité på utskriften från 9-nålars skrivare och DTP-kvalité på laserutskrift. Det finns mycket mera att säga om That's Write, men för att spara plats så har jag inte tagit upp de funktioner som du har i Wordplus. De finns här också, men med råge.

Datorn=Spel?

Är du "färsk" nybörjare och har läst detta så förstår du att "nybörjarsidan" bara tar upp nyttoprogram. Detta av ett speciellt skäl, nämligen för att ge en framkomlig väg från t ex spelen. De är ju oftast inkörsparten i datorvärlden. Men det är synd menar jag att stanna där och bara använda datorn till spel när den är en kraftfull nyttomaskin. Alltså dags att packa upp Familjepaketet och börja med ordbehandling, ritning, databaser och kalkyl. Starta med ordbehandling så kommer du in rätt! Du har då skaffat dig ett bra redskap i arbetet, skolarbetet eller i föreningen.

Mjukvarublitter -

Har inte du önskat en ännu snabbare dator? Tänkte just det! Nu finns lösningen - mjukvarublitter. I och för sig har denna möjlighet funnits i flera år, men i fjol kom två bra mjukvarublitterprogram.

Ett blitter är ett chip i datorn som snabbar upp grafiken. Enkelt uttryckt är det en liten minneskonfiguration som ligger permanent för grafik. Det påminner i detta fall om ett cacheminne, men i blitterchipet sker dessutom en del grafikbearbetning. Skärmen ritas helt enkelt upp snabbare. Blitterchipet utvecklades för MegaST och Atari började även sätta in blitterchip i de sista STFM-maskinerna.

De första blitterprogrammen ställde till med en hel del förtret. För att ett mjukvarublitter ska kunna fungera måste det installera sig i en tom minneskonfiguration. Dessutom ska programmet hitta en plats för sin grafik - output på skärmen. Dessa platser får inte tas upp av ett annat program, på det att det ej må bli bomber på skärmen...

De första blitterprogrammen, Turbo ST och Quick ST, klarade inte riktigt av den sista förutsättningen. Speciellt Turbo ST var lurigt, inte minst i kombination med hårddisk.

Under de senaste åren har flera programmakare konstruerat alternativa desktoplösningar, t ex Neodesk och Newdesk. Dessa program "knuffar ut" delar av TOS, operativsystemet,

och ersätter detta med egna lösningar. En mycket tidig hjälprea var Pinhead, ett program som gjorde så att TOS inte tömde alla minnesplatser mellan man stängde ett program och läste in ett annat. TOS 1.4 och uppåt har inte så stort behov av Pinhead, som numera har kommit upp till version 21, Pinhead sparar bara ett fåtal sekunder.

Under 1992 har två bra mjukvarublitter kommit, två användbara program, speciellt om man har tillgång till mer än 1 Mbyte. NVDI och Warp 9 har rönt viss popularitet utomlands, inte minst i Tyskland.

Båda programmen bjuder på mycket snabbare skärmappdatering, men NVDI anser jag vara det tekniskt intressantare av de två.

Samtidigt är det tyvärr en hundring dyrare, ca 450:-.

Båda programmen kan installeras på diskett eller hårddisk. Jag har provat att installera programmen på min hårddisk och kommit fram till följande:

1) Programmen är ungefär lika snabba. Olika testmetoder ger olika resultat hur programmen ritar upp skärmen. Det ena programmet är något snabbare med grafiska figurer, det andra är snabbare med scollar o s v. Det viktiga är att båda programmen uppdaterar skärmen märkbart snabbare.

2) Fördelen med WARP 9 är att man har en hel rad systemfonten som gör att man kan göra en snyggare desktop, samt att man har tillgång till en riktigt fin musaccelerator.

3) Fördelen med NVDI är att den laddar in GDOS automatiskt, samt att den verkar mer kompatibel. Vad jag har märkt är det bara E-magic Notator samt Band-in-a-box som inte trivs med NVDI. Notator bombar efter ett tag och fonterna i det andra programmet blir för stora. WARP 9 verkar mer instabil - förutom Notator finns det några andra program

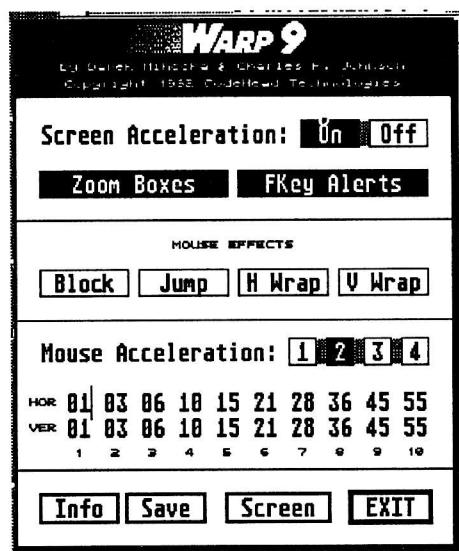
som uppför sig konstigt, men jag vet inte om det är WARP som ställer till det. Enligt tidningstester och rykten ska det i alla fall finnas fler program som inte trivs med WARP än med NVDI.

Program som inte använder sig av GEMrutiner påverkas knappast alls. Ett program som Tempus blir inte speciellt mycket snabbare (går det överhuvud taget att få en snabbare ordbehandlare?), men de flesta rit- och grafikprogram använder GEMrutiner, och de är ju även de program där man jobbar mest mot skärmen.

Några .acc-filer trivs inte alls med de här programmen. Nästan alla multiacc-laddare lägger sig i samma minnesallokering som blitterprogrammen, och där blir det krock. Enklaste sättet att testa detta är genom att köra UVK, Ultimate Virus Killer, som snabbt och effektivt avslöjar minneskrockar. Problemet kan annars vara att programmen verkar gå bra parallellt, men när man laddar in en .acc-fil samtidigt som man kör ett annat program, så klarar inte datorn detta utan dyker.

Båda programmen tar en del minne, ca 150 kb, så det är klokt att man har minst 2 Mb innan man kör någon mjukvarublitter. Om man använder sin dator till ritprogram, eller speciellt till CAD eller DTP, är det väl använda pengar med något av dessa nya mjukvarublitterprogram.

Ake Dahlbäck

GDOS - ett problem eller en källa till glädje?

Vi tittar in i GDOS!

Alla som använt Atari till nyttoprogram eller till ritprogram känner säkert till GDOS, men få vet säkert vad det är och hur det fungerar. Jag ska här och nu försöka förklara hur det fungerar.

GDOS är en förkortning av Graphic Device Oriented System, ett sätt att låta din Atari få fler fontmöjligheter. För de som inte känner till detta är font en stilsort, ett typsnitt, ett bokstavsutseende eller hur man nu vill beskriva bokstävernas utseende. GDOS är ett sätt att låta Atari närma sig PC eller MacIntosh i detta avseende.

Epson

När man började låta datorer hålla reda på bokstäver i ordbehandlare fanns det bara skrivarnas egna typsnitt att jobba med, från snygga bokstäver på skrivmaskinshjul, så kallade daisy wheel, eller skrivare med nålar. Nålskrivarna, som mer eller mindre uppfanns av Casio, tror jag, till en skrivare för tidtagare till OS i Tokyo 1964. Maskinen kallades The Electronic Printer, EP, och efterföljaren fick helt enkelt namnet Epson...

För att få till fler typsnitt jobbar MacIntosh med skärmtypsnitt och skrivartypsnitt. Man kopierar in sina nya fonter till hårddisken och med hjälp av MacIntosh desktop-verktyg, förflyttaren, ordnar man speciella platser för dessa på hårddisken. När man använder en ordbehandlare eller ett DTP program är skärmfonterna och skrivarfonterna länkade tillsammans. När allt detta ska skrivas ut så skickar man först skrivarfonterna till skrivarens buffertminne, därefter själva dokumentet. Snyggt men tar tid...

PC

På en PC finns det ett liknande sätt. Där använder man sig av TrueType-fonter, typsnitt som skickas på precis samma sätt till skrivaren. Skulle skrivarfonten saknas använder sig skrivaren av sina inbyggda typsnitt.

En specialform av inbyggda typsnitt är postscript. Det är laserfonter som ligger i ROMminnen och som köps till skrivaren för en väldans massa stolar. Till dessa ordnar sedan skärmtypsnitt. Det ger fina utskrifter, går snabbare än TrueType men är dyrare (naturligtvis...). Men ...det stora problemet med separata skärmfonter och skrivarfonter är framför allt svårigheten med att verkligen se hur sidan verkligen kommer att bli. Calamus, som oftast är det program man jämför alla andra Atariprogram med, storhet ligger just i att sidan definieras som en grafisk bild, utan att fonterna ligger för sig - sidan är en helhet. GDOS fungerar som alla andra program med separata skärmfonter och skrivarfonter, varken märkbart sämre eller bättre, men nästan alla jämför GDOS med Calamus, vilket är aningen orättvist.

Lyriska

GDOS togs fram av Atari som ett fritt Atariägt program, ett hjälpprogram för alla som arbetar med fonter. När det kom var alla lyriska - äntligen blir Atari lika bra som MacIntosh! Våldigt snart visade det sig att det bara var några program som kom att ansluta sig till GDOS, och så var den idén blåst!

Problemet med GDOS är nämligen att det är lite knepigt att installera. Det är långt ifrån lika svårt som att installera skrivare till PC, eller att installera typsnitt till Mac, men det kan man ju inte jämföra med!!

Om du har ett program som kräver GDOS finns det i regel ett installationsprogram som man ska köra. Om du vill förändra inställningarna eller lägga till fler fonter - gör så här:

- 1) Se till att GDOS.prg finns i Automappen. Skulle du vara lycklig ägare till NVDI behövs inte GDOSprogrammet. Fonterna laddar direkt i NVDI.
- 2) Kopiera in de nya fonterna - de avslutas med .fnt till GDOSsysmappen. Har du NVDI heter denna mapp Gemsys.
- 3) Ändra assign.sys så att de nya fontnamnen finns med.
- 4) Enkelt - eller hur? Nehej?! OK, en gång till!

GDOS.prg ska alltid ligga i Automappen. Det är detta program som startar tillämpningen av GDOS. Mjukvarublittern NVDI har GDOS inbyggd.

Fonter

Fonterna till GDOS heter ATcc###nn.FNT som det beskrivs i Hyperpaint.

AT betyder att fonten är skapad av Atari. Skulle fonten vara ritad av någon annan saknas givetvis detta, eller också finns det ett annat prefix.

cc är en förkortning för fontens namn.

SS betyder sans serif (utan serifer, de små horisontella staplarna på bokstäverna) och typsnittet kallas vanligen Helvetica.

TR är en förkortning för Times Roman, och TP är en förkortning för Typewriter, de vanliga skrivmaskinsbokstäverna.

är bokstavsstorleken i punkter cicero, som är det vanligaste typografiska sättet att räkna.

Storlek?

Vanlig brödtext i tidningar brukar vara på 10-12 punkter, rubriker brukar vara större, 24-48 punkter. GDOS True Type-fonter och de flesta Macfonterna har fasta punktstorlekar, postscript, Calamus och FSMGDOS har skalbara fonter, alltså att man kan ställa in storleken som man själv vill. FSMGDOS ska jag återkomma till...

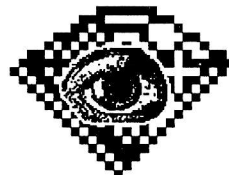
nn är fontens användningsområde. Här finns förkortningar för olika skrivare - LB och LS är olika Atariskrivare, EP betyder Epson FX80 och SP betyder Star NB15. MF är Metafont, ett slags universalsätt att skicka fonten till skrivare, fungerar i grafisk miljö. För skärmfonter i låg- och högupplösning saknas dessa bokstäver. För skärmfonter i mellanupplösning är bokstäverna CG.

Assign.sys

Assign.sys är en dokumentfil som GDOS programmet läser. Här får programmet upplysningar om vilka fonter som finns att tillgå, vilka fonter som ska laddas in i olika upplösningar m m. Det är alltså en skrivfil och kan uppdateras i en ordbehandlare, t ex Wordplus.

I Assign.sys räknar man upp vilka fonter man använder i en rad under varandra. Dessutom ska man defi-

GDOS

niera skärmupplösningar eller andra användningsområden. Installationsprogrammet ordnar allt detta, men lägger man till en font i sysmappen måste den definieras i .sysfilen.

Ex - jag kopierar en font som heter ATSS12.FNT till sysmappen.

Efter detta laddar jag in .sysfilen i Wordplus och lägger till namnet ATSS12.FNT till alla skärmupplösningar där jag vill att fonten ska finnas. Denna font kommer att se lite konstig ut i mediumupplösning. Där borde jag försöka hitta fonten ATSS12CG.FNT som är gjord för denna upplösning. Om jag skulle skriva ut från mediumupplösning spelar inte detta någon roll. Där är det viktigt att printerdrivern för denna font finns med.

I Assign.sys finns en rad siffror, och efter dessa skriver man in fonterna. Dessa siffror definierar var fonten ska finnas.

01 betyder default screen, en universalskärm.

02 är lågupplösning.

03 medium.

04 hög.

05 och uppåt gäller TT.

11-20 gäller plotters.

21-30 printers.

31-40 är ägnade Metafiletillämpningar

40-60 specialtillämpningar.

Fristående

Det finns en rad fonter från fristående leverantörer. Till NVDI får man två nya fonter: Monaco, som ser ut som systemfonten till MacIntosh och Big Blue, som alla PC-användare brukar stirra på. Andra leverantörer har fler fonter som t ex Gate Seven i London, eller från Migraph som även gjort Touch-up.

Migraphfonter brukar heta MIGH som förled där det annars står AT. Tyvärr finns inte lika många fonter som till Signum eller Calligrapher.

Haken med GDOS är att inte alla program använder dem. Hyperpaint, Degas, Touch-up, Timeworks, Superbase Professional och en handfull an-

dra program utnyttjar möjligheterna. Dessutom är som sagt fonterna inte skalbara...

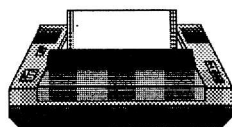
De nya GDOS, FSMGDOS klarar av att hantera skalbara fonter. Det är enklare att installera och har en rad fördelar. Tyvärr är det lika klen med program som stöder FSMGDOS. Det verkar som om fonthanteringen hos Signum eller Calligrapher kommer att bli mer bestående än GDOS. Samtidigt passar dessa fonter inte till ritprogrammen. Dessutom har det visat sig att FSMGDOS slukar massor av minne. Köra FSMGDOS på 1 meg är omöjligt, 2 meg funkar knappt...

Atari speedGDOS

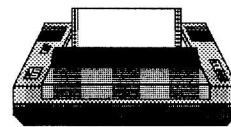
Därför kommer alltså Atari med den slutgiltiga versionen av GDOS - SpeedoGDOS. Ska fungera med ritprogrammen, vara skalbar och dessutom ska den inte ta så mycket minne. I vissa applikationer kan den dock inte ersätta GDOS...suck...

GDOS borde ju göra arbetet med Atarin lättare men...

Ake Dahlbäck

Skrivarproblem!!

Glad ihägen kommer den nyblivne datorägaren hem med sin dator och skrivare. Spänningen är stor, fram med manualen. Nu stundar koppling av sladdar och provkörning. Vilken lycka!! Allt fungerar, så i med ST-disketten och Wordplusdisketten. Nu börjar en hektisk tid med träning av handgrepp och med maskinskrivning. Så är tillfället inne för utskrift på papper. Skrivaren slås på och datorn ställs in för utskrift - inget händer! Efter en stunds mekande ger man upp.

Ett samtal till försäljaren. På frågan varför det inte fungerar, så kommer svaret. Har du gjort skrivaranpassning? Skrivaranpassning vadå!

Varje skrivare behöver en drivfil för att kunna fungera. Om din skrivare inte fungerar så har den antagligen fel drivfil.

Vi ska steg för steg göra en skrivaranpassning. De flesta skrivare är kompatibla enl. IBM eller EPSON-standard dvs de kan drivas av en standardfil.

Denna beskrivning gäller för 1 ST Wordplus-programmet.

STEG 1.

Fråga 1. Vad ska datorn användas till? Till text eller bild/text dokument?

SVAR: Bara text ---> IBM (flera tecken kan användas) Text/bild ---> EPSON (Bra för grafik)

Fråga 2. Vilken papperslängd har jag?

SVAR: t ex 12"

ÅTGÄRD: När du svarat på dessa frågor så går du till skrivarens manual och slår upp kapitlet om DIP-brytarna. Ställ in dem enl. tabellen efter dina önskemål.

STEG 2.

FRÅGA 1. Var finns skrivarfilerna?

SVAR: a) Öppna ditt diskettbibliotek och leta rätt på mappen INSTALL. Öppna den och du hittar skrivarfilerna. b) Starta INSTALL.PRg och klicka på din skrivares namn eller t ex EPSON FX 80 HEX (standardfil).

ÅTGÄRD: Programmet gör om filen till en CFG-fil som Wordplus kan lä-

sa.

STEG 3. Du ska göra så att ordbehandlingsprogrammet automatiskt laddar in skrivfilen varje gång datorn används.

ÅTGÄRD: a) Leta reda på en fil som heter PRINTER.CFG på din wordplus-diskett och dra den till papperskorgen.

b) Kopiera över din "nyttillverkade" fil till Wordplusdiskett 1. (se manual)

c) Klicka på din nyttillverkade fil (Blir svart) gå till FIL-->INFO och klicka. Du får fram din fils namn.

d) Klicka ESC och skriv in PRINTER.CFG på raden, sedan klickar du OK och allt är klart. (Detta kan du avläsa på raden för inkopplad skrivare sedan)

Har du gjort allt rätt så har du rätt skrivfil, svenska tecken och rätt papperslängd.

Du behöver kanske fininställa skrivarens pappersmatning och marginal. Läs manualen under dessa rubriker.

Leif Moås.

QuickBBS version 1.10

-en uppdatering i rätt tid-

Så kom den då till slut, QuickBBS version 1.10. En uppgradering som alla Syssar och Cossor hade gått och väntat på. Det kanske inte blev världens snyggaste lösningar på alla nya val som man som SysOp numera kan lägga till för sina älskade användare (ahum), men ett par grejer var faktiskt rätt roliga. Nu finns det ingen anledning att köra MichTron 3.0 längre.

Svenska tecken

Jovisst, nu har vi äntligen riktiga svenska tecken i QuickBBS. Att skriva s) h(r i brev och liknande (r ett minne blott! Den klarar numera av ALLA skandinaviska tecken, även norska och danska bokstäver. (...vem som nu vill ha det).

Fortfarande kan man dock inte ange svenska bokstäver i städer, brevvareor, m.m. Antagligen är det kompabiliteten med QuickBBS-utilities som har gjort att de inte har fixat det.

File and Menu Area Listers

Har ni loggat in i en RA, SBBS eller QBBS-PC-bas någon gång, så har ni sett att man kan välja brev- och filareor från en lista. I SuperBBS kan man dessutom välja dessa mha. pil-tangenterna om man har ANSI-grafik på.

Riktigt så avancerat är inte QuickBBS nya brev- och filarealistare, men nästan. Med menytyp 85 (mail) och 86 (file) gör man en lista, vars data tas från BOARDS.BBS (viskade en Cossa i mitt öra) resp. FLSEARCH.CTL. Med denna är det egentligen meningen att man ska särskilja areor åt, t.ex. en lista för alla areor som börjar med "ATARI". Men hur gör man om man vill lista ALLA areor?

Jag och Rolf grunnade på det där, och kom fram till (förlåt Rolf - DU kom på det, men det säger vi inte till läsarna) att man kan lägga till en asterisk (*) framför alla areanamn i FLSEARCH.CTL och sedan ange på dataraden i MENUEDIT en asterisk. Som andra parameter anger man till vilken meny man vill hoppa till när användaren har valt en area. Listaren

ger tillbaka två variabler: &1, som är sökvägen till den area man har valt, och &2 som är namnet på den area man har valt.

En allvarlig bugg här: Om användaren skriver in en area som inte finns, och som inte ryms inom den datatyp som programmerarna har använt sig av (integer, måste vara mellan 2147483648 och 2147483647), så blir det System Error. Please inform SysOp och så droppas carriern. Jag har informerat Theo Runia om det här, men fick bara ett tycket svar tillbaka att "då kanske de dumma användarna lär sig att skriva rätt nästa gång". Fin inställning han har som produktutvecklare, tycker ni inte?

Filtaggare

Tja, jag kom inte på något bättre ord. Filtaggare använder man inom SuperBBS-världen, så...

Med menytyp 84 får man fillistan med möjlighet att välja filer direkt från fillistan, för senare download. Mycket smart idé, men den tar bara EN rad från filbeskrivningen. Kan se lite mysco ut om filbeskrivningen är lång.

Nytt på brevfronten

Numera ska man kunna ladda upp ett brev till basen, om man har skrivit ett hemma och inte vill skriva om det. Smart - man sparar pengar. Jag har dock inte fått det att fungera ordentligt. "System Error. Please inform SysOp. Disconnecting..." Man kan även attacha (länka låter så mesigt svenskt) en fil till ett brev. File-Mail-program och liknande är alltså numera överflödiga. En bugg här: Raderar man ett brev som har file attachment, så raderas inte filen. Man får alltså göra en upprepning emellanåt och se vilka brev som har filer till sig. Även här fick jag en tycken förklaring av Theo.

Ändra telefonnummer

Detta är numera möjligt tack vare menytyp 57 (Ändra Voice phone) och 58 (Ändra Data phone). Tidigare fanns det en bugg med att dessa två

QuickBBS STE
version 1.10
Copyright (c) '91/92 by Jon Webb/Theo Runia

Rewritten for the STE by Jon Webb & Theo Runia

For information about QuickBBS STE, contact our Support BBS:

QuickBBS ST Leeuwarden,
Holland ++31 - 58 - 153849,
300 to 14.400 running HST, V32B
24 hours per day,
FidoNet 2:282/301 NeST 90:5/0
For help use the QUICKBBS.ST FidoNet echo

This is a REGISTERED version of QuickBBS STE!

byttes med varandra i UserEdit, men den är numera borta.

Visa innehåll i arkiv

Inte bara ARC och LZH-arkiv kan man titta i nu, man kan även titta i ZIP och ZOO. Väljer man en GIF-bild kan man dessutom se upplösningen och antalet färger.

Scanna brev

Menytyp 25 har hitills använts för att snabbscanna efter brev. Med 24 kan man numera scanna efter brev, och får då utförligare information om breven än om man hade valt snabbscanning.

Accounting

Har du tröttnat på att folk tankar och tankar och inte skriver några brev, eller ens LÄSER brev? Då ska du använda dig av QuickBBS nya Accountingssystem. Man kan ställa in hur många poäng man ska få för varje agerande i basen, t.ex. 20 poäng för varje uppladdad kB eller fil, -10 för varje nedladdad kB eller fil, 5 för varje brev som man skriver, 1 för varje brev man läser, 3 för varje minut man är uppkopplad och 2 för varje samtal man ringer.

Allt går att ändra. Sedan använder man detta med variabeln *O i en DOR-fil precis som man själv behagar.

Helt uppdaterad manual

QuickBBS-manualen har inte blivit ändrad sedan v. 1.0, så det är på tiden att den har blivit uppdaterad. Speciellt DOR-filskommandona har jag haft lite svårt för, eftersom det fanns nya i 1.2, 1.4, 1.6 och 1.8. Med uppdateringspaketet för 1.8 fanns inte DOR-filskommandona för 1.2, 1.4 och 1.6 med.

Nu finns i alla fall alla med i manualen. Som vanligt finns manualen dels som ASCII-fil, dels som 1st Word Plus-fil med bildillustrationer.

QuickBBS version 1.10

-en uppdatering i rätt tid-

Epilog

Ett mycket trevligt BBS-program har äntligen blivit ännu trevligare. Många tidigare otrevliga buggar har plockats bort, men tyvärr har nya kommit till. Det kanske är något man måste räkna med, men det kan inte vara särskilt genomtänkta lösningar den gode Theo har gjort, när det bara tog oss en dag att upptäcka ovanstående buggar.

Det är nog dags att Theo sätter lite fart med programmerandet, om han ska ha nån chans att konkurrera med alla de som säljer ST:n och kör basen på en PC istället. Han kan ju annars lämna över programmerandet till någon som har tid. Tid är pengar heter det ju - och 150 Gulden är alltid 150 Gulden!

Anyway...

On behalf of the QuickBBS Development team: Welcome to Svenska Atariklubbens BBS

///Patrick Reinthal (Der SysOp)

Fotnot!!

En senare version har släppts efter det att tidningen gått i tryck. Där är förhoppningsvis buggarna bortagna..

**Har du några frågor?
Ring SAK-direkt!**

Tel 031-48 14 24

Vadå QWK??

Vad är det? Inte vet jag!

Men det är det vi ska försöka reda ut i denna artikel.

Som ni alla känner till är vi datorägare lyckligt lottade med att kunna kommunisera med hela världen för lokaltaxa från vårt vardagsrum om man har modem. Hur kommer det sig då att det inte är dyrare? Jo, det beror på att vissa generösa maskinägare överlåter sina datorer till sina likasinnade så dom kan gå in i vederbörandes hårddisk och rota, skriva brev lokalt eller i Echoareorna, knyta nya kontakter med likasinnade, ladda hem filer och chatta med sysop om hans fingrar kliar. Man får alltså oanade möjligheter att få tillgång till lärdom av sitt datasystem av andra och annat skoj. Varför inte spela lite On-line spel vilket jag gör minst en timme om dagen.

Echo-Länken

Om man vill kommunisera med omvärlden genom Echo-trafiken Echo-mail är en länk som sammanfogar tusentals datorer runt om i Världen från Alaska till Fidjiöarna. Språken som används i Sverige är för det mesta svenska men ska man skriva i dom internationella mötena krävs det att man kan lite engelska.

Telefonkostnaden då?

Nu gäller det om man har många järn i elden i modemtrafiken, att man hittar ett sätt att kommunisera mycket och ändå dra ner sina telefonkostnader markant och det kan man göra med att plocka hem en QWK läsare från sin huvud BBS som är Net-ansluten. QWK= Offline läsare och jag vet inte vad den förkortningen står för riktigt. Offline läsaren ger en möjlighet att ta hem en bunt med brev, läsa och svara som om man var inne i BBSen. Man sparar in en massa markeringar på att läsa sina brev och favoritareor hemma utan stress och väntan på att BBSen ska kasta ut en bara för att user-tiden är slut.

Lite historik runt A-mail

Jo, först måste din favorit BBS vara installerad med programvara som kan förmedla din post. I det här fal-

let har jag valt Straight BBS i Göteborg. Det är den enda Atari BBS som installerat detta system mig vederligen. Bertil Jägar som är sysop på Straight har först köpt ett program som heter A-mail och ligger lite utanför BBSen och arbetar med att autopacka en massa post till sina användare, som jag kommer in på senare. Detta program når man än så länge från huvudmenyn och från vilken undermeny som helst inne i BBSen som du befinner dig på i fil o brevarierna. Men senare ska det gå att nå detta program från inloggningen direkt och du kan då gå in i A-mail även när basen är stängd för användarna under tiden när BBSerna byter post med varandra. Hur gör man då??

För att få använda QWK i Straight BBS måste du ha nått tillräcklig status för att få tillgång till Echomail och det är rätt lätt. Svarar man bara ärligt på dom frågor du får vid din första inloggning i BBSen får du ganska snart lite mera status i BBSen. Först loggar du in i basen som vanligt och går in i filareorna och väljer undermeny QWK-läsare. Där inne i "Lista filer" finns olika QWK-läsare med blandat kvalité. Jag har valt en QWK-läsare som heter Captains QWK som är GEM-baserad. Det finns QWker som är exakt som om du var inloggad i basen som ett TOS. Rolf Johansson håller just nu på med en recensionsartikel av alla QWker som finns i Straight för Down-Load för användarna. När du laddat hem din läsare går du tillbaka till huvudmenyn. Har du då fått access till denna funktion av Sysop (Vilket skall bli enkelt när allt funkar o testperioden är över) går du in i QWK. Då startar A-mail och du kommer in i en del med 7 val...

"A: Select Conferance" Här kan du välja vilka konferanser som intresserar dig. Här gäller det att inte välja för många konferanser till att börja med för dom springer inte från dig. Välj ett fåtal om du har tex 1 Meg i minne och ingen HD som jag. Den första roffningen jag gjorde gick åt pipan Den var aldeles för stor och jag kunde inte hantera posten utan var tvungen att slänga hela dyngan, tyvärr.

forts på Vadå QWK??

Alla brev bara försvann. Nu gör jag så att jag slår på en ny konferans varje gång jag hämtar ny post.

"B: Packare" Här packar du dom brevareor du valt manuellt med det Packprotokoll som du valt inne i "C:". Vi som ringer basen ofta får såpass status att BBSen packar posten automatiskt för oss kl 10:00 varje morgon och behöver inte denna funktion. Detta för att användare som inte ringer ofta ska ha mycket post som tar onödig plats på Straights Hård Disk. Men är man flitig brevfahtar och en skötsam användare får man VIPstatus så småningom.

"C: Change Option" Här gör du dina personliga inställningar som du önskar i A-mail och då har du 11 val och av dom 9 inställningar att göra.

"A: Personal IDX" Om du har detta påslaget kommer din QWK att kunna leta upp brev adresserade till dig personligen. Detta gäller inte Captains.

"B: Arch Metod" Vi som modemar mycket är välbekanta med hur man använder olika packare. Här väljer du vilket system du vill packa din post med och du har 3 att välja på:

1 ARC, ett gammalt och välbeprövat system som var vanligt för 5 år sedan.

2 LHZ, en form av vidareutveckling av ARC (tror jag).

3 ZIP, enligt min åsikt den mest lättarbetade packaren av dom alla. Den packade min första post till 140kb och när min QWK försökte packa upp den automatiskt fick inte brevhögen plats på disken. Den blev över 605kb opackad. Ojojjoj.

"C: Arch Compresion" Denna funktion är ganska fantastisk. Antagligen var det den som packade min 605kb post till 140kb. Fantastiskt. Jag förstår inte varför man kan välja att ha den ON eller OFF. Det kanske Bertil kan förklara vid nå't tillfälle.

"D: Maximum Line Length" Det beror helt och hållet på vad du har ställt in din QWK på, som jag återkommer till senare. Jag har 79 tecken per rad inställt både här och i min QWK.

"E: Own Message Inclution" Har man som jag bara 1Meg att leka med bör man inte ta hem sina egna brev av platsbrist. Men även nu när jag har många areor som jag får

hemskickat, finns det inte så många brev i varje. Då kan man slå på ON, då får du hem dina egna brev och OFF inte.

"F: Maximun Message" Detta är en bra funktion om man skulle resa bort några dagar så det inte blir världens anhopning av post i min brevlåda så inte minnet räcker till. Jag har inställt max 350 brev. Det hade varit lättare om denna funktion hade varit i kb och inte antalet brev.

"G: New Bulletin" Här skriver Bertil sin BBS inloggningsinfo. Det är ibland det första du får upp efter att packat upp din post hemma med QWKn.

"J: Batch Pack" Denna funktion gäller bara VIP users som hämtar och lämnar brev ofta. Har du detta ON packar A-mailern din post automatiskt 10:00 varje morgon.

"K: Default Protokoll" Här väljer du vilket protokoll du vill ta hem hela härligheten med och det finns att välja mellan det gamla förgångna Xmodem CRC till Jekyll. Med Jekyll kan du både ladda hem och ladda upp samtidigt som du chattar med sysop, komplicerat va?? Jag använder Z modem för tillfället, men övergår sedan till Jekyll efter att Bertil eller Rolf fått lära mig hur det funkar och installerat detta i mitt Terminalprg som heter Frize Dried och är ShareWare. Dvs Public Domain med obligatorisk registrering och litet bidragsgivande till programmeraren. Det är det absolut snyggaste termprg till STen. Rekommenderas starkt av underskrivande artikel-författare!!

"H: Help" Det näst sista valet i denna meny. Behövs inte efter denna artikel hoppas jag.

"Q: Quit" Skickar tillbaka dig till A-mailerns huvudmeny igen. Då fortsätter vi med dom fyra sista valen i A-mailern

"D: Download" Ladda hem dina brev!

"E: Upload" Samma sak som ovan fast tvärtom. Skicka tillbaks dina brev och replys.

"H: Help" Skall antagligen inte behövas efter denna artikel.

"Q: Quit" Skickar tillbaks dig till huvudmenyn igen.

U 2.2e (c) 1993 Puhls

QWK isn't PD nor freeware

Please look at added REGISTER.DOC for informations

or write a msg to SYSOP of

FidoNode 2:245/114.0

For more info/2 write to:

Dirk Hoeschen

Eiserne Hand 23

4300 Essen 1 (Germany)

Captain
Headcrab

OK

Installationen

Din i det här fallet är Captains QWK som finns för Download i Straight BBS.

1st och främst bör vi konfigurera CQWKn innan vi börjar läsa o reply. Lägg din STRAIGHT.QWK, som filen heter, med dina brevareor som du laddade hem från BBSen i en folder som du kallar INMAIL.

Sedan gör du två direktorys som heter REP och PACK. I PACK lägger du din favoritpackare. Jag har valt ZIPJR.TTP. Tillverka även ett direktory som heter WORK.

Dubbeltryck nu på CQWK.APP och du får upp en filväljare. Tryck nu på CANCEL för vi ska nu konfigurera lite först.

När QWKn är färdigladdad gå med pilen till rullgardinen SETUP och tryck på QWK and REP DIR. Nu får du upp en filväljare och du trycker på INMAIL och return.

Sedan på nästa filväljare, som kommer automatiskt, trycker du på REP och return. Sedan trycker du på Bulletines.

I filväljaren trycker du på WORK, för det är där STRAIGHT BBS Bulletines hamnar när packaren packar upp posten åt dig. Detsamma gäller NEWFILES.

Men nu måste vi tala om för QWKn vilken packare och storlek på texten vi vill ha. Detta gör vi i SETTINGS längst ner i rullgardinen SETUP. Tryck på ZIP. Det finns en ruta som heter "Kill bundle after decrunch". Den raderar STRAIGHT.QWK efter uppackning och rekommenderas inte!! Fontstorlek, japp det är något som är individuellt, men jag föredrar 09 i MELLAN och 10 i HÖGupplösning. Vill du ha mindre eller större fonter så är det bara att välja.

Du skall också ställa in ditt radantal som du vill ha, jag rekommenderar 79 tecken brett och 22 rader långt.

Så långt är det bara att spara dina in-

forts på Vadå QWK??

ställningar och det gör du i rullgardinen FILES. Tryck WRITE SETUP

Tryck OPEN FILE och gå in i IN-MAIL och tryck sedan igång STRAIGHT.QWQ och gå o brygg en kopp kaffe medan du väntar på att QWKn packar upp din post. Nu lägger den även in areorna i din folder WORK.

När upp-packningen är klar analyserar QWKn posten (Varför vet jag inte men det står så iaf) Den letar också efter ett DOOR.ID som den givetvis inte hittar. Detta är tydligen nå'n funktion som bara finns i vissa BBSer, men inte i STRAIGHT iaf. Ignorera denna fråga från QWKn och tryck OK.

Nu kommer STRAIGHTs Bulletines upp och du välkomnas av SYSOP och får lite info av honom. Sedan är det bara att gå in i dom areor som du har post i och läsa o reply som vanligt, förutom att om du inte registrerar din QWK så skriver den inte ditt namn automatiskt när du replyar eller "enter a message" i nån av areorna.

När du registrerar din QWK och betalar den summa som programeraren kräver får du en fil av honom som heter CQWK.KEY och denna skriver ditt namn automatiskt vid reply eller enter MSG.

OBS!!

Om du skriver ett brev i arean Privat Sysop eller privat to User så Privatflagga ditt brev om du inte vill att nån annan skall läsa det. Annars kan man läsa brev även i dessa areor.

Nu har du ett stort ansvar att leva upp till genom att Captains QWK är såpass avanserad.

Du kan göra saker med den som du inte kan göra inne i BBSen. Blä skicka privata brev i Echoareorna där privatbrev är TOTALFÖRBJUDET eller i DOM lokalareor som är OFFENTLIGA.

Lägg detta på minnet. Det är totalt förbjudet.

Om du skriver i en Echoarea så måste du manuellt ECHO-flagga också. Det ligger på ditt ansvar. Flaggar Echo o privat gör du i det fönster som du får upp varje gång du skriver eller ändrar ett brev. Från, Till, Subjekt, Privat on/off och Echo on/off. Cancel eller OK.

Qvota?

Mer tror jag inte jag behöver gå in på förutom att du bör Qvota dina brev, dvs när du tryckt REPLY MSG i rullg REPLIES så får du upp nya rullg. och då går du till den vänstra och trycker QVOTE MSG och får upp hela brevet som du replyade på. Du sätter kursen på den 1a raden du vill ha med i ditt brev, trycker return och sen flyttar kursen till den sista raden i originalbrevet och trycker return för en 2a gång. Brukligt är sen att lämna en tomrad mellan qvotat och dina svar så blir det lättare för mig sen när jag läser dina brev.

Vill du skriva ett brev i någon area kan du göra detta i vilken area du vill, även dom areor som du inte har flaggat i A-mail. Tryck bara ENTER MSG, skriv och spara. En sak glömde jag och det är TAGLINES. Innan QWK sparar ditt brev frågar den om du vill ha en Tagline. Du har fått några på köpet när du laddade hem din Captains QWK och du får välja vilken du vill ha med piltangenterna och return.

Avslutning

När du nu vill avsluta och fortsätta lite senare trycker du QUIT i FILES och sen OK. Trycker du return raderar du all gammal post, dvs KILL. Detta gör du efter att du laddat in din QWK igen för att läsa färdigt, såvida du inte gjorde detta första gången du laddade in den. När du trycker KILL rensar CQWKn helt rent i foldern WORK och skapar en ZIP-fil i folden REP som du sedan lämnar tillbaka till din BBS och tackar för lånet! Jag har problem med detta och får packa min post manuellt och det gör jag i ett särskilt program som heter ZIPPRG rent av. Men detta beror på minnesbrist i min gamla TOS 1.0 1meg. Jag får la göra nåt åt det nån gång antar jag. (men allt kostar ju.) B&-..... CB-)

Telfonnumret till STRAIGHT BBS är 031-36 39 73, men det går bra att ringa mig om du har några frågor i ämnet också: 031-87 26 64.

Mvh Per-Erik "Pekka" Peterson

När jag sitter här och tänker.

Den här dök upp i basen. Kanske något att tänka på?

Att en dator kan ta upp så mycket tid för en mänska tror jag inte kan vara nyttigt. Människan är ju trots allt en varelse som behöver mycket luft och rörelse. Nu sitter hon och tittar på en skärm både dag och natt. Man har blivit så lat och bunden vid en skärm att man uppfann T V, sen levde man efter en annan dygnsregel ARBETA! ÄTA! TV! SOVA!!

Sen tyckte människan att han hann med mera. Då hade någon uppfunnit DATORN! Nu kunde man förbruka mer tid framför fler skärmar. En del människor blir så upptagna att de ej kan prioritera.

Dessa människor kan i en del fall försaka HEM, JOBB, FAMILJ, O VÄNNER. Nu ska man inte bara klaga på TV och DATORER.

Man måste ju också inse dessa apparaters värde och användningsområde. Trots allt är ju T V ett bra medicinsinstrument DATORN kan man lagra och, behandla information på trots allt klarar vi oss inte utan DATORER idag.

Men det finns sjukdomar som folk har t.ex alkoholism, knarkare. I det facket kan man ibland placera vissa datoranvändare det är till dessa, personer som jag vänder mig till.

Ni måste vakna upp och slita er loss från era skärmar och se er omkring. Tänk lite på att det finns ett liv runt om kring er håll gärna på med eran hobby, men håll en viss distans till vad ni gör. Jag vet ju att det trots allt är väldigt kul att sitta där och knappa.

Så mitt råd är, SLIT ER LÅSS RÖR PÅ ER SE ER OMKRING !!! LIVET ÄR JU TROTS ALLT VÄLDIGT KORT.

För jag har ju skälv suttit där, haft det svårt att komma loss. När man kommer hem till någon så pratar man datorer, använder datorer, man spelar, man ritar, skriver o leker kort o gott. Till slut är man helt fast. Man har det väldigt svårt att komma loss.

DET ÄR DETTA JAG VILL
PÅSKINA FÖR DE SOM KÄNNER SIG
TRÄFFADE

OBS!!
DETTA ÄR GJORT PÅ EN DATOR

Vad händer med Atari??

*Vad händer egentligen med Atari, musikdatorernas Ferrari?
Har det märkts att märket varit borta under senare halvåret 1992?
Har det kommit ut några nya intressanta program?
Vad händer generellt med MIDI?
Dessa är några frågeställningar jag ska ta upp i detta nummer...*

Stort M!

För ett par år sedan var Atari musikdatorn med stort M, i alla fall här i Europa. I USA var marknaden något annorlunda. Musikproduktioner i Europa gjordes till ca 90% med Atari, medan PC och Mac delade på resterande 10%. I USA var förhållandet 40% Atari, 30% PC och 30% Mac, alla siffror naturligtvis uppskattade.

Atari=Tyskland?

Orsaken till att Atari var så dominant här var givetvis Tyskland, där Atari alltid haft en mycket stark ställning. Steinberg och C-Lab gjorde snart de konkurrerande programmen Pro 24 och Creator, grafiskt orienterade program som var mycket lättare att arbeta med än MS-DOS programmen. Atarin bjöd på flera fördelar - billigare än Mac och med inbyggt MIDIinterface, så Europamarknaden blev snabbt Ataris.

PC standard??

I USA betraktar man Atari (och även Amiga) med stor skepsis. Leksaker och tvspel är vanliga omdömen, men trots detta har Atari varit den vanligaste datorn för musik under 80-talet. I början av 90-talet har i stället Macen tagit över mer och mer, men sedan de nya Windowsversionerna kommit är det i stället PC som verkar bli standardmaskinen. Detta beror säkerligen på att Roland

satsar starkt på PC med fina ljudkort, syntmoduler att bygga in i datorn. När prisen dessutom är gynnsamma för PC (klart billigare än Atari, och givetvis billigare än Macintosh) är det färre och färre som väljer Atari. I dagsläget är det förmodligen 60% PC, 30% Mac och 10% Atari hos jänkarna.

USA har varit ett slumrande land vad det gäller MIDI, men i och med att marknaden ökat väldigt snabbt, marknaden har blivit 10 gånger så stor på några år, Atariförsäljningen står nästan stilla reagerar Europa snabbt och de tidigare Atariprogrammerarna konverterar sina program till framför allt PC. USAprogrammen för PC lider av ålderdomlighet, program från 1985 som uppdateras ett antal gånger är fortfarande i grunden från 1985, med tråkig grafik och mindre lyckade lösningar för användaren, kort sagt "gamla DOSprogram för Windows". De nya europeiska programmen säljer bra, med bättre grafik och med ett modernare sätt att jobba.

Tappar mark

Europamarknaden för Atari är fortfarande stark, men tyvärr tappar maskinen marknadsandelar varje dag. Mycket av problematiken hittar man hos - Atari. Av alla datortillverkare finns det - tyvärr - knappast någon med lika dålig support för programhusen. När Falcon skulle premiärvisas var det rusning, alla programmakare skulle ha maskiner. Ryktet gick att Falcon inte var kompatibel med STE och det gällde att få maskiner för att testa sina program. Det gick månader innan alla hade fått maskiner. Flera programhus har öppet deklarerat sitt missnöje med supporten hos Atari.

Falcon dyr!

Här i Sverige förefaller det som om Falcon blir alldeles för dyr. Man kan få en ganska välutrustad 486a för de 15.000:- som Falcon kostar. Om alla program till STE skulle gå till Falcon vore allt frid och fröjd, men icke...

Trots att Falcon är en *mycket* bra maskin för musik tror jag att den kommer att bli en flopp i vårt land om inte priset ändras.

Måla fan...

För tre år sedan hade Atari sådan dominans att de flesta som jobbar med MIDI skulle ha accepterat Falcons pris för programutbudet, men idag finns det alternativ, inte minst då det visat sig att Atari har problem att få fram maskiner. Dessutom verkar det som om tillverkningen av STE läggs ner, något som ytterligare kommer att knäcka Atari som musikdator. Jag kanske låter kritisk och målar fan på väggen, men om inget radikalt händer får Atari det svårt.

Falconprogram!!

Det skulle behövas något superprogram som bara finns till Falcon, plus att man ser till att alla nuvarande program blir Falconanpassade. Ett problem är förstås att det verkar som om Falcon inte kommer att ha plats för en "dongle", ett nyckelskydd, utan man får istället göra nyckelskydd för RS232porten. Synnerligen tråkigt, då man alltså måste göra två olika versioner av samma program.

Hur ska då Falcon O30 klara konkurrensen?

En tänkbar lösning vore om det snabbt kom ut ett billigt program för hårddiskinspelning till Falcon. Kombinerat detta med ett sequenserprogram som även kan hantera samplingar, att man kan använda datorn som sampler med möjlighet att använda samplingar i MIDIstandard. Med två Falcon, plus MIDIkeyboard och en syntmodul skulle detta bli en prisvärd och lättskött studio. Viktigt är också att programvaran skulle vara standardiserad med dagens format, t ex Steinberg eller E-magic (som C-Lab numera heter) något som skulle vara garant för framtiden. Problemet är bara att de stora programhusen sneglar mot PC som anses vara mer framtidssäker. Utan program blir det låg försäljning, något som betyder att de stora programtillverkarna tvekar, som betyder...

Vad händer med Atari??

Amiga 1200

Man kan se lite av samma problem för Amiga 1200 - blir det inte fler spel snabbt, kommer även denna maskin att förpassas till avdelningen Commodorefloppar som 500 + 600, CDTV och 64konsoll.

Enligt ganska tillförlitliga källor har inte 1200 rosat marknaden alltför mycket - trots att Amigatidningen menar att den säljer som smör. Marknadsandelarna har man tappat till - just det PC.

En trend i USA är att nya spel kommer till PC. Därefter släpps eventuellt versioner för andra datorer, t ex Amiga. För övrigt är Amiga nu helt borta i MIDIsammanhang...

Nya MIDIprogram till Atari är det ont om. Nya MIDIprogram är det överhuvud ont om - nyheterna inskränker sig till en del PC- och Mac-versioner av Atariprogram, samt förstås en del nytt...

C-Lab konkurs

Först och främst har ju C-Lab gått i konkurs. Detta var en medveten satsning från programmerarteamet Adam och Lengeling, som ansåg att försäljningen genom C-Lab gav för lite. Numera säljs nästan alla Adam/Lengeling-produkter genom E-Magic. Tyvärr tappade man några bra, men lite efterfrågade program.

Notator/Creator har numera hunnit fram till version 3.16, men går tyvärr inte på Falcon. Jag vet i skrivande stund inte om Logicversionen funkar på Falcon, men det är bara att hoppas. Naturligtvis kommer man i vilket fall som helst att behöva ändra på nyckelskyddet, eftersom Falcon ju inte har plats för en "dongle". Tyvärr är Logic lite för dyrt, annars är det ett suveränt program, lite av state-of-the-art.

Steinberg fortsätter framgången med Cubase, som är helt Falcon-kompatibel. Billighetsversionen, Cubase light, säljer med framgång och för priset finns egentligen bara en hake - man har bara noteditering, saknar alltså andra editeringsmöjligheter.

Cubase audio är en utveckling inom MROS, möjlighet till hårddiskinspelning. Säljer bra, främst till PC och Mac.

Hybrid Arts och Audio Frame,

två amerikanska jättar inom samplingsediteringar och hårddiskinspelningar har blivit uppköpta av Digital F/X, som lanserar ett nytt 16spårinspelningssystem till ST, TT och Falcon. Synnerligen intressant om priset är det rätta...Här kan Falcon kanske få ett betydande övertag mot PC. Om ryktena stämmer ska ju produktionsversionen av Falcon få ett utseende som påminner om MegaSTE, en maskin med ganska lyckad design, inte "alltietleksaksdataspelsutseendet" hos STE, en design som faktiskt skrämt USAmarknaden.

Det ryktas om ett USApris under \$ 800, (englandspriset verkar bli cirka £ 480 för billigaste versionen, mot SEK 15.000:- här hemma) vilket gör Falcon klart intressant i Staterna. Samplingskort till PC med CDkvalitet ligger på \$ 5-600, och då tillkommer ju datorns pris, förutom bra mjukvara. Det blir intressant att se om Falcon ska kunna hjälpa upp Atari på hemmamarknaden...

Singular Solutions tillverkar ett interface för sitt *sextonbitshårddiskinspelningssystem* (tidningens längsta ord ?) för Falcon. Vet inget om priser och specar.

Soft Arts har äntligen kommit med version 1.4 av notskrivningsprogrammet Score Perfect, ett program som presenterades i både Atari och Windowsversion på musikmässan i Frankfurt. Atariversionen erbjuder en rad uppdateringar från version 1.3, där de viktigaste är snabbare formatering av sida, snabbare utskrift, support för både HP III och Deskjet, utökad grafisk export, import av grafik samt möjlighet att använda fonter från Signum III.

Soft Arts Live!, sequenserprogram för både Windows och Atari, påminner om Cubase, endast ändringar av detaljer från föregående version. Ska liksom Score Perfect kunna köras på Falcon.

G Major Music AB har några intressanta nyheter för skolbruk, Take Note och Jazz Chord, två program för att öva sitt gehör eller för att lära sig mer om jazzackord. Telefon till G Major 08 - 612 70 66, och bland det övriga programmet märks framför allt melodier i standard midifil.

Heavenly music har ökat sitt program med midimelodier, men har även ett program för att editera Roland Sound Canvas, SC 55.

Jag hade tyvärr inte möjlighet att besöka Frankfurt, så uppgifterna om nya program är andrahandsinformation från tyska och engelska utställare, som även besökt NAMM i Los Angeles.

Roland

I övrigt kan man notera att Roland mer och mer befäster sin ställning som ledande in om elektroniska instrument, trots att Yamaha de facto säljer fler varor.

Nästan alla synttillverkare använder Rolands General MIDISTandard, dvs att likartade ljud finns på samma ljudplats i synten. Detta har visat sig vara synnerligen praktiskt, inte minst för de som gör sånger i Standard MIDIfilformat. Det förefaller som om syntarna idag finns i några olika prislägen, med olika finesser.

Olika syntar

Billigaste syntarna - alltså *inte* keyboard med autokomp - är modeller som inte helt följer GSstandard, den MIDISTandard som Roland hittat på. De bygger ofta på lite äldre teknik, till exempel FM-syntes eller LA-syntes. Alldeles utmärkta instrument som låter synt, inte levande instrument.

Mellanprissyntarna har ofta PCM-syntes, alltså maskiner som spelar upp samplade ljud. De låter otroligt bra efter priset, mycket genom att tekniken har förbilligats. En maskin för 10.000:- låter lika bra eller bättre än proffsmaskiner för 100.000:- för några år sedan. Denna teknik var något av en revolution för några år sedan, och konkurrensen var stenhård. Idag har marknaden stabiliserat sig, och det är inte längre lika snabb utveckling som för ett par år sedan.

De dyrare syntarna kombinerar samplingsljud med syntesljud. De ger även möjligheten att kombinera dessa till mycket komplicerade ljudstrukturer. Dessa maskiner köps framför allt av musiker för livebruk, inte så mycket som ljud till sequenser.

Vad händer med Atari??

Rasande utveckling

Samplingstekniken, alltså att man spelar in ljud i syften för att sedan spela upp dem, har utvecklats enormt. De första maskinerna var enkla med 8 bitars ljud, dagens kan ha upp till 20 bitar. Trenden har tidigare varit att göra extrema proffsmaskiner och hela tiden sätta nya ramar för hur bra en sampler kan bli. Under det senaste året har dock bland andra Akai tillverkat en lågprismodell, en apparat som skulle karaktäriserats som synnerligen proffsig för bara några år sedan. Man har offrat lite ljudkvalitet för att få till en apparat som de flesta har råd till.

Framtidsfunderingar

Jag tror att denna trend för samplers kommer att hålla i sig. Roland har inte rönt någon större framgång med sin diskjockeykeyboard, en synt med samplingsfunktion.

Den är klart för dyr, över 20 000:-. Idén finns, och jag tror att vi snart kommer att få se en ganska enkel sampler med inbyggd trummaskin plus några lämpliga syntljud för alla som gillar techno. Givetvis kommer maskinen att användas mycket tillsammans med dator.

Ljuddelen kommer i dessa maskiner att låta mycket syntetiskt med 808 trummor, moog- eller FMbasljud, samplade stabs (snabba korta orkesterklanger från full orkester), munkörer och kanske tom korta beats (trumtakter). Tonåringens drömljudklapp och föräldrarnas fasa.

Elpiano?

Jag tror även att vi kommer att få ett elpiano med diskdrive som läser standard midifil och som även innehåller en PCMmodul, bara att plugga in ett komp till sin favoritmusik och spela till - idealiskt för alla som övar musik. Troligen kommer denna typ av instrument att konkurrera ut de billiga traditionella klaveren, något som faktiskt redan håller på att hända.

Jag skulle kunna tänka mig att de allra dyraste modellerna kommer att vara utrustade med en påkostad PCMdel, 32 olika instrument, 64 röster (samtidiga olika ljud), men utan autokomp. Där kommer program som Band-in-a-box att bli oerhört

populära, bara att mata in ackorden så ordnar programmet kompet. Ljuden kommer att vara akustiska - piano, stråkar, brass, körer, piporgel, harpa, gitarr o s v men även "vintagegjud" - Hammond B3, stråkmaskin, elbas, elgitarr m m, passande instrument för att efterlikna ett gammaldags rockband eller ett dansband. Givetvis följer instrumentet GSstandard. Dessa instrument kommer att vara familjeinstrument, ofta kombinerade med en dator.

De musiker som spelar live kommer troligen att spela mycket mer med playback, delar av bakgrunder, ljus- och ljudprogrammeringar kommer att vara förinspelat.

Livesyntarna kommer att ha flera manualer, som en gammal Hammondorgel, vara splittade i olika ljudzoner och vara masterklaviaturer. Ljuden kommer att finnas i moduler där man kommer att lägga samman ljud i biblioteksprogram i en dator. Givetvis är PCMtekniken den förhärskande, i olika kombinationer med syntljud.

För resande musikanter kommer ett nytt förvaringsformat att komma ut, en ersättning för den klumpiga 19tumsracken. Emu Proformance den lilla pianomodulen är ett fint exempel. I ett nytt system skulle dessa moduler få plats i en masterkeyboard.

Musik SCSI?

Jag tror också att de allra tyngsta modulerna för datoranvändning kommer att släppa MIDISTandarden, och i stället följa en "musikSCSI". För extrema studioförhållanden är nämligen MIDI redan föråldrad. MIDISTandarden är redan uppdaterad ett antal gånger, men den är trots detta för slö för att kunna skicka samplingar över. Vi är förmodligen bara några år från en ny standard för apparaterna i prisläget över 50 lakan, och den kommer att bygga på MIDI + SCSI, en standard som kommer att hålla en bra bit in på 2000-talet.

Men var kommer Atari in ??

Skulle det värsta hända...så kommer Atari om tio år att vara en kultmaskin för musiker, mer än vad Amigan kan komma att bli.

MIDIfunktionerna och programmen för en STE håller toppform och kommer säkerligen att stå sig ganska många år framåt.

886a eller 986a ?

De mest avancerade proffsen kommer kanske att köra på en 886a eller en 986a, eller vad jätte PCmaskinerna kommer att kallas, men vi skulle väl hellre ha en Falcon 080? STEn kommer begagnad att bli en ingångsmaskin för musiker med liten budget...

Allt som jag skrivit om framtidens syntar är ju bara fantasier och spekulationer från min sida, men jag är ganska säker på att musikindustrin kommer att rikta in sig med olika produkter till olika målgrupper.

Här finns det pengar att tjäna för den som blir marknadsledande (musik, nöjen och film omsätter drygt \$ 100.000.000.000 årligen...lägt räknat...), och inte minst statusen - att vara dominerande på musikmarknaden !

Ake Dahlbäck

The Computer Crossroad -93

Under tre dagar, den 29 - 31 maj, hölls "The Computer Crossroad" i Svenska Mässans lokaler i Göteborg. Man hade hoppats på många besökare, och så blev det också. Nästan lite för mycket besökare, vilket gjorde att det hela blev en aning stökigt.

Tre dagars konvent

I en sammanfattning skulle man kunna säga att hackers programmerade, drack, åt och sov. Så mycket extra aktiviteter fanns inte, man kunde promenera över gatan till nöjesparken Liseberg om man ville roa sig (inträdet var gratis om man betalat inträdet till TCC).

Det var bra utfyllt med bord och stolar och det fanns gott om uttag för den elektriska utrustningen. En bit bort kunde man få sig en bit mat i cafeterian, och ville man vila gick detta också för sig. Vid nästan varje bord fanns det stora högtalare, med vars hjälp grupperna gjorde det bästa för att överrösta grannarna vid bordet intill. Det hela resulterade i en enda stor gröt av oljud, som säkerligen gjorde det svårt för programmerarna att koncentrera sig. Som besökare tyckte jag att det bildade en ganska tröttsam stämning. En idé hade varit att placera ut avskärmare så att det hela delades upp i mindre bitar.

Få överraskningar

I det program som skickades ut lovade man lite extra överraskningar utöver det vanliga i programmet. Vart dessa tog vägen vet jag inte, under tiden jag var där så hände inget speciellt. Jo, polisen tog sig en runda i lokalen för att se till alla hackers. Den mini-mässa som hade utlovats på söndagen ställdes in på grund av sviktande intresse, så det fanns inte mycket utöver programmerandet under helgen.

Tävlingar

Tävlingar anordnades för Amiga, Atari, PC och C64 i kategorierna grafik, musik och demos. Efter att ha visat upp bidragen på den mycket bra placerade storbildsskärmen, fick

besökarna rösta på sina tre favoriter med hjälp av tre PC datorer som stod uppställda för att göra det hela smidigare. Prisutdelningen var däremot inte lika smidig. Till att börja med var den över en timma försenad. På scenen blev det bättre och de priser som delades ut var mycket bra. Sponsorn Coca-Cola ställde upp med T-shirts och väskor och prispengar delades ut till de tre bästa, vars mängd berodde på hur många procent av rösterna de fått. Det var dock irriterande att de vinnande bidragen inte visades upp igen, eftersom man hunnit glömma hur de såg ut/lät.

Inte bara programmerare

Vad fick man då ut av detta konvent? Det fanns inga direkta nyheter och de demos som framträdde visade inga nya tricks. Både arrangörer och besökare hade ett trevligt sätt,

och det gjorde stämningen fridfull mellan högtalarljuden. Insläppet fungerade, som jag vet, mycket bra. Den videoshow som visades var mycket trevlig och alla som fanns vid borden programmerade inte, så man kunde få se Calamus SL i action på en TT030 eller demos på en Falcon.

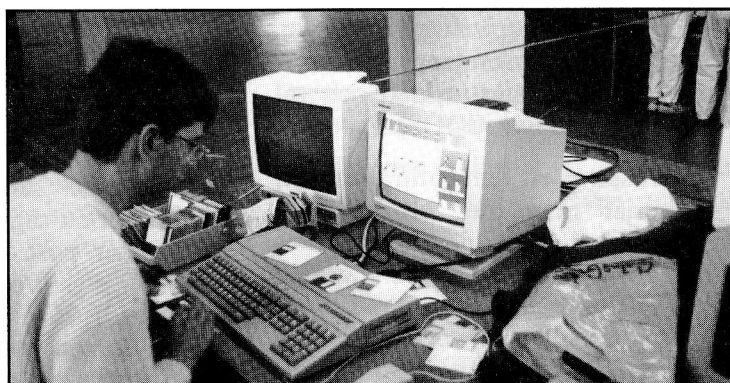
Sammanfattning

Sammanfattningsvis; ett stort konvent, med en inträdesavgift (180:-) som var på tok för hög för att motsvara det som hände. Jag hoppas dock att de små missar som konventet drogs med kan rättas till vid nästa års konvent, och att man då har kunnat utvärdera för- och nackdelar.

Rolf Johansson

Fullt med besökare, både från Sverige och övriga världen.

Här och var, som här på bilden, kunde man hitta en eller annan Falcon 030, som det ivrigt knappades på.

QWK-läsning

-en ny innefluga?

Det händer mycket inom modem-världen. Ett av de nya modeorden är QWK-läsning, vilket i kort betyder att man tar hem breven från BBSen och läser dem hemma. För att läsa dem behöver man dock ett program.

Rolf Johansson har testat de flesta som finns till Atari.

Vad är en QWK-läsare?

En QWK-läsare är ett program för att läsa och skriva brev som hämtas från BBSer. Med hjälp av ett program i BBSen packas de senaste breven ner i ett paket som du tar hem, sitter och läser och svarar på i lugn och ro. På detta sätt sparar du tid och pengar. Sedan en tid tillbaka har detta sätt att läsa/skriva brev blivit mer populärt till Atari-datorer, i och med att program som Amail har kommit ut, vilket möjliggör packning av brev i BBSer. Det finns också ett flertal QWK-läsare av olika kvalitet, och jag hade tänkt gå igenom dem som finns ute i BBSerna för Atari just nu.

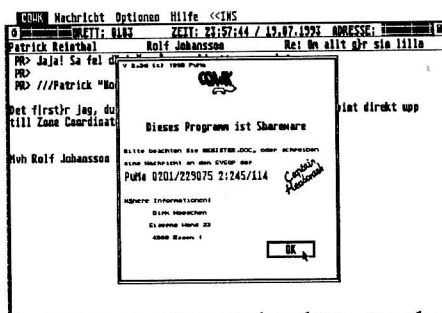
Captain's QWK
Version: 2.2e
Typ: Shareware

Detta program är programmerat av en SysOp som anonymt kallar sig för Captain Headcrash. Rullgardinsmenyer och fönster används, om än i en "anonym" utsträckning, dvs att det inte är helt GEM-styrt men ändå en bra bit på väg.

Man sköter installationen inifrån programmet, i en speciell meny. Här kan man ange önskemål om upp-packnings-program, externa text-redigerare (för att enkelt svara på brev), och terminalprogram. Det finns även inbyggda funktioner för filhantering (kopiering, radering, omdöpnings), macrotangenter, import/export, printer-utskrift och val av typsnitt (kräver GDOS).

Om vi ska ta ett rent rutin-exempel, så börjar man med att välja ett QWK-paket som därefter packas upp. Först visas BBS-logon från den BBS du tog hem paketet från, efter det nyhetsbulletinen och sedan en lista på alla konferanser som finns

tillgängliga. Här bläddrar du med pil-tangenterna för att välja, och du kan tydligt se i höger marginal hur många brev som finns i konferansen. Nästa skärm visar de brev som finns i konferansen du valt, med fälten NR, TILL, FRÅN och ÄMNE. I vänster marginal visas ett ">" för att markera att du redan läst brevet. Efter att du har valt ett brev att läsa (vanligtvis det första), visas detta tydligt på nästa skärm. Nu kan du trycka på piltangenterna för att bläddra fram och tillbaka. Du kan när som helst använda funktionerna för export, printer-utskrift och svara på brevet. När du svarar på brev kommer en ny rullgardinsmeny att visas, med funktioner som låter dig importera ASCII filer till svaret, eller om du vill starta en extern text-behandlare då gör du det här.

Programmet är mycket lätt att arbeta med och de tangent-kombinationer som finns för de olika menyvalen lär man sig efter hand. Vad jag dock är kritisk mot är den layout som programmeraren använder, med en rad i brevet till brev-huvudet, där TILL står först och FRÅN efter. Brevstandarden i BBSer är FRÅN först och TILL efter. Och det blir inte bättre när programmeraren inte skriver om det namn som står på raden är TILL eller FRÅN.

Vad det gäller minne och speciella krav kan man säga att ju mer minne, ju mer post kan man läsa på samma gång. Programmet verkade generera ERROR 92 ganska ofta på min STE, men version 2.0e (tidigare version) hade inte detta problem.

Captain's QWK bygger på "nyckel-principen". Om du betalar \$15, får du en personlig nyckel med ditt namn. Då slipper du skriva över det förvalda "Elli Pirelli" i FRÅN-fältet varje gång du ska svara på ett brev.

Ian's Memory Hungry OLR
Version: 1.03
Typ: Shareware

En gång i tiden krävde detta program en fasligt massa minne, därav namnet. Nu sägs det dock kunna klara sig med 512K (520ST). Det startar upp med en GEM-ruta med en del olika val. Bland dessa finns funktioner för att välja paket, läsa brev, skriva brev och skapa .REP-paket (det är detta paket du lämnar till BBSen så dina svar registreras).

Efter hand försvinner denna GEM-miljö och ersätts med rena text-skärmar, där du väljer konferanser och brev. Även om det bara är ren text måste du dock välja på skärmen med hjälp av musen, en aning mal-placerad funktion.

Själva brevet visas ganska tydligt, högst upp 3 rader till brevhuvudet där standarden är fel (som vanligt). Detta kompenseras i alla fall av att man har bemödat sig med att märka ut fältnamnen TO och FROM. Man bläddrar fram och tillbaka med Insert och Home, lite ostandariserat, och sköter allt annat med olika tangentbords-kombinationer. En komplett lista på dessa finner man om man trycker HELP. Man kan sätta bokmärken, svara på brev, skapa .REP-paket och mycket mera. Det finns en del saker som man hakar upp sig på, bla måste man ha en extern editor, IMHO har ingen inbyggd. Dessutom finns inte riktiga å, ä och ö i texterna, dessa har ersatts av några konstiga krumelurer från inka-tiden(?).

Installationen är en viktig del i programmet och den får svidande kritik från min sida. Man måste redigera en .CFG-fil i en texteditor, där man fyller i sökvägar och namn på de program man skall använda, samt anger hur mycket minne som skall reserveras till läsningen etc. Som förvalt är allt installerat mot diskett A:, men som vanligt får väl programmeraren lov att försvara sig med "R.T.F.M."!

MaxiMiser

Version: 1.12

Typ: Shareware

Här har programmeraren skapat en miljö för de verkligt BBS-inbitna. MaxiMiser använder sig nämligen bara av text och tangentbordsstyrning, vilket gör det hela likt situationen i BBSen. Programmet har en huvudmeny varifrån man kan visa nyheter, fillistan, starta externa program, skriva brev, hantera svar på brev, snabblista, läsa brev och söka efter text. I den inbyggda editorn finns olika block-funktioner, centrerad och möjlighet att starta extern editor. Den är inte någon "That's Write" precis, men det poängterar även Shawn.

Som sagt, överallt trycker man på tangenter för att styra programmet. Tråkigt nog använder det kombinationer som inte är standard (om man nu kan påstå att en sådan existerar). + och - för att bläddra mellan breven (ENTER för framåt) och / för att visa brevet igen. Men efterhand som man använder programmet, är jag säker på att man kommer att lära sig tangenterna. R står för Reply och Q för Quit, så en del standard finns.

Installationen styrs inifrån programmet, man behöver inte skriva alla sökvägar och filnamn, man får faktiskt hjälp av en filväljare.

Om brevet är längre än en sida "försvinner" brevhuvudet när sidan bläddras nedåt. Dessutom använder även MaxiMiser "fel standard" när det gäller TILL och FRÅN-fälten. Jag börjar tvivla på att jag har rätt när det gäller denna standard, snart har alla "felaktiga" program skapat sin egen! Man kan installera Maxi-

Miser under "Installera Program" i desktop och på så sätt köra igång läsandet så fort man dubbel-klickar på en QWK-fil. Eftersom det är Shareware uppmanar programmeraren dig ständigt att registrera produkten, detta görs i form av en dialogruta som säger; "Om du registrerar dig så skall jag sluta tjata!"

TailMail

Version: Testversion

Typ: Public Domain

Holländaren Jos Theelen har här lyckats sätta samman en liten men fullt funktionell QWK-läsare. Programmet är helt GEM-styrt, med rullgardinsmenyer och fönster. Vid öppningen av ett paket visas alla tillgängliga konferanser, tillsammans med totalt antal brev och antal personliga. Två extra "konferanser" finns, som kallas "Private" och "Replies", där du direkt kan läsa alla brev i paketet som är till dig, och de svar som du skrivit. Redan på denna skärm tycks dock en bugg ha smugit sig in. Har man mer än en skärm full med konferanser, kan man inte trycka på NEXT-knappen för att visa resterande. Hitills har jag inte hittat någon lösning på problemet. Om det är en programmeringsmiss så innebär ju det att man kanske missar en massa konferanser som man vill läsa i.

I brevläsardelen tar brevhuvudet upp 1/3 av skärmen, enligt mitt tycke för mycket. Den har även en rastread bakgrund, som är en aning mörk, vilket gör texten en smula svårsläst. Glädjande nog har TailMail RÄTT standard på TILL och FRÅN-fälten och tillsammans med dessa visas som vanligt datum, tid, ämne och brevflaggor (privat etc).

Man kan styra programmet med mus eller tangentbord. Det finns dock ingen hjälp-skärm för att visa alla tangentkommandon (bara i Replymode). Man kan bläddra som vanligt med piltangenterna, och en av de trevliga finesserna är att när man bläddrar förbi sista brevet i den ena konferansen, så fortsätter man med första brevet i nästa konferans.

Programmet dras tyvärr med en del fel som rör omritning av skärmbilden när man har valt HELP i Reply-

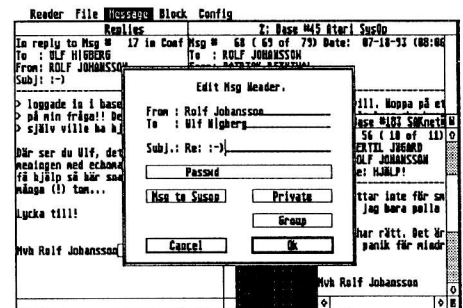
mode (svars-editorn), samt att den flaggar echomail som privata, vilket är helt fel. Detta kan man dock ändra.

Installationen görs inifrån programmet, och det man väljer skrivs till en standard ASCII-fil. Man kan använda extern editor och ett packningsprogram stöds. Signaturer och sk TAG-lines kan man lägga i ASCII-filer för enkel åtkomst. Ett stort minus till manualen, som är på tre sidor, med det underbara språket holländska! Inte var mans hemspråk precis. (Fast det låter underbart när någon talar det!) I det hela ett enkelt men ändå kraftfullt program!

microTalk QWK-reader

Version: 1.08c

Typ: Shareware

Här finner vi äntligen ett program som utnyttjar GEM till fullo, och det innebär att man kan ha ett flertal fönster öppna samtidigt och snabbt växla mellan dem, samt klippa och klistra. Man kan alltså läsa brev i konferans 32, medan man svarar på ett i konferans 12, och brev nr 56 i konferans 66 ligger och väntar på att bli läst, osv...

Programmet visar en lista över de konferanser som BBSen har, samt en asterisk (*) framför dem som innehåller nya brev. I nästa steg visas första brevet i konferansen, en tråkig miss vilket betyder att det inte finns någon koll på det senast lästa brevet. Men vill man, så kan man få upp en komplett lista på de brev som finns i konferansen.

Funktionerna i menyerna nås hela tiden, och man kan även använda tangentbordet om man vill det. Hjälpskärm finns inbyggd i programmet. Man kan klippa och klistra till och från ett klippbord, importera samt exportera ASCII-filer och brev.

Installationen nås lett inifrån programmet, tre olika packnings-format stöds. Man kan ha en extern texteditor för att svara på brev, om man vill. Har man GDOS kan man använda andra fonter, proportionella kan dock ställa till det en aning. Sökfunktion finns också för att snabbt hitta det man vill och macrotangenter för den late.

Programmet dras tyvärr med den felaktiga standard som jag har nämnt ett par gånger och text-scrollningen i edit-fönstret är pinande långsam. Trots dessa små fel är microTalk en utmärkt QWK-läsare och med sitt enkla och kraftfulla användande av GEM gör det den till en av mina favoriter, som jag gärna rekommenderar till övriga.

Netmail via QWK

Inom Fidonet används det populära och användbara begreppet Netmail, som säkert har förklarats här i tidningen innan. Om man vill skriva ett Netmail i en QWK-editor skall man göra så här (om BBSen använder Amail):

Välj Netmailarean. Om du inte har denna så koppla på den i BBSen! Skriv ett brev som vanligt, men skriv på den första raden i brevet NETMAIL-ADRESSEN. Kan vara allt från 2:203/202.0 till 3:221/722.45. Det är bara du som vet vart brevet ska (hoppas jag).

Jag vill dock varna er för att använda Captain's adressfunktion i programmet. Adressen skrivs då på ett annat ställe, vilket gör Amail snurrt!

Programmeringssugen?

Om du kör BBS och tar emot post med mailer och tosser, finns det ett mycket bra program som heter LED (Little Red Editor). Det är ett program som hjälper dig att läsa och skriva brev, fast på "normal väg", ej med QWK. Eftersom QWK har sitt eget format, så borde LED skrivas även för detta. Är det någon som har tittat på LED så sätt igång och programmera (om ni har lust). Det pro-

grammet har nämligen allt vad man kan tänkas behöva när det gäller läsning och skrivning av brev.

Summering

Som ni ser finns det en rad olika QWK-läsare som, med undantag för en del funktioner, fungerar i stort sett likadant. En del har GEM-hantering, andra har blandat och en har ett rent text-gränssnitt.

Jag kan inte på något sätt fingervisa er om vilken ni skall använda, det får var man själv bestämma. Efter en viss tids användning av de olika finner man nog snart sin favorit. Man kan inte säga att någon har ALLT, microTalk har ex funktioner som Captain's inte har, och vice versa. Detta är något som man lär sig att leva med, och kanske låter man funktionalitet gå före design i vissa fall.

Bra på norska? Följande brev landade på redaktionen!

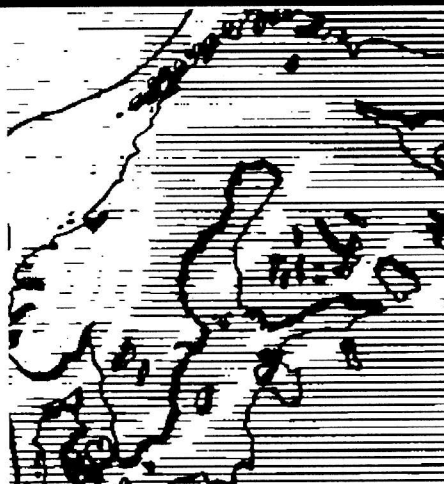
Siden dere etterlyste stoff i SAK-magasinet, så må jeg prøve å yte min skjerv til fellesskapet jeg også.

I vår såkalte vinterferie reiste jeg og min kone til London. Blant alt annet som er å se i denne verdensbyen, er det en hel gate med såkalt "electronic equipment", Tottenham Court Road.

Noe spesielt interessant for Atarifreakere er det ikke, bare ett firma fører Atari soft og hardware, Silica Systems. På mitt besøk i denne forretningen vistes en hel del imøtekommenhet for kunder, men så er det tydeligvis Amiga og PC som er hovedobjektene for salg der i gården. Ingen Falcon å se noe sted.

Computer Show

Imidlertid ble det samme lørdag som vi ankom arrangert The 7th International Computer Show at Wembley Exhibition Center. Så vi fant oss en tunnellbanelinje som gikk til Wembley og reiste avgårde med håp og spenning i hjertet. Hva ventet jeg meg? I allefall kom jeg fort ned på jorden igjen. Inngangsbillett: 6 pund. 60 kroner for å komme inn på en salgsmesse, synes jeg er mye. Inne i hallen var det pakket med mennesker, mildt sagt. Datainteressert lirket seg mellom bodene, for trangt var det, for om mulig å komme over et godt tilbud. Midt inne i hallen på et litt åpent område hadde Atari Falcon

fått plass. Tre maskiner som ble demonstrert for en tett pakket halvsirkel av interesserte omkring. I og med at jeg ikke hører til den unge fremadstormende slekt, så prøvde jeg ikke en gang å bane meg vei fram for å se. Etter hva jeg har forstått er heller ikke Falcon ennå den maskinen som man forventer seg.

Stikkord: Kompatibilitet, multitasking.

Atari Workshop

Så jeg gikk videre og fant System Solutions stand. (Atari Workshop) Her ble et eksemplar av Belas NVDI min eiendom. Jeg har ikke angret på det kjøpet. En stand solgte PD disketter, jeg husker ikke lenger prisen, men beklager å måtte si at de var billigere enn både SAK, IST Club, STUG Norway og Nordiska Atariklubben. Ca 20-30 minutters ventetid for å bli ekspedert. Ca to timer gikk jeg omkring i hallen og betraktet forskjellige demon-

strasjoner av sequensere, samplere, skrive og annet.

Et program kunne man få fargeutskrift på fargeskriver fra mono tegneprogram. Replay 16, en 16 bits sampler ble demonstrert. Jeg syntes den så tungvint ut. Men for et menneske fra provinsene og ikke alt for ung, ble dette snart for stressende. Vi spiste oiss et lite måltid på en overfylt kafeteria, og forlot når bare porsjonen ikke ble for stor.

East Dulwich

Et besøk hos System Solutions i Blackwater Street i East Dulwich noen dager etter var mer avslappet. Ingen forretning, men jeg ble mottatt og demonstrert og forklart for, bla om Crazy Dots Graphics Card av en vennlig Kurt Brandt som forklarte meg mer om Atari og grafikk enn jeg noen gang har visst. "Hvorfor har ikke dere butikk her?", spurte jeg. "Don't want lots of kids running here asking for games. We are serious people," svarte han overbevisende. Jeg nikket forståelsesfullt.

Håper jeg ikke trakkett for mange på tærne nå, men de fleste Atariere drømmer vel mer om Calamus eller om Out Run Turbo eller hva? Forøvrig forløp Londonturen smertefritt. En fantastisk by som kaqn anbefales for alle. Atarister eller ikke.

Med hilsen

Magne Villmones
Furuveien 6 N-2230 Skotterud

Vi lär oss programmera i Basic

-del III av flera

Ett av problemen med att skriva en "kurs" i en tidning om hur man programmerar i BASIC, är att man aldrig får några frågor eller kommentarer. Jag har aldrig haft som syfte att bli lärare, det yrket överlåter jag åt andra som har mer vilja, och just därför kan det kännas svårt för mig att veta exakt vad ni behöver. Jag försöker lägga upp en vettig plan, men det är inte säkert att den utträttar det som ni behöver. Vi provar i alla fall i ett nummer till!

Sanning eller lögn?

I förra numret tog vi upp INPUT och IF...THEN...ELSE. Hårda bud i Mellerud som en SysOp säger. Detta med IF...THEN...ELSE är just något som är rätt så svårt att förstå, och det finns många olika vägar att gå från huvudvägen. Men det är ju det som är meningen med ett programspråk, att man skall kunna ta byggstenar från olika ställen och sätta ihop på olika sätt med andra stenar. Man ska kunna INPUTa först och sedan bearbeta det som kommer in till en sträng, med hjälp av IF THEN där man kollar OM strängen uppfyller krav, och DÅ...

Jag ritade ett flödesschema som det så fint heter, som jag hoppas ni förstod. Det försökte förklara hur datorn gjorde olika saker, tex frågade efter ett tal, och sedan frågade sig själv frågor som: "Är detta tal större eller mindre än 50?" och gick vidare en annan väg beroende på vad som hände, om svaret var JA eller NEJ.

I stora program frågar man ofta datorn frågor som: "Är detta påståendet SANT eller FALSKT?". Vi kan ta ett exempel (som vanligt):

```
10 klar=FALSE
15 trott=TRUE
20 input "Är du klar? (JA/NEJ)";klar$
25 input "Är du trött? (JA/NEJ)";trott$
30 if klar$="JA" then klar=TRUE
35 if klar$="NEJ" then klar=FALSE
40 if trott$="JA" then trott=TRUE
45 if trott$="NEJ" then trott=FALSE
50 if klar=TRUE then print "Du är klar."
55 if klar=FALSE then print "Du är inte klar."
60 if trott=TRUE then print "Du är trött."
65 if trott=FALSE then print "Du är inte trött."
```


Märk väl att detta program är en rejäl omväg. Man skulle tex kunna lägga påståendena direkt efter INPUT, men för att visa TRUE och FALSE så blev det så här.

Vi börjar med att tala om för datorn att variabeln (ja, det är en vanlig variabel) "klar" är falsk, dvs den har värdet noll. Sedan säger vi att variabeln "trott" (trött, ö:et utelämnade jag pga tekniska skäl) är sann, den får värdet minus ett; -1. Vi kunde med andra ord lika gärna skriva KLAR=0 och TROTT=-1, men nu använder vi TRUE och FALSE eftersom dessa är fördefinierade värden att använda.

Hur använder vi då vetenskapen om dessa variabler? Jo, först gör vi en vanligt text-input och frågar efter JA eller NEJ, och sedan ställer vi om variablerna "trott" och "klar" beroende på vad vi svarade. Efter detta frågar vi datorn om variabeln är sann eller falsk, och skriver påståendena efter detta. Man kan t o m förenkla frågan om TRUE ytterligare, man kan skriva:

```
IF klar then print "Du är klar."
```

Frågar man bara "OM KLAR DÅ..." så antas läget sant.

I mer komplicerade program använder man TRUE och FALSE för att gå vidare på olika sätt, beroende på om användaren satt klockfunktionen på PÅ eller AV, som i detta rena fina EXEMPEL (i GFA Basic):

```
IF clock!
  rem Om clock! är sann... IF digital! rem
  Om digital! är sann... show_digital_clock
  main_menu ELSE rem Annars, om
  digital! är falsk... show_normal_clock
  main_menu ENDIF
ELSE
  rem Om clock! ej är sann, dvs falsk...
  ALERT 1,"Klockan är i läge AV.Ändra
  detta!",1," OK ",d%
END
ENDIF
```

Som ni ser använder GFA Basic inte radnummer, utan den Basic-dialekten bygger mest på begreppet Procedurer.

Dimensionering

Det har blivit dags att ta upp något nytt om variabler och strängar, och det är så kallad "Dimensionering". Det fungerar på så sätt att man har samma namn på en sträng/variabel, men densamma kan ha olika dimensioner. För att dimensionera en sträng, skriver man:

```
DIM A$(3)
```

Vi har nu gett strängen A\$ tre olika dimensioner. Det betyder att vi kan skriva

```
A$(1)="Hejsan"
A$(2)="Hejsan nummer två"
A$(3)="Hejsan nummer tre"
```

men inte

```
A$(4)="Hej igen"
```

för A\$(4) finns inte dimensionerad, bara tre stycken!

Och sedan kan vi skriva:

```
PRINT A$(1)
Hejsan
PRINT A$(2)
Hejsan nummer två
PRINT A$(3)
Hejsan nummer tre
```

Som du ser fungerar strängarna precis som vanligt, fast vi ger mer dimensioner till en sträng än bara EN. Man kan jämföra det med att dimensionera en låda rätt när man bygger en sådan, man gör plats för att visst antal data här istället. En bra jämförelse i programmering är ett databasprogram där man har tio stycken poster. Då skriver man i programmet

```
DIM namn$(10),adres$(10),post$(10),
tel$(10)
```

och har på så sätt fyra olika fält; namn, adress, postadress och telefonnr, samt tio stycken av varje. Om vi inte hade dimensionerat så hade vi fått skriva namn1\$, namn2\$, namn3\$ osv, och det ser man med en gång att det är mycket opraktiskt. Mera ingående exempel på hur man

kan använda dimensionerade fält ser du i listningen på denna sida. Det är egentligen inte så komplicerat, i och för sig kan man dimensionera i fler dimensioner (DIM A\$(1,2,3)) men det är något som vi ska prata mer om senare framöver. Bli inte avskräckt!

Loopar

Nu skall vi inte gräva djupare i detta utan istället gå in på snurrar igen. Ni kommer kanske ihåg FOR...NEXT looparna, även detta är en viktig del i programmen. Det finns varianter av dessa loopar, bland annat följande:

REPEAT...UNTIL

```
10 REPEAT
20 input "Skriv ett nummer (34 för att
sluta) ";nr
30 print "Du skrev nummer ";nr;"
40 UNTIL nr=34
50 print "Det betyder att du vill sluta."
```

Programmet kommer nu att repetera rad 10 till 40 tills variabeln "nr" är lika med 34. Med detta kan vi alltså snurra runt i loop tills vi får ett ställt villkor som vi vill ha. Det kan lika gärna vara att strängen "namn\$" ska innehålla "Rolf Johansson", eller att variabeln "trott" skulle vara SANN (-1). Med FOR...NEXT loopar kan vi bara snurra runt tills datorn har räknat från ett tal till ett annat.

WHILE...WEND

```
10 WHILE nr=5
20 input "Skriv ett nummer (5 för att skriva
mer) ";nr
30 print "Du skrev ";nr;"
40 WEND
```

Datorn kommer här att snurra runt raderna 10 till 40 medan (WHILE) variabeln "nr" är lika med 5. Är den något annat, avbryts snurran och datorn fortsätter på rad 50.

Skrivare

Som avslutning denna gång tänkte jag ge dem som har en skrivare till sin dator något att bita i. Man kan oftast nå skrivaren med lite olika kommandon i Basic.

LPRINT text

Fungerar precis som det vanliga kommandot PRINT, men utskriften riktas istället till skrivaren. Du kan skriva ut precis som med PRINT, du kan lägga in variabler och strängar i texten. Enda skillnaden är att allt hamnar hos skrivaren istället. Listningen i detta nummer använder sig av LPRINT för att skriva ut information på skrivaren.

LLIST

Skriver ut programlistningen som finns i minnet på skrivaren. Idealiskt för att kolla så allt är ok, det kan nämligen bli rejält irriterande att sitta och korrekturläsa och leta fel på en skärm. I alla fall har vissa undersökningar visat att man korrekturläser mycket bättre på papper än på en skärm.

HARDCOPY

Detta kommando finns i STOS Basic, och det "dumpar" hela skärmbilden på skrivaren. Allt skrivs ut grafiskt, och oftast kommer inte hela bilden med. Detta beror på inställningarna mot skrivaren, och dessa kan man ändra på med hjälp av Kontrollpanelen. Om du programmerar i GFA Basic som har full access i datorns olika register, så kan du lätt ändra skrivarinställningarna med lite programmerande!

LDIR

Finns så vitt jag vet endast till STOS, och det skriver ut den nuvarande filkatalogen på skrivaren. Prova själv om du inte förstår! Skriv endast "DIR" för att få det mot skärmen istället för skrivaren.

Listningen som finns med i detta numret (har jag tjatat nog om den nu?), visar enkla exempel på hur man använder dimensionerade variabler och skriver även ut informationen du matar in på skrivare. Programmet är mycket enkelt, du trycker på de knappar som finns angivna. Om du är riktigt smart ändrar du dessa så de passar dig och dina önskemål. Skicka gärna in edra listningar, så jag får se hur ni har gjort. Om ni har ändrat något eller lagt till någon egen rutin,

pustat upp programmet med snyggare text eller rent av fler fält. Eller ni kanske skäms? Jag skäms inte för det jag gör (tror jag).

Om du har frågor, svar, funderingar eller förslag, skriv till:

Rolf Johansson
Penninggatan 11
414 79 Göteborg

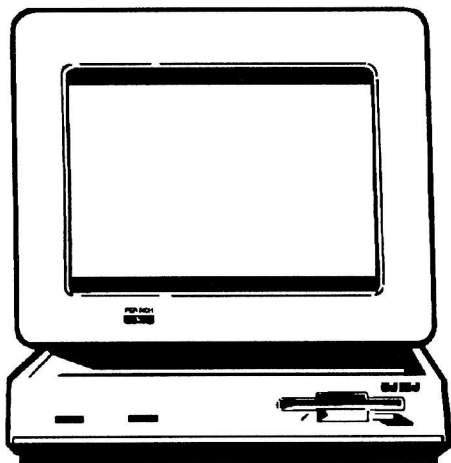
...eller till SAK om det passar dig bättre! Ha det bra!

Rolf Johansson

```
10 mode 1 : key off : click off : flash off :
hide on
12 rem RAD 10 ENDAST FÖR STOS
PROGRAMMERARE!
16 dim NAMN$(10),ADRES$(10),POST$(10),
TEL$(10)
18 POST=1
20 cls : print "----- Post ";POST;" av
10 -----" : print
22 print "NAMN      ";NAMN$(POST)
24 print "ADRESS    ";ADRES$(POST)
26 print "POSTADRESS ";POST$(POST)
28 print "TELEFONNR ";TEL$(POST) : print :
print : print
30 print "Tryck: (1)=Ändra/Skriv in
(2)=Föregående (3)=Nästa (4)=Utskrift
(5)=Sluta"
32 A$=input$(1)
34 if A$="1" then print : print : goto 50
36 if A$="2" and POST>1 then dec POST :
goto 20
38 if A$="3" and POST<10 then inc POST :
goto 20
40 if A$="4" then goto 100
42 if A$="5" then cls : end
44 goto 32
50 input "NAMN      ";NAMN$(POST)
52 input "ADRESS    ";ADRES$(POST)
54 input "POSTADRESS ";POST$(POST)
56 input "TELEFONNR ";TEL$(POST) : print
: print
58 goto 20
100 lprint "----- Post ";POST;" av 10
-----" : lprint
102 lprint "NAMN      ";NAMN$(POST)
104 lprint "ADRESS    ";ADRES$(POST)
106 lprint "POSTADRESS ";POST$(POST)
108 lprint "TELEFONNR ";TEL$(POST) :
lprint : lprint : lprint
110 goto 20
```

Fotnot: Listningen är hämtad direkt från STOS, därför skall det inte finnas några fel i den.

Databrottslighet - Datalagen

Inledning

För att förstå vad en dator egentligen är och hur den arbetar, kan vi jämföra med en utredningsman. Det finns en mängd likheter mellan dem men också skillnader. Datorn är som en samvetsgrann och hårt arbetande utredningsman, men till skillnad från utredningsmannen är den vare sig smart, intelligent eller fantasirik.

Datorn måste få anvisningar och instruktioner in i minsta detalj för att kunna fungera. Till skillnad från utredningsmannen kan datorn inte tänka själv och hitta på något eget. Den är en maskin som bara gör vad den blir tillsagd att göra. Ger man den fel instruktioner, får man ett felaktigt svar. Detta kallas i dagligt tal "datorn har räknat fel" eller "datorn har gjort fel". Datorn kan aldrig göra fel. Det är människan som givit den felaktiga instruktioner och inget annat.

Datorn har en inbyggd processor (elektronisk hjärna). Det är den mest centrala delen i en dator. Den skall ta emot, förstå och utföra instruktioner. Processorn sitter i själva datamaskinen, centralenheten.

Maskinen har också en arbetsplats (precis som du har ett skrivbord) och denna arbetsplats kallas primärminnet. Detta är inget permanent minne och när du stänger av datorn tas information bort från det primära minnet (rensar skrivbordet så det blir tomt).

Minnet har ett visst utrymme som kan användas för bearbetning. Minnesstorleken uttrycks i antalet tecken. Hos en persondator av normal

storlek finns en minneskapacitet på 640.000 tecken i primärminnet. (PC) Uttrycks normalt i kilobyte, exempelvis 640 kb. En byte är lika med ett tecken.

För att kunna arbeta med primärminnet måste du ha en in-enhet, till exempel ett tangentbord, som kan skicka in kommandon eller arbetsuppgifter som skall bearbetas i primärminnet.

För att se resultatet av ditt arbete behövs en ut-enhet. Detta kan vara en bildskärm eller skrivare.

För att kunna arbeta med datorn behövs ytterligare en sak. Det är en hårddisk eller disketter. De kan jämföras med ett arkivskåp. Alla program man vill spara läggs över på en disk. Informationen lagras i "filer". En skriven text, siffror i ett bokföringsprogram eller instruktioner till datorn (program) kan lagras på detta sätt. Hårddisk eller disketter kallas också ut- eller in-enheter.

Nu vet du att datorn arbetar på följande sätt:

1. Du skriver in uppgifter åt datorn med hjälp av ett tangentbord som in-enhet.
2. Det som skrivits går till processorn (datorns hjärna) som tar emot kommandot och skickar det till
3. primärminnet där kommandot bearbetas samtidigt som allt visas på en
4. bildskärm eller skrivare, vilka är ut-enheter.
5. På hårddisk eller disketter sparar du all information du arbetat med. När du sedan börjar arbeta på nytt, kan du ta disketterna och mata in information från dem.

DATORRELATERAD BROTTSLIGHET

Man kan dela in brott som rör samman med datorer med utgångspunkt från den målsättning brottslingen har. Mycket schematiskt fås följande:

1. Resultatet av informationsbehandlingen blir felaktig, manipulering med programvaran.

Detta resultat kan i och för sig innebära en förmögenhetsöverföring, men fallet är inte alltid så.

Kommentar

Den mest frekventa brottslighet i denna grupp är när gärningsmannen genom olovlig påverkan av informationsbehandlingen åstadkommer ett oriktigt resultat som medför att han på något sätt tillgodogör sig penningbelopp, ibland mycket stora.

Ett klassiskt exempel på detta är banktjänstemannen som gör en ändring i bankens datorprogram, vilket har till följd att all öresutjämning hamnar på ett av honom ägt konto. Det kan också vara så att tjänstemannen manipulerar programmet så att det förs över pengar från andra konton (oftast konton där transaktioner sker sällan) till sitt eget.

Tidigare var det svårt att komma åt denna brottslighet med hjälp av bedrägeriparagrafen. Det fordrades att man skulle ha vilselett någon fysisk person. Man ansågs inte kunna vilseleda en maskin.

Bedrägerilagen är numera ändrad för att också passa denna typ av brott och Brb kap 9 par 1 har följande lydelse:

Den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledd eller någon i vars ställe denne är, dömes för bedrägeri till fängelse i högst två år.

För bedrägeri dömes också den som genom att lämna oriktig uppgift, genom att ändra i program eller upptagning eller på annat sätt påverkar resultatet av en automatisk informationsbehandling eller någon annan liknande automatisk process, så att det innebär vinning för gärningsmannen och skada för någon annan.

Andra typer av brottslighet i denna grupp kan vara förskingringsbrott. Någon kanske vill dölja vad han kommit åt genom att manipulera ett bokföringsprogram för att på detta sätt få programmet att visa fel resultat. Trolöshet mot huvudman och dataintrång är också brottstyper som kan bli aktuella under denna grupp.

OBS !! Dataintrång enligt datalagen kan endast ifrågakomma om man inte kan komma åt brottet enligt brottsbalken.

Databrottslighet - Datalagen

kommer åt. De kanske bara vill använda andras datorer för beräkningar och liknande eller bara titta. Om de bara tittar på annans information kan det bli fråga om dataintrång enligt Datalagen. Om man dessutom stjälar tid genom att bruka annans

dator, kan brottet olovligt brukande enligt BrB * användas. * = Brottsbalken

2. Ren skadegörelse på programvara eller informationsenhet.

"Datavirus" är något som under senaste tiden blivit alltmer vanligt. Helt kort kan det beskrivas som ett dataprogram, vilket förstör andra program inne i maskinen eller på annat sätt gör dem obrukbara. Naturligtvis kan det också förekomma att man rent brottsligt avmagnetiserar eller på annat sätt förstör ett program. De brott som kommer in i denna grupp är rena skadegörelsebrott samt också dataintrång enligt Datalagen par 21. (observera att Datalagen alltid är subsidiär till Brottsbalken.)

3. Obehörig åtkomst av information

När det gäller denna grupp av brott, kan man se många olika brottstyper. Det hela bygger på att någon olovligen skaffar sig tillgång till eller olovligen utnyttjar programvara eller informationsinnehåll. Det är i dessa sammanhang som begreppet "dataspionage" kommer in.

En anställd på ett företag kan exempelvis genom förtroendebrott komma åt information på ett obehörigt sätt. Brott som trolöshet mot huvudman och förskingring kan ifrågakomma.

En typ av brott som är ganska vanlig är "tidsstöld". Detta innebär att någon kopplar in sig på en annans dator och sedan utnyttjar den för eget ändamål. Med tanke på att det är ganska dyrt att köra en dator, speciellt de stora anläggningarna, kan vinsterna vara mycket stora om man lyckas utnyttja en annans dator. "Hackers", som kopplar in sig på andra datorer, kanske inte brottsligt utnyttjar den information de

Anledningen till att vi idag kan använda oss av BrB 10:7 (olovligt brukande) är att man tagit bort besittningskravet. Tidigare skulle man ha annans sak i sin besittning och olovligt bruka den för att det skulle bli straffbart. Idag ser lagtexten ut så här:

Om någon olovligen brukar annans sak och därigenom vållar skada eller olägenhet, döms han för olovligt brukande till böter eller fängelse högst sex månader.

Detsamma skall gälladylik åtgärd.

Om brottet enligt första stycket är grovt, döms till fängelse i högst två år

Datalagen (1982:446) 21 par.

Den som olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådan upptagning döms för dataintrång till böter eller fängelse i högst två år, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. i brottsbalken. Skulle brottet, om det hade fullbordats, ha varit att anse som ringa, får dock ej dömas till ansvar enligt vad som nu har sagts.

Denna lagregel kombinerades med Rikspolisstyrelsens föreskrifter om säkerheten i samband med automatisk databehandling inom polisväsendet (RPS FS 1987:10 FAP 170-1).

3 kap. 1 par

ADB-utrustning får endast användas för tjänsteåtgärder.

3 kap. 2 par

Behörig att beställa eller ta del av information ur ADB-register är endast sådan befattningshavare som behöver tillgång till informationen för att fullgöra sina arbetsuppgifter. Detta gäller ifråga om alla register som kan nås från terminal eller kontorsdatorutrustning oavsett om informationen är sekretessbelagd eller ej.

4. Stöld eller skadegörelse på maskinvaran som sådan.

Här torde det inte bli några svårigheter att klara ut vilka brott det rör sig om. Det gäller olika typer av tillgreppsbrott och skadegörelse.

5. Brott mot Datalagen

De brott vi kommer i kontakt med är dataintrånget enligt 21 par (se ovan) och att man för ett olagligt personregister. En hel del smärre bötesbrott förekommer också, om man inte följer de bestämmelser som Datainspektionen meddelat. Vi skall titta på lite begreppsförklaringar och vad ett personregister egentligen är.

Begreppsförklaring

Personuppgift

Upplysning som avser enskild person.

Personregister

Register, förteckning el. anteckning som förs med ADB och som innehåller uppgifter som kan hänföras till den som avses med uppgifterna.

Registrerad

Enskild person beträffande vilken förekommer med personuppgift i personregistret.

Registeransvarig

Den för vars verksamhet personuppgifter förs, om han förfogar över registret.

Melemsregister

Förening eller annan organisations personregister.

Paragraf 2: (referat)

Personregister får inte inrättas eller föras utan licens av Datainspektionen.

Utöver licens behövs tillstånd från Datainspektionen i följande fall:

Databrottslighet - Datalagen

Brott mot upphovsrättslagen (1989:396) (Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk)

Lagen om upphovsrätt (1960:729) är ändrad och numera också anpassad till datorernas värld. Lagen trädde ikraft 1.6 1989.

Anledningen till ändringen är att det inom datorvärlden förekommer "kunskapsstöld" i mycket stor omfattning. Man kopierar olika program och tar dem med sig hem för eget bruk eller kanske också för att sälja dem vidare. Speciellt då det gäller spel av olika slag har den illegala marknaden vuxit lavinartat. Piratkopior av spelprogram omsätter miljontals kronor bara i Sverige.

Detta är naturligtvis till nackdel för de som hittat på och gjort de olika programmen. Det kostar stora summor att utveckla ett program och tanken är att man skall få igen dessa pengar, då man säljer ett program. Speciellt när det gäller stora administrativa program, exempelvis bokföringsprogram och liknande, kan det kosta flera miljoner kronor att utveckla dem. Det gäller då att få tillbaka dessa pengar genom försäljning. Tyvärr har många seriösa och bra programmakare tvingats gå i konkurs, bara för att deras program sålts som piratkopior på den svarta marknaden.

Den nya upphovsrättslagen säger i korthet följande:

- a/ den som skapat ett datorprogram har också upphovsrätt till det när det gäller användaren av ett datorprogram, skall han iakttaga:
- b/ han får framställa egna exemplar av programmet och han får göra anpassningar i programmet som är nödvändiga för att han skall kunna använda det
- c/ han har tillåtelse att göra en säkerhetskopior på programmet
- d/ han har inte rätt att använda det på annat sätt än vad som är medgivet av upphovsrättsmannen. Detta gäller också kopierade program. Man får heller inte ta med sig program från arbetsplatsen och använda dem privat utan medgivande från upphovsrättsmannen.

Rätten att använda program kan vara tidsbegränsad enligt avtal. Efter det att tiden gått ut, får man vare sig använda originalprogrammet eller kopior av något slag.

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet gör intrång i upphovsrätt kan straffas med böter eller fängelse max 2 år.

Avslutning

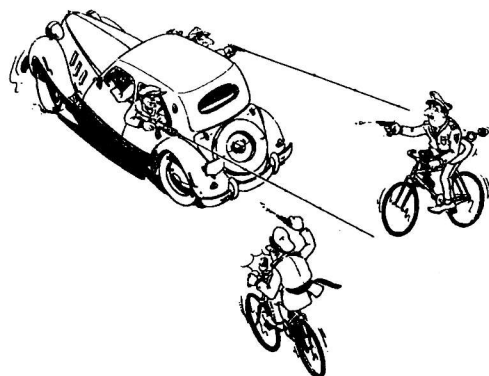
Vår värld blir alltmer beroende av datorer för att kunna fungera på ett tillfredsställande sätt. Datorerna växer i kapacitet och teknik. Forskningen håller på att försöka ta fram datorer som kan tänka själva och det kanske kan verka skrämmande på många. Vi måste dock konstatera att datorer är något vi kommer att dras med hela livet och det är därför viktigt att vi försöker hänga med lite grann.

Datorer är inte av ondo. Tanken med dem är att de skall vara en hjälp för människan och inte en belastning. Använder vi dem på rätt sätt och med förstånd, kommer de att bli en ovärderlig hjälp för oss. Tänk bara så mycket vi kan använda dem till. Vi måste lära oss att se positivt på dem, men samtidigt vara på vår vakt så att inte tekniken och teknikerna tar överhand. Datorer skall inte styra människan, det är vi som skall styra dem.

I och med all automatisering kommer ny brottslighet också in i bilden. Det finns många klipska människor som i rent brottsligt syfte utnyttjar den nya tekniken för egen vinning. Det kan vara allt från att stjäla datorer till att stjäla information. Att utreda datorrelaterad brottslighet kräver lite mer ingående kunskaper om datorvärlden, specialistkunskaper som kräver utbildning.

Clas-G Lans.

Red Lennart Ericsson

1. om registrering avser misstanke om brott, domar, missbruksvård, psykvård, sjukdom, sociala uppgifter, ras, politisk uppfattning, religion mm.

2. omdöme eller annan värderande upplysning om den registrerade

3. register över sådana personer som saknar sådan anknytning till den registeransvarige som följer av:

- medlemskap

- anställning

- kundförhållande

- liknande förhållande

Straffsanktioner finns i paragraf 20.

Böter eller fängelse ett år om man uppsåtligt eller av oaktsamhet inträder eller för personregister utan licens eller tillstånd.

Bötesbrott om registeransvarig inte för teckning mm som han är skyldig till enligt datalagen.

Förverkandebestämmelser i paragraf 2.

Undantag från personregisterbegreppet:

Om de registrerade uppgifterna används på sådant sätt att det inte är fråga om faktisk bearbetning ur informationssynpunkt

- löpande text, ex ordbehandling, där det förekommer personuppgifter

- bokföringsregister (kund-leverantörsreskontra

- personuppgifter som inrättats för privat bruk (telefonregister)

När polisen kommer till ett ställe och konstaterar att någon för ett personregister, skall han kunna visa upp följande:

1. De register han är ansvarig för

2. registrets benämning och ändamål

3. Lokalen där databehandlingen utförs

4. Numret på licensen el. tillståndet från Datainspektionen

5. Om uppgifter ur registret lämnas till utlandet

Brister den ansvarige i detta hänseende, kan han dömas till böter om han har licens eller tillstånd, annars till böter eller fängelse.

För alla som är intresserad av STOS! (kurs)

The beginners Guide to Stos Basic!

En komplett programmeringskurs för ATARI ST/STE! 618 sidor. Manual i en ringpärm plus 2 dubbelsidiga disketter, med över 190 programmeringsexempel.

The Beginners Guide till STOS Basic introducerar läsaren till vad som är en av de mest karftfullaste och mångsidigaste programmeringsspråk som finns tillgänglig för ATARIS alla olika maskiner - STOS BASIC.

Kursen tar nybörjaren från grund principer till utvecklingen av kompletta program. En praktisk nalkande är bättre än vadande genom högvis med papper av teorier. Programmering ska vara roligt, och med detta i minnet, försöker kursen att täcka så många intressen som möjligt. Det spelar ingen roll om du är pensionär eller fortfarande går i skolan, det finns alltid något att lära för alla.

Du kommer att lära dej hur man tillverkar SHOOT-EM-UP spel, grafik, Utbildningsprg för barn, GCSE matematiksprg, databasregister, ordbehandlare, musikprg och mycket, mycket annat.

SPEL: Du kommer att lära dej hur man producerar enkla ordspele till riktiga skjutaspel. Hur man gör sprites, kollisioner, detektorer, animationer etc.

UTBILDNING: Du får lära dej hur man tillverkar utbildningsprogram för ungdommar till GCSE nivå av matematiska program, faktum är att kursen innehåller ett komplett kapitel för elever som studerar GCSE matematik och täcker sådana ämne som trigonometri, Pythagoras teori, kalkylation av areor och volymer, etc.

AFFÄRER: Du vill lära dej hur man producerar enkla ordbehandlare och databas/register, som kan användas till nästan allting.

OCH MYCKET, MYCKET MER.

The Beginners Guide to STOS Basic är levererad i en plastad, ring bunden hopfällbar pärm så att den kan bli öppnad och användas jämsides med datorn.

Ett litet axplock ur registret.

Kapitel 5 -Skapa en valmöjlighet

Kapitel 7 -Gissa numret spel

Kapitel 9 -Sträng variabler

Kapitel 12 -Fönster och Font hantering

Kapitel 13 -Grafik Kapitel

14 -Skärmen

Kapitel 17 -Sprites och rörliga bilder

Kapitel 18 -Vapen, Aliens och kollisioner

24 -Skapa databas/register

Tyvärr så är denna utmärkta handbok på Engelska, ordinarie pris för denna bok är £44.95, i svenska pengar blir det beroende på gällande valuta kurs ca 545:-.

Vi har förhandlat med en firma i England så att priset blir för medlemmar 345:- för medlemmar och 445:- för icke medlemmar. Vad är då haken?

Vi får detta pris om vi köper minst 100 ex åt gången. Detta ställer stora krav på er medlemmar som är intresserade, vi måste för en gångs skull försöka att samordna beställningar för att få ett detta priset. Om det nu skulle visa sig att det finns 100 st medlemmar som vill ha ett eget ex, har jag fått löfte om en licens för att översätta manualen till svenska. Färre beställningar gör inget

bättre pris, känner ni någon annan som skulle vilja ha ett ex så erbjud honom att bli medlem eller att köpa till icke medlemspris. För er som har STOS men inte kommit så långt, har nu möjlighet att komma vidare.

Samma företag erbjuder ett helt nytt utbildnings paket för ATARI ST/STE. Det största sviten av utbildningsprogram som har släppts för ATARI ST/STE.

Tjugofem, jepp 25! utbildningsprogram för barn 6 - 12 år.

Komplett med videoband som i detalj visar dom olika programmen samt hur man använder dom.

UTBILDNING OCH ROLIGA RULLAR I VARANDRA.

TWENTYFIVE SEPARATA MODULER.

*SPÖCKLOCKA *12TIMMARS KLOCKA *24 TIMMARS KLOCKA *GRID WORK 1 *GRID WORK 2 *GRID SUMS 1 *GRID SUMS 2 *LOST LETTERS *TILL PLUS *TILL MINUS *ORD SOM HOPPAR UPP *BILDER SOM HOPPAR UPP *BILDSTAVNING *KOM IHÅG ORDET *KOM IHÅG BILDEN *HAVSSKARP *HAVS FÄRGER *MATCHA FIGURER *GAT VIS *BYGG EN KROPP *UPP PÅ POLEN *LANDSVID *STADS SMART *SKUGG MÅSTARE *VÄNNER AV NUMMER

Låt nu inte den Svenska texten lura er, alla program är på engelska, men det brukar inte hindra barn i ålder 6 - 12 år. Priset ligger på ca 375 kronor plus frakt. Ja nu är det upp till er att göra något av detta.

Vänd er med frågor till:

Kent Andersson

inköpsansvarig.

Antingen med brev ställt till klubben eller via klubbtelefonen.

STuser?

Idag är det svårt att få tag på bra produkter till Atari. Detta p g a företagen satsar på att sälja så mycket som möjligt till PC och Mac. Tidningar som har ATARI som huvudämne har vi aldrig varit bortskämda med sedan försöket som Hemdatornytt gjorde.

I utlandet finns det däremot många tidningar som enbart har ATARI som huvudämne, tyska, engelska, holländska, franska och säkerligen fler. England har flera tidningar som t.ex STUser, ST Review, St Format, ST Action.

Problemet är att det tas in väldigt få ex av dessa tidningar och att priset blir väldigt högt, mellan 70 - 80 kronor per nummer.

Framförallt som t.ex. ST User kostar £3.40, beroende på kursen så blir det ca 41.28 SEK, mitt ex i butiken kostar 72,50 SEK en skillnad på 31.22 SEK.

Köper man ett nummer varje månad blir det 72.50 SEK * 12 = 870 SEK, en prenumeration kostar £47.95, ca 582,20 SEK, en skillnad på 287.80 SEK.

Svenska Atari Klubben

kan nu erbjuda medlemmarna ett special pris som vi har förhandlat fram med Europress i England.

Ett års prenumeration, 12 nummer + 12 disketter fyllda med bra program.

Erbjuds nu medlemmarna för £43, ca 522.10 SEK. Vid 50 prenumerationer blir priset £41.95 ca 509.35 SEK. Vid minst 200 nya prenumeranter blir priset per prenumeration £39.95 ca 485.07 SEK.

Alla sådana erbjudanden har en tidsbegränsning, **15 September 1993** måste jag ha er intresseanmälan. Detta för att kunna meddela Europress hur många som är intresserade av detta generösa erbjudandet.

Tidningen innehåller ca 100 sidor, med nyheter, annonser, tips, m m. En diskett medföljer där det ligger en massa program som inte alltid är PD utan kommersiella, för ett specialpris kan man sedan köpa en manual till programmet.

I tidningen finns erbjudande som gäller när man blir ny prenumerant, detta kan vara att man får spel eller en mus eller något annat, vid detta specialpris gäller inga sådana erbjudanden.

Intresseanmälan med medlemsnummer, namn, adress, postadress samt telefonnummer för att jag ska kunna nå er, skickas till:

Kent Andersson

Källdalen 633,

438 91 Landvetter

Förfrågningar hänvisas till klubbtelefonen eller 031-885701.

Information om -FALCON030- den nya superdatorn från Atari.

Efter många rykten, funderingar, och önskedrömmar, så dök den då upp, Falcon030, som alla hade gått och väntat på. Det här är VERKLIGEN en ny dator, även om den går i ST-seriens tecken, med GEM, TOS, Desktop och allt det där.

Svenska Atariklubben har erhållit FULLSTÄNDIG information om denna dator, och vi presenterar allsammans här:

Både grafik och ljud är helt omgjort, även om bakåtkompatibilitet med både STE och ST finns med. Grafiken liknar verkligen de mest avancerade bilder man hittills bara har sett på TV. Ljudet är lika bra, datorn har kapacitet att ge ut ljud som ligger i både CD- och DAT-klass. Kända kommentarer från Düsseldorfsmässan där datorn spelades upp är bl.a. "Man letade efter orkestern som spelade, men det VAR Falcon030!"

* CPU:n är Motorola MC68030, med 16 MHz och minnescache, samma som i TT:n.

* Kortplats för matematikprocessor MC68881/68882 på 16 MHz.

* Signalprocessor Motorola DSP 56k på 32 MHz, med 32K x 24 bitars SRAM. Denna utför 16 miljoner instruktioner per sekund.

* Blitterchip 16 MHz, kompatibelt med ST:ns blitter.

* ROM (TOS, m.m.) 512 kB.

* Minsta RAM-storlek 4 MB!!! Kan uppgraderas till 14 MB. TT:ns RAM-moduler används. Batteribackup på RAM. Inga mer raseriutbrott över förlorat arbete vid strömbavbrott!

* 1.44 MB diskdrive, kompatibelt med PC:ns drive, klarar givetvis gamla 720-disketter med.

* Finns med eller utan hårddisk. Hårddisken är på 2.5 tum, och kan ha storlekar på allt mellan 40 MB och 120 MB.

* Antal färger (håll i er): 262144!

FALCON030

SuperVGA-upplösning (kräver SuperVGA-monitor):

640x480 256 färger

320x480 65536 färger

Overlay-bit:

320x480 32768 färger

RGB/TV: (interlace)

760x480 256 färger Interlace:

768x480 65536 färger Interlace/

Overlay-Bit

768x480 32768 färger

Som jämförelse med en ST(FM):

640x400 2 färger

640x200 4 färger

320x200 16 färger\

Man kombinerar ihop sin egen upplösning inom dessa gränser. Hårdvaruscrollning i alla upplösningar. Genlocksmöjligheter, dvs. man blandar datorgrafiken med en videosignalskälla, t.ex. textning av program, logos, animeringar, m.m.

* Ljudet: 16 bitars DMA-ljud - 8 kanaler med 50 kHz frekvens!!! (CD/DAT: 16 bitar, 2 kanaler, 44.1 kHz)

Kompatibelt med STE/TT-DMA, samt har även YM2149, dvs. ST(FM):s ljudchip.

* Ingång för stereomikrofon dvs. sampling direkt in i datorn

* Utgång för hörlurar (stereo givetvis)

* Seriell utgång, 9 polig.

* Parallell utgång, nu med flöde både in och ut. (Jag hör alla Portfolioägare jubla - äntligen parallellöverföring!)

* SCSI-II-port för anslutning till hårddiskar, eller annan DMA-utrustning.

* LAN (Local Area Network)-port, som på Mega STE / TT030.

* TV-utgång

* Ny monitorkontakt för SuperVGA-skärmar.

* DSP-porten klarar mycket: - Koppla in telefonlinjen hit, och modema utan modem! (14400 bps!) - Faxmöjligheter - Telefonsvarare

- Digitala konferenssystem
- Akustisk equalizer
- För mätinstrument
- Styrning av robotar
- Optisk läsning av tecken
- m.m. (Se i kretsförteckning över DSP-kretsen (t.ex. Elfa) vad den klarar mer...) - Nytt operativsystem: MultiTOS. Äkta multitasking, med processskydd mot kraschningar - kraschar ett program jobbar man vidare med andra... Gamla ST/STE/TT-program ska kunna köras på Falcon030, dock ej alla multitaskar.

Ja, som du ser är det verkligen en kraftfull dator. Priset kommer att ligga på ca 6000:- utan hårddisk.

Vi väntar dessutom med spänning på nästa dator i Falconserien från Atari - Falcon040, med Motorola 68040 som CPU istället. Denna CPU är kraftfullare än Riscprocessorn, som alla PC-ägare snackar om.

Denna textfil är sammansatt av Patrick Reinthal, med information från Rolf Johansson (SysOp Göteborgs BBS, 031-828104) och Jesper Karlsson på Computer Corner i Par-tille.

Får fritt spridas så länge som inget i texten ändras!

Texten har spridits från Svenska Atariklubbens BBS, basen för AL-LA Ataridatorer; ST / Mega ST / STE / Mega STE / TT030, PC, ABC, Portfolio, Falcon030. Telefonnummer är 0302-36468, öppet dygnet runt. Hastigheter 300 - 9600/V42/V42". FidoNetadress 2:203/314.1

(-: Have a nice TOS! :-)

Okej, då är jag tillbaka (tyvärr)...!
Mer demos och åter mer demos. Vi
tar och kastar oss över ett par gam-
lingar:

The Overdrive Demo

The Overdrive Demo av Phalanx
från Sverige!! Visseligen är detta ett
gamalt demo som släpptes 1990,
men det håller god klass för det.
Ja, ja...

Allright. Let's rock'n'roll...

Introt består av en hand som håller
en diskett (den där fula Amiga-han-
den. Urk!). Efter ett tag kommer en
tjej ridande på ett vad- det-nu-är och
skjuter sönder handen (he, he, he!)
som faller handlöst (den var dålig)
ner från skärmen.

Dax för loadern, som består av:

en horisontal- scrolltext, en massa
vertikala scrolltexter som det är en
regnbåge i och en ljudchipp-låt med
irriterande sirener. Oj, jag glömde
visst nedräknaren. Sen kommer en
ful gubbe fram och text, som står
stilla för en gångs skull, som berättar
om vilka som gjort vad i dom
olika skärmarna. Meny-time...

I menyn styr du ett rymdskepp som
är rippad från rymdspelet Cyber-
noid 2.

För övrigt är all grafik i menyn rip-
pad från Cybernoid 2. För att få se
en skärm måste du gå in i en dörr.
Man kan styra med mus, joystick el-
ler med piltangenterna. Under tiden
man undersöker menyn spelas en
rätt bra ljudchipp-låt skriven av Chris
Mad. För finns det en scroller i ne-
derborden som är knäckt och sprites
som åker omkring.

Screens:

Big Sprite 2. Består av:

En mjukt "distande" scrolltext, en
knäckt nederbord där en Phalanx
loggo gungar upp och ner, småspri-
tes som åker omkring och en musik-
valsfunktion där man kan välja låt
genom att trycka på kanpparna 1-0.
Musiken är gjord av Mad Max.

Dragon. Inkluderar:

En "distande" scroller, bollar som
åker upp och ner i ett "landskap"
gjort av regnbågar och en ljudchipp-
låt av Chris Mad. Skärmen fungera-
de dåligt på min 1040 STE.

Nibblenbler. Består av: Bollar som
snurrar runt en axel och bildar ordet
Phalanx, en halvmjuk distande
scrolltext, en stjärnscroll och den
kända "Snuten i Hollywood"-låten
spelas, arrangerad av Chris Mad
(ljudchipp).

Audio Sculpture Demo.

En demoversion av Sync's tracker.

Times. En tidning... Ja, det börjar
med en tidning som skryter över att
den svenska paraply-organisationen
Phalanx är bättre än The Union. Nä-
ja... Sedan kommer: en massa bollar
(igen...!) som flummar runt på skär-
men, en SVÄRLäst scrolltext, en
scrollande bakgrund och en ljud-
chipp-låt.

Music Screen. Chris Mad får visa
vad Atari ST's ljudchipp går för. sju
låtar som man själv kan välja genom
att trycka på 1-7. Vidare kan man
hitta en massa mätare som visar hur
aktiva olika "instrument" är och tre
st annorlunda vu-meters... Det finns

också en knäckt nederbord med en
scrolltext i och så finns det lite bollar
som åker i en slinga efter varandra.
Det finns 11 skärmar till, men det
skulle ta upp för mycket plats, om
jag skulle recensera alla här.

Dom icke-recenserade skärmarna är:
Ugly Screen, Beat Dist, Oh No!!!,
Dots In Space, Snirkle Scroller, Over-
landers (gästskärm), Bitmap Mania,
Snurkelscroller, Fullscreen (STE in-
kompatibel) och så ett reset demo.

Sammanfattat är detta ett bra demo
från Phalanx. Men det är synd att
mycket grafik är rippad och den gra-
fik som Phalanx har ritad håller inte
så hög standard. Coden är däremot
mycket bra. Allting är väl igenom-
tänkt och det finns inga buggar. Den
bästa coden har AliSTure skrivit. En
sak till som är synd är att det nästan
bara finns ljuschipp-musik i demot.
Bara i en ynka skärm finns det digi-
tal musik. Skäms Phalanx...

Men om ni råkar ha en diskett lig-
gandes kan ni ju alltid kopiera det av
någon. Annars har SAK det. Tror
jag... För jag har gett dom det.

OBS! Demot är PD!

MVH

Andreas Karlsson

Medlem nr 1040

DAGGSKIMMER BBS

Zenithgatan 56, 212 14 Malmö

Tel: 040- 97 00 57, BBS: 040- 18 24 12

< DAGGSKIMMER BBS >

Synop: Bo Leuf
System: Atari 1040 ST, TOS 1.4
Megafile 58
Galaxy UFO V.32 V.42bis
Michtron V3

ATARI F&SF

Vad hände 1992?

En del undrar kanske än vad som hände med butiken **Daggskimmer** i Göteborg och Daggskimmer BBS. Som alltid när inte informationen fram till 100%, och det gick säkert en del förbi att jag stängde och flyttade till Malmö i maj 92 - det gick liksom lite hastigt till.

Daggskimmer BBS var i alla fall igång i normal omfattning igen i juni 92 och många hittade fram trots de högre teleräkningarna riks. För en del användare kanske det gjorde mindre, det hade varit riks för dem till Göteborg också. Andra uteblev helt, kanske för att de bara fick hänvisnings-ton på mitt 031-nummer.

Min bedömning var att det skulle bli ren förlust att öppna en Atari-butik i Malmö, så det blev ingen. Och Atari-marknaden höll ju på att kollapsa p g a bristande leveranser under 92.

Viss försäljning per postorder fortsatte i alla fall, särskilt som jag satte in ett ordersystem i basen, med listor på såväl boksortiment (F&SF) som Atari-produkter. Några sporadiska annonser blev det också under 92.

Näväl, **Daggskimmer** finns alltså kvar, firman likaså. Jag samarbetar för övrigt med **Mr.Data** (service & garanti) och butiken **Musik & Desktop** (MIDI-folk, se hit! Kompetent MIDI-butik!!! Ring Musik & Desktop: 040-234197).

I dagsläget importerar jag programvara och representerar bl.a. **GFA**, **Gribnif**, **Codehead**, **ICD**. Detta innebär att uppgraderings- och supportfrågor förr eller senare hamnar hos mig. Det kan alltså spara tid med ett samtal direkt till basen med andra ord.

GFA förresten...

Ännu gäller GFA v3.5 och v3.6(TT). Någon v3.7 blev inte av. GFA satsar på Windows. Richters v4 "ersätter" på sikt, men notera att v4 "kompilerar" endast till C-kod, inte färdiga program! I bokväg finns inte längre "Software Development", men väl "Advanced Programming", som även om den är ursprungligen för v2 har en del nyttigt rent allmänt, bl.a. förklaringar till GEMSYS och VDISYS etc. Några ex finns kvar.

- Bo Leuf

Om basen...

Daggskimmer BBS är ingalunda en sk "butik-BBS", utan har alltid drivits med en egen profil, studdtals med betoningen på just "egen". Det har dock varit naturligt att lämna produktinfo och prislistor. Med tillkomsten av ordersystemet så blev det en avdelning för sig med utförliga prislistor och allmän info. Supportsidan har nog blivit viktigare med åren, i takt med att antalet återförsäljare, som aldrig varit stort, minskat intill noll. Atariägare utan modem lär idag känna sig otroligt isolerade.

Filsystemet innehåller Atari-program samt textfiler. En finns ca 1300 filer tillgängliga som gallras och uppdateras regelbundet.

Jag kör än med Michtron v3, men har numera ZModem (9600 V.32/V.42") och kan lägga in allahanda externa (GFA) moduler. Detta tack vare ett förträffligt arbete av Olof Edström och Ronald Anderson vilka har skrivit resp avlusat MT-X (f.d. Resopen), ett litet program som s.a.s. svetsar in en dörr i Mic3 för externa moduler. Det känns onekligen ovanligt att ha Harlekin, STeno, mm tillgängliga inifrån gamla BBSTOS, men roligt är det!

Det finns de som tydligen tycker det är mossigt i överlag att hålla på med Mic3, men stabilt är det, liksom Atari-maskinerna. Jag fick ihop hela 25.000 timmar på butikens Mega innan jag sålde den vidare, och den går än vad jag har hört. Basens MF60 har nog lika många timmar nu (den var lite nyare än Megan) och är fortfarande kärnan i systemet, som nu drivs av min första Atari, en engelsk 1040 STf. Somliga tycker det är mossigt att köra Atari, men vi vet bättre...

Framtiden:

Fler användare som hittar basen! Fler moduler till basen. Jag är med i ett antal nät (fido, fuji, nest) vilket har hittills inte direkt märkts i basen, men framöver kommer någon form av ny konferensavdelning med tillgång till dessa nätverksareor för basens användare.

Adventure! Nyskrivna GFA-moduler istället för de iofs fungerande MCL modulerna ska ge bättre flyt och fler möjligheter i det tidigare äventyrssystemet.

Nyheter!

Nu kommer GENEVA, från Gribnif, som är för TOS ungefär vad NeoDesk var för desktop. Geneva är ett OS-(AES)skal, ett alternativ till MultiTOS.

Geneva tillåter:

- + ett "obegränsat" antal GEM-program att köra samtidigt (multitask)
- + ett "obegränsat" antal ACC-program, ladda eller stänga fritt
- + "sövning" av aktiva PRG/ACC vars fönster stängs tillfälligt
- + körning av nya MultiTOS program (stödjer/emulerar AES v4 anrop), samt MiNT-kompatibilitet för de som har MiNT

Geneva ger följande nya funktioner:

- + "File Manager" - ersätter desktop, men NeoDesk v3.04 eller v4 rekommenderas p.g.a. en stor mängd Geneva-relaterade funktioner
 - + "Task Manager" - fullständig kontroll över alla program
 - + "riv-av" menyer - släpa valfri rullgardinsmeny till eget fönster
 - + 3D knappar och fönsterflärpar :-)
 - + tangentval i alla menyer, plus av alla fönsterknappar och dialogrutor
 - + möjlighet att köra gamla GEM-program som inte är MTOS-kompatibla, bl.a. genom särskilda inställningar för besvärliga program (något som MTOS inte medger), plus att Geneva-funktionerna alltid är tillgängliga och programmen (även TOS/TTP) kan tillfälligt stoppas och andra köras
 - + fritt val av muspekarform, även animation av denna
 - + finessrik filväljare
- Jämfört med MultiTOS:
- + kräver mindre minne (125K RAM aktivt)

+ snabbare laddning, snabbare skärmhantering (i AES, Warp9 etc ger fortfarande förbättring pga TOS-rutinerna)

+ bättre kompatibilitet med äldre GEM-program, speciellt TOS/TTP, konfig-fil för särskilda inställningar för namngivna program

+ Geneva levereras med full dokumentation så att programmerare kan koda sina egna verk för att fullt ut använda AES v4 anrop, ett bra sätt att koda för Falcon utan att ha en själv med andra ord.

Förhandsbeställ gärna (lev oktober?)

>>> Geneva + NeoDesk v4 = Kr 950

Svenska Atari Klubbens PD-Lista

OBSERVERA ATT VI INTE LÄMNAR NÅGON GARANTI PÅ PROGRAMMEN MEN VI BYTER GIVETVIS UT DISKETTER MED FABRIKSFEL. VI HÅLLER NU PÅ ATT FÖRNYA BIBLIOTEKET OCH DET INNEBÄR ATT VISSA AV VÅRA TIDIGARE DISKETTER HAR FÅTT NYA TITLAR. PROGRAMMEN ÄR I "AS-IS" BASIS.

Diskpris: 40kr/disk för medlemmar. (Ange medlemsnummer) 55kr/disk för icke medlemmar. Dubbelsidig diskett uppdelad på två enkelsidiga: Dubbla priset.

Publik Domain. (PD-program) står för gratis program, som får kopieras fritt. De är gjorda av programmerare som i stället för att ta betalt för sitt arbete ställt sina program till användarnas förfogande. Ofta innehåller de adressen till den som gjort programmet, man kan då kontakta denne för att köpa nyare versioner av programmet och ibland även en manual.

Försäljningsvillkor. Vi säljer inte PD-program, de är gratis. Vi säljer vår kopierings, urvals och distributions-service. Därför kan vi inte garantera att programmen fungerar till 100%. Även om det är vår målsättning. Vi kan inte heller ta ansvar för eventuella skador som orsakas av användning av de program som vi distribuerar. Eventuellt ansvar ligger hos den person som skrivit programmet. Så långt det är möjligt försöker vi naturligtvis svara på dina frågor och hjälpa dig med de problem som uppstår. Vi lovar att försöka, inte att lyckas. Vi förbehåller oss rätten att när som helst ändra innehållet på disketterna, eller att helt dra in dem.

Uppgraderingar. Vi kommer inte att uppdatera de program som ligger på disketterna. Nya versioner kommer att läggas på nya disketter, om den nya versionen skiljer sig väsentligt (till det bättre) från den tidigare. Undantag kan förekomma.

Vi vill ha dina program. Har du skrivit ett bra program? Har du löst något problem som andra kanske behöver hjälp med? Har du gjort ett fantastiskt demo? Hör av dig!!!

Beställning av PD-diskar sker enklast på postens postgiroblanketter till "Svenska Atari Klubben" postgironummer 649 73 59-8. Ange ditt namn, adress, ev medlemsnr, beställningsnr. Pris per diskett för medlemmar endast 40:-, icke medlemmar 55:-. Med reservation för prisändringar. Det tar ca två veckor för leverans.

SAK001-STARTDISK

(Enkelsidig) Autogem, LRC, Monoemu, Sticker, Fastcopy, Intram, Monomon2, Monoskydd

SAK002-NYTTO Nr 1

(Dubbelsidig) Agenda, Calculator, Disktop2, Sbase, Kkasten, STcalc, ProgVerw, VLFIBU, RTC12

SAK003-KOMMUNIKATION

(Dubbelsidig) ANSI, Uniterm, Videotex

SAK004-MIDI SPECIAL

(Dubbelsidig) CZdumpMIDIdrum, MIDIdump, MIDisplay, Sequenc 32, Synthi, TX81Z

SAK005-SPEL Nr 1

(Färg, Dubbelsidig) Laserbase, Starbattle, Monopol, Twogames

SAK006-SPEL Nr 2

(Färg, Dubbelsidig) Asahuff, Score4, Black Jack, Yatzy, Checker, Brekanoid, Fractal, Firestorm, Jackpot, Missile, Life, Pacman, Othello, Ripcord

SAK007-SPEL Nr 3 (Svartvit, Dubbelsidig)

Diamond Miner, Mac Pan, Patience, Adventure, Anduril, Yatzy

SAK008-SPEL Nr 4

(Svartvit, Dubbelsidig) Checkers, Daleks, Fractal, Go-bang, Happy4, Krabat, Maziacs, Night, Ogre, Pyramide, Spacewar

SAK009-GRAFIK Nr 1

(Färg, Dubbelsidig) Neochrome-bilder

SAK010-GRAFIK Nr 2

(Svartvit, Dubbelsidig) Artist, Diverse bilder

SAK011-PROGRAMMERINGS Nr 1

(Dubbelsidig) Adventure, Disassembler, Grabber, Fed, Numbers, Pascal2, RSC-Analys, Snapshot, Templemon

SAK012-START Nr 2

(Enkelsidig) Dam, Command, Contents, Dcopy, Directory-Search, Dirtree, Discus, Diskmanager, Format, Intersect, Loadkbd, Rambuffer, Nofrill, Undelete

SAK013-GRAFIK Nr 3

(Svartvit, Dubbelsidig) Public Painter, Megablitz, Little Painter, Studio

SAK014-START Nr 3

(Enkelsidig) Amiga-Em, Format, Loader, Font, Volume, RDCV, Freeram, Snapshot, WD400, DBLBOO, Dspeed, Sterm, Ram, Sectedit

SAK015-START Nr 4

(Enkelsidig) Sort, Format2, Undelete, ACC-load, T159, MacPan, Spooler, Clock, Diskfix, Dcopy17, IBM-PC, Lotto, STspeech

SAK016-NYTTO Nr 2

(Dubbelsidig) Font Master, Label, Label Maker, ST-Label, Paste Adress

SAK017-SPEL Nr 5

(Svartvit, Dubbelsidig) Gilgalad, Invaders, Minenfeld, Minigolf, Missile, Puzzle, Snafu, Target

SAK018-SPEL Nr 6

(Färg, Dubbelsidig) Azakian, DGDB, Fruit, Spacewar, Stone-age, Firestorm

SAK019-NYTTO Nr 3

(D-sidig) Fselect, Mousdoub, QStauto, Disco, IBM-form, Maxidisk 4mb, Picsw7, Sagrotan, Serial, STwriter, Tempus dem, VDU, Bit33, Tinytool, XUTI

SAK020-GRAFIK Nr 4

(Färg, Dubbelsidig) Palette Master, Diverse bilder

SAK021-GRAFIK Nr 5

(Svartvit, Enkelsidig) Picworks, Diverse bilder

SAK022-GRAFIK Nr 6

(Färg, Dubbelsidig) The Junk Demo, Rob Hubbard Demo, Little Sound Demo, Talking

SAK023-GRAFIK Nr 7 (Färg, Dubbelsidig)

Amiga Emu, Boink, Fuji Boink, Marbels, Shiny Bubbles

SAK024-NYTTO Nr 4 (Dubbelsidig)

STselect, Character Set, Change Font, CLI, Code Tab, Copy/Format, DirPrint, Drucker, Fast Mouse, HD Utilities, Int Ram, Lifegame, Mike5, New Word, Palette, Private Eye, Rat Trap, Shell, Snapshot, Termprot, Tiny Tool

SAK025-PROGRAMMERING Nr 2

(Dubbelsidig) GFAbasro, Linker Dumbbs, Fieldinp, Format, GDOSfont, GEM GFA, GFA-Tips, Joystick, Mini, Picshow, Quicksort, RezMaster, RSC-Conv, Screen-Dump, Xmodem, Xref, Texter

SAK026-GRAFIK Nr 8

(Dubbelsidig) Atari Image Manager, DegasAim

SAK027-KOMMUNIKATIONS Nr 2

(Dubbelsidig) Arc, Moterm, Starnet

SAK028-SPEL Nr 7

(Dubbelsidig, Färg) Fantasia, Monopol, Untouch

SAK029-SPEL Nr 8 (Dubbelsidig, Färg)

Atar-Trek, Dragon, Football, Hanoi, Haunted, Mouseme, Score42, Sensori, Stagg, Warzone, Weelf-t, Window

SAK030-MIDI Nr 2

(Dubbelsidig, Svartvit) Sam, Jinglebox

SAK031-MIDI Nr 3

(Enkelsidig, Svartvit) Freedrum

SAK032-GRAFIK Nr 8

(Dubbelsidig, Svartvit) Imagic, Digitaliserade bilder

SAK033-NYTTO Nr 5

(Dubbelsidig) Opus Spreadsheet, Diskmanager, Mouse-Ka-Mania

SAK034-NYTTO Nr 6

(Dubbelsidig) VDOS, Midinet, Eplan, Jekpack, Virus, KBSW7

SAK035-NYTTO Nr 7

(Dubbelsidig) Uni-liga+diverse sportstatistikprogram, Fselect, Diskaux, Sweet

SAK036-NYTTO Nr 8

(Dubbelsidig) Accent, Biclock, Degascon, Keyedit, Monoemulator, RSRcanal, Spool, Sticker (ny engelsk version), Coder, Fontrix, Retrace, Speaktex

SAK037-SPEL Nr 9

(Dubbelsidig, Färg) Chessnut, Fuzzball, Hanoi, Lar-n2, Masken, Othello, Stagg, Trifid, Twixt, Yatthzee

SAK038-SPEL Nr 10

(Dubbelsidig, Färg) Backgammon, Football, Pente, Sensori, Thinkwork, Trippelyatzy, Wheel Of Fortune, Gegen4

SAK039-NYTTO Nr 9

(Enkelsidig) Diverse printer-drivers

SAK040-NYTTO Nr 10

(Dubbelsidig, Svartvit) Astrolab

SAK041-NYTTO Nr 11

(Dubbelsidig) Cat, Convert, Density, Boottext, Disk-recover, formulär, Hacomini, Hyperformat, Idealist, Input, Kalender, Screendump, Superfilecopy, Spotmeny, Snapshot, Speedmus, Weller-HD-Tools

SAK042-NYTTO Nr 12

(Dubbelsidig, Imeg) Easytext

SAK043-SPEL Nr 11

(Dubbelsidig, Svartvit) Alea, Aktiebörse, Baller, El Bozo's Window Puzzle, Gemfrac, Kalah, Life, Nim, Sensori, Solitair, Trihex, Tidlacfoe

SAK044-GRAFIK Nr 9

(Enkelsidig) Cnv2gif, Deg2colr, Dega2neo, Degadis, Degasave, Fontconv, Iffisp, Koa2dega, Neo2dega, Picsw7, Pm2deg, Ps2pm, Showgif, Spc2spu, Specdeg, Specgif4

SAK045-PROGRAMMERING Nr 3 (Dubbelsidig)

MJC, Diverse C-prg, Pro Edit

SAK046-NYTTO Nr 13 (Dubbelsidig)

CW-trainer, Eisenbahn, Faktura, SMM804, Lautsprecher, Medat, Morse, Morsen, Probase, Stiplan, Toto, Widerst

SAK047-NYTTO Nr 14 (Dubbelsidig)

Adress, Context, Datecopy, DCopy, Diskscan, Lotto, Svenska, Writer, Canfield, Klondike, Kid Publisher, Set Time, Shett14, Virus

SAK048-GRAFIK Nr 10 (Dubbelsidig, Färg)

Graphic Artist

SAK049-GRAFIK Nr 11 (Dubbelsidig, Färg)

Neochrome sampler, Alite

SAK050-NYTTO Nr 15 (Dubbelsidig)

Homeacc, Turtle 3, Hdutil, Superboot 5.5

SAK051-NYTTO Nr 16 (Dubbelsidig, 1meg)
Digitaliserad musik, "Foreign Affair" M. Oldfield

SAK052-NYTTO Nr 17 (Dubbelsidig, 1meg)
Digitaliserad musik, "Oxygene" M. Jarre

SAK053-GRAFIK Nr 12 (Dubbelsidig, 1meg)
California Beach Girls

SAK054-GRAFIK Nr 13 (Dubbelsidig, Färg)
Cyber Family Demo

SAK055-SPEL Nr 12 (Enkelsidig, Svartvit)
Cube World

SAK056-MIDI Nr 4 (Enkelsidig, Färg) Synth
Samples

SAK057-NYTTO Nr 18 (Dubbelsidig)
Your2man, Tempus, WP-conv, GLmaster

SAK058-GRAFIK Nr 14 (Dubbelsidig, Färg)
The Big Demo "Grafik och musikdemo som bla har
samplad musik"

SAK059-NYTTO Nr 19 (Dubbelsidig) C64e-
mu, Protexdemo, Calc, C.A.L., ARC,
ARCshell21, LHARC

SAK060-PROGRAMMERING Nr 4
(Dubbelsidig) Professionel GEM

SAK061-GRAFIK Nr 15 (Enkelsidig, Färg)
Digitaliserade bilder från STARWARS samt bilder
med SPACESHUTTLE

SAK062-GRAFIK Nr 16 (Enkelsidig, Färg)
Digitaliserade bilder från GHOSTBUSTERS och
RAIDERS OF THE LOST ARK

SAK063-SPEL Nr 13 (Dubbelsidig, Färg)
Decoder, Knicker, Nebu, Starwrek, ROCM, Traffic

SAK064-SPEL Nr 14 (Dubbelsidig, Färg) Ba-
bel, Ormet, Tauris

SAK065-SPEL Nr 15 (Dubbelsidig, Svartvit)
Puffy, Hotell, Robotex, Sbattle, Superbreakout

SAK066-SPEL Nr 16 (Enkelsidig) Speltips
och fusk till: Diverse Arkadspel, Dungeons&Dra-
gons, Final Frontier, Galactic Empire, Quest, Space
Empire, Elite, Intergalactic, Space Trader Elite, Deja vu,
Kings Quest IV, Leisure Suit Larry 1, Leisure Suit
Larr 2, Police Quest 1, Space Quest 1, Space Quest 2

SAK067-NYTTO Nr 20 (Dubbelsidig) Ge-
mini, Autowiz2, AZT, PoolV2

SAK068-NYTTO Nr 21 (Dubbelsidig) Ana-
lys, Codel81, Er Chart, TCOS, Vault, ZX81

SAK069-SPEL Nr 17 (Dubbelsidig, Färg) Pi-
peline, Aquademo, Parkdemo

SAK070-SPEL Nr 18 (Dubbelsidig, Färg)
Naval, Fastlane, Bridgeit

SAK071-NYTTO Nr 22 (Dubbelsidig, Svart-
vit) Calamus-demo

SAK072-MIDI Nr 5 (Dubbelsidig, Svartvit) Al-
chimie, KAWAI K1edit, YAMAHA DX7edit

SAK073-NYTTO Nr 23 (Dubbelsidig) 1stS-
TER, Minitext, REL2TREE, Snabbreg, Startkey, Ty-
pist

SAK074-NYTTO Nr 24 (Dubbelsidig) Acc,
DC-Desktop demo, First Base, Menymake, Mirror

SAK075-GRAFIK Nr 17 (Dubbelsidig) Car-
toon, Paintlux, Raytrace, Van Gogh

SAK076-FAMILJE Nr 1

(Dubbelsidig, Färg) STwriter, Typist, Neochrom, Or-
met, Snabbregister

SAK077-FAMILJEDISK Nr 2 (Dubbelsi-
dig, Färg) 1STWord, Biochart, Morsen, Hangman,
NumberGoround, Sensori, Ramdisk

SAK078-FAMILJEDISK Nr 3 (Dubbelsidig,
Färg) En samling program för barn. Colourbook,
Kidpuzzel, Kidgrid, Kidgraph, Doodle, Aikens, Ba-
byball, KIDS abc, Mousemas

SAK079-NYTTO Nr 25 Assassin, STpuplis,
Usi II, Smoothtalk, Sumclock

SAK080-SPELDISK Nr 19 4 st spelbara de-
moverationer

SAK081-GRAFIK Nr 18 Tinybilder

SAK082-GRAFIK Nr 19 Tinybilder

SAK083-Nr 20 Textfiler med speltips

SAK084-Nr 21 Textfiler med speltips

SAK085-NYTTO Nr 26 Printing Press

SAK086-NYTTO Nr 27 Div GFA Prg

SAK087-GRAFIK Nr 20

SAK088-SPELDISK Nr 22 Mitterbugg,
Omega spelbar demo, Speedmaster, Startrash spelbar
demo

SAK089-NYTTO Nr 28 Prg till olika skrivare

SAK090-NYTTO Nr 29 Signumfonten m m

SAK091-Kommunikation Nr 3
(Dubbelsidig) UNITERM (ver 2.0), TERMCAPI,
XMODEM klarar xmodem mode, HPTERM demo.

SAK092-Spel Nr 23 Nitro, Nova Demo,

SAK093-Grafik nr 21 (Svartvit Dubbelsidig)
FACE-ANI Bygg upp ett ansikte, MOVIE Gör dina
eget film, SUPERCAD, MEGABIT PD.

SAK094-Nytto Nr 30 (Dubbelsidig)
EXPANDER, GODIES, HNDYWIPE, BIGSCRN,
NEODESK Demo, XFORMER 8-bits emulator.

SAK095-Programmering Nr 5
(Dubbelsidig) FREERAM.ACC,
MAUSTRELACC, MOUSEPOS, DEVPAC,
GETTOSVS, GFA-EDIT, KHW, PRO-EDIT.

SAK096-Grafik Nr 22 (Svartvit Dubbelsidig)
RCS-ICN, DEGASFONT en massa fonter till
Degas.FONTS systemfonter, FNTLOADACC,
LABEL EXP 3.5, 5.5, videoband, kassetter.
SPOOLER, TRANSISTOR

SAK097-Spel Nr 24 (Färg Dubbelsidig)
ASALUFF, BLACK JACK, BNOID, CHECKERS,
FIRESTORM, JACK POT, LIFE, MISSILE,
OTHELLO, PACKMAN, RIPCORDER, YATZY,
GAMMON.

SAK098-Nytto Nr 31 (Dubbelsidig)
DDCHRGEN Skapar personligheter till rollspel.
Mycket bra. SMOOTH Demo med syntes tal, DIARY
2.

SAK099-*Utgått**

SAK100-Grafik Nr 23 (Färg Dubbelsidig)
NEOCROME 2, SCROLLER, TEXT NEO, DEMOS
!

SAK101-Nytto Nr 32 (Dubbelsidig) LABELS,
ADDRESS, DISKO Ett av de bästa diskettregister på
PD, DISKMAN ACC rutiner för filhantering. P G
sparar bilder på disk MYCKET BRA ! FONTED,
ALKOTEST, SPLIT, LIBRARY, RMDSK ännu en
Ramdisk, SECEDIT.

SAK102-Nytto Nr 33 (Enkelsidig) En himla
många rutiner för hårddiskar

SAK103-Nytto Nr 34 (Svartvit Dubbelsidig)
IDEALIST svensk, DRUCK 32, EPSON NL,
NOVEM, DRUCK Många bra program för att få
 snygga utskrifter på din skrivare. Drivrutiner för
skrivare till 1ST WORD +

SAK104-Nytto Nr 35 (Dubbelsidig) SSW
SWE Ett STORT program för dej som jobbar med
att skriva noter.

SAK105-DEMO 2 (Dubbelsidig)

SAK106-DEMO 3 (Dubbelsidig)

SAK107-DEMO 4 (Dubbelsidig)

SAK108-DEMO 5 (Dubbelsidig)

SAK109-DEMO 6 (Dubbelsidig)

SAK110-DEMO 7 (Dubbelsidig)

SAK111-DEMO 8 (Dubbelsidig)

SAK112-DEMO 9 (Dubbelsidig)

SAK113-Midi Nr 6. (Dubbelsidig) 1 ST NOTE,
ACCOMPANIST v 2.0, DrT SysEx, MIDI Cont finns
som PRG och acc. SCOPE 1.0, ST Thru.

SAK114-Midi Nr 7. (Dubbelsidig) H T T ett
talsyntesprogram som talar om vilken funktion som
är vald, IROS, TCB Tracker Ett sequenserprogram
från svenska takecarebars.

SAK115-Spel Nr 25. (Färg Dubbelsidig)
AIRWARRIORS, Monkeys & Balloons, SLOT en
enarmad bandit. ROBOTZ.

SAK116-Midi Nr 9. (Dubbelsidig) Innehåller
några biblioteks/ editeringsprogram för syntar av
Rolands fabrikat.

SAK117-Midi Nr 10. (Dubbelsidig) Innehåller
editeringar för syntar från Yamaha.

SAK118-Spel Nr 26. (Dubbelsidig) På denna
diskett finns inte mindre än 13 små trevliga spel.
Blackjack, Celeste, Hanoi, Hextris, Robots, STBattle,
Twogames, Yatzy, Brainbox mastermind, Dozer,
Lucky, Kvarn. Mycket nöje !

SAK119-Programmering Nr 6.

(Dubbelsidig) Denna diskett innehåller program
skrivna i GFA v 2.0

SAK120-Spel Nr 27.

(Dubbelsidig) På speldisken finns trevliga spel som
Crisslefridge, Breakout, Poker och Worm. En ZX-81
emulator ligger också på disken.

SAK121-Midi Nr 11.

(Dubbelsidig) Chanscope, Chord, KMP, Score en
användbar demo.

SAK122-Nytto Nr 28.

(Dubbelsidig) Denna diskett innehåller program för
att upptäcka virus. -AVK- nu som PD (kräver en
1040).SAGROTAN, PVK demoversion upptäcker
virus men dödar inte, GOBLIN, FLU,
DCMAXTRAX och STTYPE.

SAK123-Spel Nr 28.

(Dubbelsidig) Du hittar Jeff Minter's "Llamatron",
Backgammon, Skulldiggery.

SAK124-Nytto Nr 37.

(Dubbelsidig) Adresswriter, Narnet och Personal
Finance Manager. Plus många ACCar.

SAK125-Grafik Nr 38. (Färg Dubbelsidig)
NeoChrome V2, Archivarius, Palette, Snap,
Spritekian, Dessutom följer några .acc filer med.

SAK126-Nytto Nr 38. (Dubbelsidig) 1 hjälp,
Autosort, Datadisk, DCDSKInfo, DirList, Diskedit,
Er Chart, Recover, Reorg, Revenge och VKT 2.1 ett
glossprogram.

SAK127-Nytto Nr 39. (Svartvit Dubbelsidig)
Innehåller fonter till Calamus. Vissa saknar åä och ö.
Bullets, Cameloty, Data, Gaudi, Gillia, Gilly, Greeny
och många fler...

SAK128-Nytto Nr 41. (Svartvit Dubbelsidig)
Innehåller fonter till Calamus. Vissa saknar åä och ö.
A logo, Bankcard, Carolina, Chancery, Dandy,
Denver mm.

SAK129-Nytto Nr 42. (Svartvit Dubbelsidig)
Mera fonter till Calamus : Advert, Babyteth, Barnum,
Bison, Bookman, Calligraphy, Chicago mm.
Dessutom medföljer standard logotyper till bilar som
Alfa Romeo, Audi, BMW, Citroen, Ford, Mercedes
Benz och många fler ..

SAK130-Nytto Nr 43. (Svartvit Dubbelsidig)
Ännu fler Calamusfonter ...Apple, Arc (totalt 13 olika
stilar), Burlington,, Dingbats mm.

SAK131-PROGRAMMERING Nr 44

(Enkelsidig, Svartvit). MC68000 KURS, 10 "Hur man
gör det" Dokument filer inför programmering.

SAK132-GRAFIK Nr 39. (Enkelsidig, Färg)
PICTURE HUNTER, Tar bilder från andra program,
PICSWITCH 7, Konverterar olika bildformat.

SAK133-UTBILDNING Nr 1. (Dubbelsidig,
Färg) MAGICPELLER, Datorn talar orden och
utmanar barnen till att stava dem.

SAK134-UTBILDNING Nr 2. (Dubbelsidig, Färg) KIDGRAPH, KIDGRID2, KIDMUSIC, KIDNOTES, KIDPIANO, KIDPUBLISHER V. 2.1, KIDSKETCH, KIDPUBLISHER V.2.7, STORY14. Barnprogram på Engelska.

SAK135-NYTTO Nr 45. (Dubbelsidig, Färg, Franskt) MAKE INTRO. Ett Franskt program som tillåter dej att göra egna menyer med musik, sprite och scrollande meddelanden.

SAK136-UTBILDNING Nr 3. (Enkelsidig, Färg/Svartvit) ALPHABET, MATHTEST, NUMBERGO, NUMBERZ (Höguppl/medium) Barnprogram på Engelska.

SAK137-UTBILDNING Nr 4. (Dubbelsidig, Färg, STOS) PROFESSOR CLEVER, Matematik program för barn 5 till 11 år.

SAK138-GRAFIK Nr 40. (Enkelsidig, Färg) PICTURE CONCEPT V.1.0, Producera konstiga och fantastiska effekter på dina egna bilder.

SAK139-UTBILDNING Nr 5. (Dubbelsidig, Färg) ABOUT THE HOUSE, Animal match demo, me first. Utmärkta program för barn.

SAK140-SPEL Nr 29. (Enkelsidig, Färg) PENGUINS. Flytta runt dina pingviner på skärmen, typ Lemmings spel.

SAK141-SPEL Nr 30. (Enkelsidig, Färg) STAR MAZE, Sök i labyrinten efter fiendens flygfördon... Skjut ned dem.

SAK142-PROGRAMMERING Nr 7. (Dubbelsidig, Färg/Svartvit) GFA EXPERT + FILER. Massor med textfiler och hjälpfiler till GFA 3.0

SAK143-UTBILDNING Nr 6. (Enkelsidig, Färg) BODY SHOP. Frågeprogramtyp med människokroppen, ex knä kopplat till...

SAK144-UTBILDNING Nr 7. (Dubbelsidig, Färg, STOS) STOS ? En massa program för barn över 10 år.

SAK145-UTBILDNING Nr 8. (Dubbelsidig, Färg/Svartvit) ALFABET, CHEMICAL, ELEMENTS, NUMBERGO, NUMBERMAZE, QUIZZ, Studiehjälp

SAK146-UTBILDNING Nr 9. (Dubbelsidig, Färg) AUTOSHOP, KIDCOLOR, KIDPUZZEL, KIDSKETCH, KIDSONG1, KIDS ABC, KIDSHAPES + POTATO, STORY 13. Samma som ovan men under 10 år.

SAK147-UTBILDNING Nr 10. (Dubbelsidig, Färg) KIDPUBLISHERV.2.7, KIDGRAPH, KIDGRID 2, KIDMUSIC, KIDNOTES, KIDPIANO. Barnprogram på Engelska

SAK148-UTBILDNING Nr 11 (Dubbelsidig, Färg) COMPUTER SCHOOL ONE, COMPUTER SCHOOL TWO, COMPUTER SCHOOL THREE. Barnprogram på Engelska

SAK149-UTBILDNING Nr 12. (Enkelsidig, Färg) ALFABET 1.

SAK150-GRAFIK Nr 41. (Enkelsidig, Färg) ALL BLOCKED UP. Grafik

SAK151-UTBILDNING Nr 13. (Enkelsidig, Färg) ROBOT ATTACK. Mattematik för barn i spelform.

SAK152-UTBILDNING Nr 14. (Enkelsidig, Färg) MOONLETTER, Editor. Stavning

SAK153-UTBILDNING Nr 15. (Dubbelsidig, Färg) ALGEBRA, GEOMETRY, PROPORTN, TRIGONOM.

SAK154-UTBILDNING Nr 16. (Dubbelsidig, Färg) ROBOTWORDS. Stavning

SAK155-GRAFIK Nr 42. (Enkelsidig, Färg) BILDER MIX. Grafik

SAK156-NYTTO Nr 46. (Dubbelsidig, Svartvit) AURORA, CHIRP, INTERCOM, MORSE-ST, MYTERM, ORBIT, XMENU, DISTCALC. Amatörradio program.

SAK157-NYTTO Nr 47. (Enkelsidig, Färg) FLOWCHART, GHOST, KWIK, disk configuration editor, THE LITTLE GREEN SELECTOR.

SAK158-NYTTO Nr 48. (Enkelsidig, Färg) PUNCHER V.2. (Hålkortsprogram till stickmaskiner)

SAK159-NYTTO Nr 49. (Dubbelsidig, Svartvit) PACKET 3.3, PACKET 4.5, WORL BBS, RTTY(Yarþ).

SAK160-NYTTO Nr 50. (Enkelsidig, Svartvit) SALES (Högupplösning)

SAK161-NYTTO Nr 51. (Enkelsidig, Färg/Svartvit) DRIVRUTINER 1st Word, Calamus, m.fl.

SAK162-NYTTO Nr 52. (Enkelsidig, Färg/Svartvit) UTILITIES HP DESKJET printer configurationer

SAK163-NYTTO Nr 53. (Enkelsidig, Färg/Svartvit) PERSONAL DATABASE, REL-TREE (Släktforskning), VANTERM (Kommunikation)

SAK164-PROGRAMMERING Nr 7. (Dubbelsidig, Färg) STOS, PAINTBOOK

SAK165-NYTTO Nr 54. (Enkelsidig, Färg/Svartvit) UTILITIES, N-DESKTOP, Ändrar bakgrund på desktop, PATHMAP, Installerar program som application och inkluderar sökvägen för att hitta det snabbare, RSC-CONVERT, Konverterar Intel 8086 till Motorola 68000 processor och tvärtom, STKERMIT, Kommunikation, VIRUSTOOL, Enkelt virusverktögsprogram med en del funktioner, TURBOFAC, Gör vissa kalkylationer.

SAK166-UTBILDNING Nr 17. (Enkelsidig, Färg) SLÄPP NED ORD, Barnprogram, Engelsk, Gillar ej min Mega STE.

SAK167-SPEL Nr 29 (Dubbelsidig, Svartvit) GO UP, Ett roligt labyrintspel med möjlighet att göra egna band. JAPAN, Pacmanspel, TETRIS, Tetris i mono.

SAK168-SPEL Nr 30 (Dubbelsidig, Svartvit) FIGHTER2, Skjut ned varelsen innan han når marken, FIRESET, Önskar du bli brandsoldat, då har du chansen nu, MIRROR, Spel för 2, använd speglarna för att samla poäng och döda motståndaren, MONKEY, Rädda prinsessan från apan, MOTODROM, Bilspele, ROCKET, Skydda städerna från rymdanfall, SBFS, Flygsimulator, STETRIS, Tetris igen.

SAK169-NYTTO Nr 55 (Dubbelsidig, Svartvit) 1STFILE, DIRECTOR, DISKFIX, DISKLAB2, DISKUTIL, DISKY-VI-43, DI-UTILA.BSP, DISKLABEL, LABELMKR, LABELV2, UNCLEI, DISKUTILACC.

SAK170-NYTTO Nr 56 (Dubbelsidig, Svartvit/Färg) DLIB-ST, Databas/Register program, ETIKETT, Gör egna diskettetiketter.

SAK171-NYTTO Nr 57 (Dubbelsidig, Svartvit) ALIBI-1-3, CACHE, HD-FILE, HD-WAIT, OPTIMAL, RESTORE, RETTER, SHIP, STARTUP, TRESHHELL102, TURTLE, Hårdisk backup program, VAULT, Hårdisk backup program.

SAK172-UTBILDNING Nr 18 (Dubbelsidig, Svartvit) ADR-TXT, Databas/Register program, ANWESEND, Vet ej, AORIST, Någon typ av vokal översättning Grekisk/Tysk, CITYQUIZZ, Frågesport om världens huvudstäder, FKTPLOT, Funktionsplot inget för mej säkert bra.

SAK173-UTBILDNING Nr 19 (Dubbelsidig, Svartvit) ASK-ME2-4, Frågeprogram, GIFT, Förklarar kemiska sammansättningar på Tyska, IMX-WORD, Översätter olika ords betydelse Tyska/Engelska även som frågesport, LUKENTX.dem, Bra för den som läser tyska i skolan, demo, tysk.

SAK174-UTBILDNING Nr 20 (Dubbelsidig, Svartvit) CYCLUSV01, MEIOSE, Förklarar kromosomer på Tyska, MENDEL, Biologi på Tyska, ST-PLAN, Skolschema på Tyska, ser trevligt ut.

SAK175-UTBILDNING Nr 21 (Dubbelsidig, Svartvit) NVW-L64, Ger medelvärde på betygen, REGISTER.AS, Något slags registerprogram, STATISTIK, Visar diagram.

SAK176-UTBILDNING Nr 22 (Dubbelsidig, Svartvit) ANOTHER.PLT, Matematiska formler visas i fractal form, BPHYSIK, Ingen aning om vad detta är, HYPERKUB, Visar tydligt i 3D eller 4D, MASCHBAU, Massa uträkningsprogram, RUSHES, Ingen aning, ST-PLAN, Studentschema, TEXTSORT, Sorterar text.

SAK177-NYTTO Nr 58 (Dubbelsidig, Svartvit) 1ST-CARD, Registerprogram.

SAK178-NYTTO Nr 59 (Dubbelsidig, Svartvit) ARCSHELL, Packningsprogram, ARCLIST, Lister filerna i packade filer typ ARC eller LZH, AUTOARC, FLMRTE3-5, Ett formateringsprogram plus en massa annat, GLEEF130, Ändrar bild biblioteken exakt vad får ni lista ut själva, RFTTOWW, Standard ordbehandlare som kan läsas och skrivas av IBM kompatibla datorer, konverterar dom flesta dokumentfiler.

SAK179-NYTTO Nr 60 (Dubbelsidig, Svartvit) IDEALIST3-0, Skriver ut dokumentfiler i spaltform, sparar en massa papper, LASSO, Plockar ut delar från dina bilder, STWHIZ2, En annan typ av desktop, slippa leta i foldrar efter program, IMG-COPY, Kopierar till och från olika destinationer, IMG-EDTR, Text editor.

SAK180-NYTTO Nr 61 (Dubbelsidig, Svartvit) AUTOSORT, CHICFONT, DESKSTYL, DIE-MINIS, DISKMON, DRV-MEM, GFA-TONI-0, HELPER, HYPERFORMAT, ICONEDITOR, LOADER, MAGIC-Q, MAXIDISK.4MB, M-COPY, RB-INF, Kolla själva en massa bra att ha program.

SAK181-NYTTO Nr 62 (Dubbelsidig, Svartvit) DC-TOOLS, EDIMAX.55, FED, FONTCONV, FSELECT, GDOS, GEMFED, MOUSE, M-DISK.5-0, NEWBELL, SUPERSHELL, WIEW, CONTROL.PRG, MSPEEDER, En massa bra att ha program.

SAK182-NYTTO Nr 63 (Dubbelsidig, Svartvit) CLI, Command Interpreter fungerar som desktops funktioner, DESKMG2, Deskmanager 2.1, ett start upp program som super boot, DESKSONG, Spelar sänger i desktoppen, DHANDLER, Databas/Register, FDI, Håller reda på vad du har på disketterna, TEMPLMON, Maskinspråksmonitor och debugger, WT-HD, Hårdisk hjälpmedel.

SAK183-PROGRAMMERING Nr 8 (Dubbelsidig, Svartvit) WT-GFA, Hjälp/Utbildning för GFA användare tyvärr på Tyska, någon kanske vill översätta.

SAK184-NYTTO Nr 64 (Dubbelsidig, Svartvit) 4PAK, CHEETAH, CRUNCHER, DCSQUISH, FCOPY-3, FORMATX2, HERO, MEGAMIN, MONO1224, M-SHADOW, PACKSH20, RAMSAVER, TPACKER, TURTLE-3, ICE-2-2.PRG, PAC2-51PRG.

SAK185-NYTTO Nr 65 (Dubbelsidig, Svartvit) COMPAC-DIR, Skriver ut biblioteket från hårddisken till HPDeskjet, DESKJET, DJ500, DJHC18X, JANINE, MABOOG, Q-UTILS, CLICHER.ACC, HPDIDUMPACC, HP-DRIVR.ACC. En massa drivrutiner till HP kompatibla skrivare.

SAK186-NYTTO Nr 66 (Dubbelsidig, Svartvit/Färg) GEMINI, Ett desktop program i annan form, ganska bra med många Engelska dokumentfiler.

SAK187-NYTTO Nr 67 (Dubbelsidig, Svartvit/Färg?) BACKEX, Back upp program för hårddiskar, DATUM, Datumprogram håller reda på tiden, DRUCKER, Utskriftsprogram, FLOPY, Diskregister, stoppa in dina disketter och skapa ett eget register över alla dina filer, MODVERS.140, Versionsmanager för Modula 2, P-HARDCP, Ett bildbearbetningsprogram, SEEK, Tydligt ett sökprogram, SHOWHEX.1-0, Visa hexadecimala tal och ascii koder, STRESOR-PD, Lagg lösenord på dina privata disketter.

SAK188-NYTTO Nr 68 (Dubbelsidig, Svartvit) BBS2908, Mini BBS program, MMST125, Maximiser läser off line brev för BBS stationer, ST-KEEP, BBS program.

SAK189-MIDI Nr 12 (Dubbelsidig, Färg)
JUKEBOX, Spelar upp tracker moduler, NOISE20, Tracker program.

Säljes endast till personer som fyllt 18 år, var vänlig uppgi personnummer vid beställning.

SAK190-EROTIK Nr 1 (Dubbelsidig, Färg)
PRIVAT Erotiska bilder med bildvisningsprogram.

SAK191-EROTIK Nr 2 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i PAC format med bildvisningsprogram.

SAK192-EROTIK Nr 3 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i PAC format med bildvisningsprogram.

SAK193-EROTIK Nr 4 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i PAC format med bildvisningsprogram.

SAK194-EROTIK Nr 5 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i NEO format med bildvisningsformat.

SAK195-EROTIK Nr 6 (Dubbelsidig, Färg/
Svartvit) Erotiska bilder i PC2 format

SAK196-EROTIK Nr 7 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i TNY format med bildvisningsprogram.

SAK197-EROTIK Nr 8 (Dubbelsidig, Färg)
Erotiska bilder i TNY format med bildvisningsprogram.

SAK198-EROTIK NR 9 *** Utgått.

SAK199-NYTTO NR 69

SAK200-NYTTO NR 70

SAK201-NYTTO NR 71

SAK202-MIDI NR 13

SAK203-MIDI NR 14

SAK204-GRAFIK NR 43

SAK205-GRAFIK NR 44

SAK206-NYTTO NR 72

Nya PD-disketter

SAK207-MIDI NR 15 Midi recorder. En 16-spårs sequencer med alla funktioner och finesser som behövs, bl.a. klaviatursplit, midifilter, multispårsinspelning, full numerisk/grafisk editering samt kvantisering. Programmet kan hålla 8000 noter i minnet på en Atari 520 och över 58000 på en 1040.

SAK208-MIDI NR 16 Alchimie Jr v2.22. Ett lättanvänt men kraftfullt sequencerprogram, som utan problem skulle kunna konkurrera på den kommersiella marknaden. Alchimie är helt fönsterorienterat och har de funktioner som krävs av en riktigt bra sequencer: full editering av inspelat material, grafisk editering (gridedit), mastertrack, stödjer Midi Standard Files (MID), kvantisering, midifilter och mycket mer. På disketten finns en manual på över 30 sidor, där hela programmet beskrivs in i minsta detalj.

SAK209-MIDI NR 17 Composer v1.0. kompositörprogram av David Dickens för musikintresserade som inte kan spela. Musikdata kan matas in från ett midi-instrument eller direkt från ST'n. Valdokumenterat.

SAK210-MIDI NR 18 Mididrum. Trummaskinssequencer. Midisplay. Enkel sequencer med demolåtar.

SAK211-MIDI NR 19 TX81Z Editor. lättanvänd editor med fullständig parametereditering. Delvis grafisk editering. Librarianfunktion. PSS Editor. Bra editorprogram, som editerar samtliga parametrar. Ej högupplösning. Konvert. Konverterar från Casio CZ-patches till Yamaha DX-Patches. TX81Z Clock. Roligt program, som på LCD:n emulerar en digital klocka.

SAK212-MIDI NR 20 MT32 Softworkstation. En enormt bra editor/bankmanager för Roland MT32. Grafisk editering, manager, library, sequencer, drum edit etc. Konverterar D50/D20/D10-ljud till MT32-format. Importerar ljud till Steinberg-, Dr T och Geerdesformat. En omfattande manual samt ett separat librarianprogram medföljer på disketten.

SAK213-MIDI NR 21 JX-8P Editor. Enkel och lättanvänd editor. Numerisk editering. Utskrift av parametrar. Tre ljudbanker ingår. P330 Editor. Numerisk editor och librarian. en av de få existerande editorerna till denna pianomodul. En patchbank ingår. Juno Editor. Editor/librarian för Roland Juno1/2MK550. numersik/grafisk editering. Bl.a. med hjälp utav "sliders". En patchbank samt manual medföljer på disketten. W30 Editor. Unik sample-editor. Grafisk editering. Laddar in samples, som är lagrade i W30-format, via STns diskdrive. 1 Mbyte samt dubbelsidig diskdrive krävs.

SAK214-MIDI NR 22 D110 Manager v1.1. Fantastisk editor och manager för Roland D110. Grafisk editering, manager, library, kopiering mellan parts etc, etc. Drum sets kan också editeras. Fem ljudbanker ingår. Vårt största program och ett absolut ett måste för alla D110-ägare.

SAK215-MIDI NR 23 Banktank. Librarianprogram med vissa managerfunktioner för MT32. Importerar/exporterar timbres i dessa format: Geerdes, Steinberg, Dr T, Quasimidi och eget. Möjlighet till ljudkombinering. Hall. Reverbeditor för Rolan MT32. Fyra reverbuppsättningar ingår. Drum editor. Grafisk trumeditor för MT32. Fem songs ingår. MT32 Display. Med detta program kan man överföra textmeddelande till displayen på MT32-an. MT32 System. Utility som kan ändra på MT32-ans förinställda midikanaler.

SAK216-MIDI NR 24 Sequencer1. Shareware-sequencer med 32 spår. Flera bra funktioner. Sequencer2. Enkel Sequencer. Midiscopel. Visar mididata, som skickats från ett instrument. Midiprint. Program i GFA-Basic, som visar mididata från ett instrument. Midithru. Visar mididata i binärform. Midimixer. Text om hur midimixers kan användas. Miditorial. Text om midi och dess användningsområden. Midisource. Program som konverterar binärkodade filer till ascii-filer. För Yamahas DX- Och Casios CZ-Syntar ingår exempel. Midilessons. En serie bestående av åtta minilektioner om midi. Textens uppläggning gör den idealisk för klubbkurser och liknande. Sequencer3. Enkel sequencer.

SAK217-MIDI NR 25 Algorithmic Composer. Komponerar fyra olika spår genom att använda 16 användarinställda noter. Midimapper. Realtidskontrollprogram för midi. Endast högupplösning. Midi System Exclusive Librarian. Ett librarianprogram som kan ta emot dumpar från instrument som kan dumpa sina minnen. Ett program som kan återsända dumparna inkluderas. Miditalk. Interaktivt utility som ger dig kontroll över ett midi-instrument via STns tangentbord. Midi Status Bytes. Textfil. Channel Voice Messages. Textfil. Channel Mode Messages. Textfil. System Messages. Textfil. Midi Lecture. En bra dokumentation om "vad är midi?". Gary Osteens föreläsning om användning av midi. Midi Time Code. Text om MTC.

SAK218-MIDI NR 26 Dr T Sysex. konverterar en mididump till en fil kompatibel till Dr T's KCS. Split. Splitter ut klaviaturen på ett multitimbralt instrument. Källkod i GFA-Basic ingår. Midiview. Mididatamonitor. C-Källkod. mididump. Enkelt librarianprogram. EZ-Seq. Enkel sequencer. EZ-Score Prt. Skriver ut låtar gjorda med EZ-score. MSPlayer. Spelar via midi upp låtar gjorda i Music Studio. Demolåt ingår. Midi Appegiator. Kontroll och ändring av parametrar. Noter kan matas in via ett midikeyboard. Random Tune generator. Slumpgenererar med fyra noters polyfoni fram musik.

SAK219-MIDI NR 27 Basedo3. Gör hantering en av datadumpar enkla. ChnSepll. Program för undersökning av mididata. Midicontrol. Ett program för kontroll av mididata. Sysexexclusive. Enkelt librarianprogram. Exercise. Ett användbart utility för att snabbt kunna testa all midi-utrustning i ett midisystem. Midirat. Interaktivt program för att kunna göra tester över alla midikanalerna.

SAK220-MIDI NR 28 SystemScope. Midianalysprogram. Sane. Sysex-analysprogram. Midi Utility. Antal olika program, som bl.a. kan sända olika miditestrutiner och midimeddelanden. Movie09. Flyttar midifiler. Kan också fungera som librarianprogram.

SAK221-MIDI NR 29 MPC Help. Sänder midi program changes till max 16 enheter med max 128 programs changes. D'Accord. Ackordgenerator. Bra om man vill lära mer om ackord. Drums. Enkel trumeditor/sequencer. Midichannel. Enkel midimonitor. Quintus. Använder ST'n för att sända midinoter. midihelp. Kraftfullt och användbart utility. Chordmaker, Sequencer och arpeggiator.

SAK222-MIDI NR 30 Keyboards bankloader. Universell bankloader med möjligheten att själv knappa in egna midi request/dumps, med max storlek på 100 kb. Support för EmuProteus XR/1, Ensonic VFX, Kawai K1/k4, Korg M1/M3, Oberheim Matrix 6, Roland D110/D50/D70/E20, Sequential Prophet VS, Yamaha DX7/TX7/FB01/SY22/V50.

SAK223-MIDI NR 31 Kiddie Midi. Ett slags autokompprogram. Ett solospar som trummor, bas och rytm rättar sig efter. tre förprogrammerade sånger ingår. Map It. Länkar inkommande mididata till valfri midikanal. Midi Spec. Text med Midi Spec v1.0. Sample Dump. Text om sample dumpstandard. Midimonitor. Kraftfull midimonitor. Visar all inkommande mididata. Filter. Hex/Dec. Specifikation av mididata. Källkod i C ingår. Sysex Sender. Desk accessory. Sänder sys ex-filer. Förg. Voice Selector. Sänder program change över valfri kanal.

SAK224-MIDI NR 32 Midi Channel. Text om hur man läser midi implementation charts. Midi Note Finder. Visar inkommande midinoter och midinotvärden. Färg. Midi Strobe v1.4. Översätter midi on/off till färger. Färg/mono. Mtest. Enkel sequencer med källkod i Forth. Robo Bop. Konstruerar rytm-patterns med hjälp utav ett rutnät. Rytmerna spelas upp via midi. Programmet kan hålla fyra patterns i minnet samtidigt. Sysexpress. Librarian för Genedit och Genpatch single/multiblock. Vanlig sysex kan också användas. MTC. Textfil beskrivande Midi Time Code detailed specifikation.

Nya disketter med gammalt innehåll:

SAK225-NYTTO NR 72 Dterm, Terminalprogram. Split-1, ett terminalprogram som körs via Dterm. Eartrain, Träna ditt musiköra med skalor eller olika intervall. Event, För PC-dos. Gemrsc28, Skapa dina egna RSC-filer. Gemview, ACC-e, bombbar vid test. Gogost22, En desktopvariant på vilken du lägger in program, klicka på programnamnet och det kör igång, lämplig för hårddiskägare. Termtoolk, vet ej?! Gianamus, Vet ej?! Godsplit, 2 st PCI bilder.

SAK226-NYTTO NR 73 Daysthun, Vet ej?! Dekl-92B, Deklarationsprogram, enkelt att använda, förnyas om du skickar in en tom diskett och ett frakterat returkuvert. Devpac-1, Ett programmeringsprogram för assembler. Director, ett filkatalogsprogram. Kontor-90, Vet ej, endast medelupplösning. Rs-soul, Källkoder i assembler skrivna med Devpac.

SAK227-DIVERSE NR 1 IST Note, Notskrivningsprogram, på tyska. 3D, demos assembler. 3D-pendr, demos för medelupplösning, vet ej?! 3hmaker, att göra menyer med. Ascii7ej, bild på en naken flicka i form av en textfil. Ass-68K, mer för programmering i assembler. Diskdoc, diskeditor, instruktionsfilen HELP saknas. Diskhelp.prg, kopierar, formaterar m.m. v3.0. Dhcp.prg, v2.5 av ovan. Gen4.prg, spelar melodidemos. Number.prg, skärmen blev svart, måste resetta datorn vid test. Protect.prg, vet ej?! Sevmup.prg, vet ej?! Snake.prg, vet ej?! Swekey-1.prg, ger svenskt tangentbord om det ligger i automappen på bootdisketten. Toxicbas.prg, automatisk filpackare. Korkortj.prg, textfil med kårkortsfrågor.

Ekonomibrev:

Returadress:
Svenska Atari Klubben
Box 47061
402 58 Göteborg

GÖTEBORGS
POSTREGION
Porto betalt
port payé
P 410 829 300

forts PD-listan

SAK228-DIVERSE NR 2 Virendet, viruskontroll, kan även kontrollera hårddisken, tyskt. Wd-count, ordräknare, räknar ord i olika textfiler. Whatare, vet ej?! Whinchat, vet ej?! Xlisp-5, objektorienterat programmeringsspråk, ett experimentellt sådant, stor .doc-fil. Xltoomp, nodelisttranslator, vad det nu är för något?! Zoo-bin, ett arkivprogram. 25M-b-wr.prg, skriver en bootsektor som skall fixa 2.5 Mega/ste bug. Animate4.prg, ett bildhanteringsprogram (.seq eller .dl-bilder). Artist23.prg, ett litet ritprogram där man kan ladda in degasbilder, på färgmonitor, neochrome. Ash5-21.prg, arkivprogram, arshell v1.95. Bootspy.prg, läser bootsektorn och vill döda eventuellt virus där, OBS! har du väl startat programmet så går det inte att hejda, använd backup kopior, aldrig original program. Crissle.prg, lågupplösning, vet ej?! Demo.prg, vet ej?! pack2-4.prg, filpackare, v2.4. pack-231.prg, filpackare, v2.31. Reset.prg, resettar din dator. Bootscr1.prg, med detta program skall du kunna göra en bootscroller. Brebitz.prg, ett back-up program, (kopierings).

SAK229-DIVERSE NR 3 Supercar, ett litet registerprogram. Tap-makr, med hjälp av detta kan man upprätta ett registerkort för vart och ett av sina kassetband. Trak-st, vet ej?! Track-ste, vet ej?! Trisound, lågupplösning. TT-icon, en .rsc-fil med bilder till desktoppen, skall ligga i roten. Vecom310, terminalprogram. Följande filer är ACC-ar. Edi-util, filväljare, skärmsläckare och musacellerator i ett samma paket. Breakout, ett spel av typ arkonoid. Chameleon, välj en icke aktiv ACC-e. Mite, du tror att du fått virus; desktoppen kommer att bli uppäten. Primdir, skriver ut filerna på disketten i diskdriven.

SAK230-DIVERSE NR 4 Slump, slumpgenerator, Spell, kontrollerar stavningen av engelsk text. Spelruta, "gör" rader för måltips, styktips och lotto, kan även rätta måltipset. Spirited, ordbehandlare. Spotmenu, titta på .RSC-filer och skriv ut dem. Sten002, en kul grej. Stelos-2, ett glosprogram, det finns gloslistor med, men du kan lätt skapa egna. Storm, vet ej?! Stwrel42, STwriter, ordbehandlare, meny eller tangentbordstyrt. Th-pealc, calculator som program eller ACC-e, vilket bestämmer du genom att ändra .PRG till .ACC eller tvärtom. Räknaren kan mycket bla. skriva ut beräkningarna på skrivaren.

SAK231-DIVERSE NR 5 Noborder, vet ej?! N-dskmgr, en ACC-e med massor av filediteringsmöjligheter. Omega, vet ej, skärmen blir svart och man måste boota om. Omvandla, inverterar hela eller delar av en textfil, dvs svart text blir vit mot svart bakgrund, (jmf markerad text i en ordbehandlare). Parentes, läser ASCII-filer, har du engelsk TOS men "svenskt" tangentbord och använt ÅÄÖ-tangenterna, Tecknen (! ! \) du får då kan du göra med detta program. Receipt, för medelupplösning, ett program för receptskrivning/läsning/utskrift. Sensave, skärmsläckare. Screens, vet ej?! Setz-ab2, en tetris variant i 3 dimensioner. Sicpic, skrivarinställning för olika pappersformat. Skymap, planetarium, välj själv vilken del av stjärnhimlen du vill se. Du kan välja vi vilken tidpunkt.

SAK232-DIVERSE NR 6 Manix, Vet ej? spel, läser hårddisken. Mord, vet ej? fil saknas? Muttid2, ACC-e med ett flertal funktioner; klockvisning, musinställning m.m. m.m. Murray, en animerad korniker, filen något skadad, fungerar dock. Mystic, vet ej? högupplösning.

SAK233-BBS NR 1 diverse BBS-program eller tillbehör. BBS2312, midinet. BBScur88, lista över europeiska BBS-er 1988. Eprizetti, eprizetti., vet ej?! MiniBBS, med bla. midinet3. Qansi, qansi.prg, quikBBS St ansi är för PC användare. Quickarc, diverse quick-program och ACC-ar, bla. Qindex.prg som testar diverse funktioner i din dator. STterm, terminalprogram. STlink, The line noise killer (Link v.3) snabbar upp överföringen via modem.

SAK234-UTILITIES NR 1 Hard, vet ej?! Headstrt, ger dig möjlighet att ha upp till 128 program i automappen. Ice-dpak, packar upp ICE-filer. Iclabel, ett etikettskrivarprogram (och register) för adresser. KX-P1124, en ACC-e för skrivaren Panasonic KX-P1124. Magikey2, ger svenskt tangentbord för "modemare", det startar automatiskt när du kopplar upp ditt modem. Mk2coust, ett hjälpprogram för Magikey2-användare. Mobzcopy, kopierings och formateringsprogram. Monomon2, diskeditor. Teckenup, en ACC-e för tangentbordsinställningar. TT30info, en textfil med information om TT30 - Atari PC:n. Werkzeug, en ACC-e med en mängd funktioner, programmakaren påstår att det är den enda utilitie som behövs, instruktionsfilen är på tyska och är 43 kb stor. Where, vet ej?!

